IOAN BORLEAN

FUNDAȚIA OVR « AGRO-TUR-ART » ANIMATOAREA DEZVOLTĂRII DURABILE A LOCALITĂȚII VADU IZEI MARAMUREȘ

Presa Universitară Clujeană

IOAN BORLEAN

FUNDAŢIA OVR « AGRO-TUR-ART » ANIMATOAREA DEZVOLTĂRII DURABILE A LOCALITĂŢII VADU IZEI, MARAMUREŞ

IOAN BORLEAN

FUNDAŢIA OVR «AGRO-TUR-ART» ANIMATOAREA DEZVOLTĂRII DURABILE A LOCALITĂŢII VADU IZEI, MARAMUREŞ

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2015

Referenţi ştiinţifici:

Prof. univ. dr. Nicolae Ciangă

Conf. univ. dr. Ștefan Dezsi

ISBN 978-973-595-841-1

Universitatea Babeş-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr.51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
http://www.editura.ubbcluj.ro/

CUPRINS

PREFAȚĂ

Lucrarea „Fundația OVR « Agro-Tur-Art » animatoarea dezvoltării durabile a localității Vadu Izei, Maramureş", elaborată de domnul Ioan Borlean se calează asupra unei forme de turism (turismul rural) aflată – pe măsură realizării condițiilor socio-economice, organizatorice și, nu în ultimul rând, politice necesare genezei și afirmării – într-o continuă expansiune în ultimele două decenii, atât în România, cât și la scara unor regiuni posesoare ale unor resurse atractive de excepție (Maramureșul istoric, regiune din care face parte și localitatea vizata de studiul propus, detașându-se net pe plan național și în raport cu majoritatea celorlalte regiuni în care s-a afirmat acest fenomen), pe măsura realizării treptate a condițiilor socio-economice care facilitează valorificarea potențialului remarcabil de care dispun și din acest punct de vedere (originalul cuantum de atracții ale culturii populare – tradiții, obiceiuri, muzică, dans și port popular – păstrată încă în multe localități maramureșene, inclusiv în localitatea Vadu Izei, într-o formă apropiată de cea originară).

Spectrul larg și complex al preocupărilor și activităților din domeniul turismului rural derulate de către autorul prezentei lucrări i-au permis conturarea unei lucrări originale, care are la bază o vastă și laborioasă activitate de cercetare, analiză, prelucrare și interpretare proprie, atât bibliografică, cât mai ales din specificul activității de zi cu zi a instituției a cărei apariție și afirmare constituie obiectul lucrării de față și în cadrul căreia autorul a reprezentat actorul principal (grație poziției de președinte și director executiv al organizației deținute de la înființare și până în prezent), a cărui amprentă se regăsește, practic, în toate componentele care definesc evoluția și importanța socio-economică și culturală jucată în plan local-regional a fundației a cărei activitate este supusă analizei.

Prezentul studiu este structurat în cinci capitole desfășurate într-o succesiune logică în care autorul trece în revistă – dincolo de trecerea în revistă, în secvența de debut, a premiselor care conturează amprenta geografico-istorică a localității de referință – principalele elemente care definesc specificul și modul de organizare-gestionare și derulare a activității specifice turismului rural la nivelul OVR și al fundației, reunind nu doar experiența și rezultate în urma derulării mai multor activități și proiecte calate pe problematica turismului în general și a celui rural, în special.

În cadrul acestora autorul a urmărit o problematică complexă, ale cărei coordonate de elaborare îmbracă aspecte de ordin istoric-evolutiv și managerial-organizatoric, cât și analitic (derulate pe multiple planuri vizând întregul spectru de activități derulate și gestionate sub egida fundației și a colaboratorilor acesteia) de la scară generală la cea local-regională (vizând evoluția fenomenului turistic rural derulat sub egida OVR, respectiv a fundației OVR Agro-Tur-Art și a întregului spectru de caracteristici care le definesc activitatea), dublate de efectuarea unei analize-diagnostic pertinente și riguroase vizând proiectele derulate prin apelarea la instrumentul matricei SWOT, segmentată, la rândul său, pe tipurile de activități și programe implementate de către și prin intermediul fundației.

Dovedind o bună stăpânire noțiunilor cu definesc caracteristicile și componentele fenomenului turistic rural, precum și a metodologiei de cercetare geografic- turistice, autorul reușește nu numai selectarea celor mai reprezentative aspecte de factură teoretico-metodologice și utilizarea lor în strânsă corelație cu semnificația reală, ci și abordarea și realizarea unor analize sectoriale profunde, prin utilizarea unui vocabular geografic elevat și oportun, însoțit de un material tabelar, grafic și cartografic care se implică în mod optim în crearea unei imagini de ansamblu relevante a stadiului actual și a principalelor direcții de dezvoltare a turismului rural din Vadu Izei, precum și a rolului determinant al Fundației OVR Agro-Tur-Art în toate fazele de evoluție a acestui fenomen în contextul evoluțiilor socio-economice regionale și naționale pe diferite orizonturi de timp. Totodată, propunerile înaintate în vederea afirmării acestei forme de turism în spațiul rural vizat sunt pertinente, bine ancorate în realitatea socio-economică a ruralului românesc și, la fel de important, cu maximă relevanță pentru reliefarea principalelor obiective și strategii de dezvoltare pe care turismul din arealele supuse analizei trebuie să le adopte și urmeze pentru afirmarea turismului rural și revitalizarea spațiului rural analizat.

Prin ineditul său și prin faptul că reprezintă un demers bazat pe cercetarea empirică a fenomenului turistic rural, prin selectarea și sistematizarea riguroasă a informațiilor bibliografice și provenite de la diferite instituții de profil și cele prelevate din experiența și activitatea proprie, respectiv prin interpretarea științifică a întregului cuantum de date deținute și obținute, prin calitatea scrierii, claritatea exprimării, concluziile pertinente și soluțiile adecvate sugerate, bibliografia de profil se îmbogățește cu un studiu valoros, oportun și necesar, cu o largă adresabilitate, accesibil unui număr important de potențiali și reali utilizatori, având și o certă valoare formativă.

Având în vedere numeroasele valențe ale studiului, structurarea logică și coerența demersului științific, lucrarea „Fundația OVR «Agro-Tur-Art » animatoarea dezvoltării durabile a localității Vadu Izei, Maramureş" reprezintă o contribuție dorită și aşteptată de mulți dintre cei cu preocupări în domeniu, ci și foarte necesară acestora, utilitatea acesteia urmând – avem convingerea – de a o impune cu certitudine între contribuțiile de profil și se va constitui totodată ca punct de reper pentru demersurile ulterioare calate asupra fenomenului turistic rural la scară locală, motiv pentru care recomandăm fără rezerve publicarea sa în forma actuală.

Cluj-Napoca, 7 aprilie 2015,
Conf. univ. dr. Ștefan Dezsi

INTRODUCERE

Lucrarea de față constituie parcursul a 20 de ani de activitate a Fundației „OVR Agro-Tur-Art" din Vadu Izei, Maramureș.

Semnificația titlului « Fundația OVR „Agro-Tur-Art", animatoarea dezvoltării durabile a localității Vadu Izei, Maramureș » are la bază conceptul de „**Animator/animatoare**–Persoană/organizație care identifică problemele din spațiul rural, propune soluții pentru rezolvarea lor, promovează oportunități de finanțare" (PNDR, 2007), concept European utilizat în Ghidul Finanțatorului, Axa IV-LEADER din PNDR 2007–2013 a României.

Capitolul 1 prezintă informații cu caracter general despre geografie (așezare, vecini, relieful, clima, hidrografia, vegetația, fauna), repere istorice și informații sintetice despre localitatea Vadu Izei. Scopul acestui capitol este precizarea așezării geografice, cadrului natural, istoric și o imagine de ansamblu cât mai fidelă asupra realității spațiului umanizat în care se derulează cercetarea de față.

Capitolul 2 prezintă informații despre Rețeaua OVR, OVR-Internațional, OVR-România, Fundația Rurală din România, Rețeaua turistică OVR și Fundația OVR „Agro-Tur-Art" (înființare, funcționare, rezultatele organizației). Scopul acestui capitol este precizarea partenerilor/colaboratorilor care au avut un rol important în atingerea obiectivelor propuse de organizație.

Capitolul 3 prezintă analiza – diagnoza SWOT a programelor realizate în domeniile: agricultură, turism, meșteșuguri/artizanat, produse tradiționale: pâine, brânză, carmangerie, menținere și perpetuarea obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional domenii de acțiune ale organizației. Capitolul mai cuprinde analiza programului de ecologizare a localității, componentele dezvoltării turistice, disfuncționalități și ierarhizarea lor, perspectivele dezvoltării organizației. Scopul acestui capitol a fost obținerea informațiilor despre punctele tari și slabe, oportunități și amenințări în cadrul proiectelor realizate pentru corectarea erorilor și dezvoltarea organizației.

Capitolul 4 conține obiectivele țintă ale organizației, stabilirea strategiei organizației cu ajutorul *Matricei SWOT, Planul de acțiune, Planul de servicii* și *Operaționalizarea echipei*. Scopul este remodelarea obiectivelor strategice ale organizației, stabilirea strategiilor și a planului de acțiune a planului de servicii și operaționalizare a echipei de animatori ai organizației.

Capitolul 5 conține informații referitoare la date obținute, surse de documentare, mod de obținere, de colectare a informațiilor, metodele de cercetare utilizate și concluziile obținute în urma analizei prin diferite metode de cercetare.

Bibliografia prezentată face parte din informațiile directe, complementare și adiacente utilizate pentru a pune în evidență anumite aspecte valorice și cantitative prin diferite metode de cercetare utilizate.

Autorul acestei lucrări Ioan Borlean, este președinte și director executiv al organizației de la înființare și până în prezent (1994–2015).

Mulțumesc celor care au fost alături de mine pe acest parcurs anevoios în atingerea idealurilor pe care le-am propus în 1993 la început de drum: Nicolae și Maria Prisacaru, Vasile și Marioara Borlean, Ioan și Ana Moldovan, Fănică și Petru Negrea, Ileana și Mitraș Arba, Ileana Covrig, Denisia Covrig, Adriana și Dănuț Mihai, Ramona Ardelean, Liviu Bledea, Mihai Bledea, Mihai Ananie, Victor Moldovan, Florin și Petrică Muntean, Florica și Gabriel Predescu, Valeriu Hodor și nu în ultimul rând soției Ileana Borlean și copiilor mei Alexandru Borlean și Laurențiu-Dumitru Borlean pe care în foarte multe ocazii i-am neglijat în beneficiul Fundației OVR , „Agro-Tur-Art".

Din rândul partenerilor internaționali se cuvine a multumi pentru sprijinul acordat în atingerea obiectivelor fundației următorilor prieteni și colaboratori: Marc Vanhove – Belgia, Bill Owen – SUA, Ovidiu Spânu – România, Bernard Houliat – Franța, Daniel Watelet – Belgia, Xavier Delmond – Belgia, Edith Lhomel – Franța, Martine Bouvon – Elveția, Petre Ivanovitz – România, Andrei Mahalnischi – România și nu în ultimul rând președintelui Francisc Giurgiu, OVR-România.

1. CARACTERIZARE GEOGRAFICĂ ȘI ISTORICĂ

1.1 Coordonate geografice generale

Amplasarea geografică. Satul Vadu Izei este situat la confluența râurilor Iza cu râul Mara, pe un șes de 1,5 km lățime și 2–4 km lungime, înconjurat de dealuri ce nu depășesc 700 m. Satul Valea Stejarului este așezat în partea de nord-est a satului Vadu Izei pe Valea Porcului, o vale îngustă cu lărgimea de cca. 50–100 m și lungimea de cca 10 km, înconjurată de dealuri abrupte ce nu depășesc 700 m cu fânețe, puțin teren arabil, păduri de stejar și plantații de conifer pentru stabilizarea pantelor și oprirea alunecărilor de teren. Satul Vadu Izei împreună cu satul Valea Stejarului constituie Comuna Vadu Izei situată pe paralela de 47°53′26″ latitudine nordică și meridianul de 23°56′17″ longitudine estică. Vecinii săi sunt: la est, satul/comuna Oncești, la sud satul Berbești-comuna Giulești, la vest municipiul Sighetu Marmației, la nord-vest satul/comuna Rona de Jos, iar la nord-est satul Coștiui-Comuna Rona de Sus.

Relief. Relieful de luncă este evident în suprafața studiată, deoarece este cuprins aici cursul inferior al râului Mara și Iza și ai afluenților acestora. Dealurile situate la nord-est de satul Vadu Izei reprezintă subzona nord-vestică a dealurilor Maramureșului, o zonă pitorească având și aceasta punctele ei de atracție. Relieful acestei zone este relativ uniform, accentele de relief ieșind în evidență mai ales în partea de nord a teritoriului comunei. Amintim: Vf. Secătura, Vf. Săliștei (603 m), Vf. Picui (578m), Vf. Bagna (648m). Înălțimea dealurilor fiind de cca. 600–700 m, Dealul Ursoi și Secătura sunt dealuri cu o structura de roci de origine vulcanică (tufuri vulcanice). Dealurile Lazu Baciului și Făgetul sunt compuse din gresie stratificată. Dealul Morii și Dealul Solovan (603 m) compuse din gresii stratificate, străjuiesc comuna și se impune în peisaj prin silueta lor, situate în partea de vest a comunei sunt și un bun punct de belvedere spre satul Vadu Izei. Pe aceeași direcție vestică se văd Dealurile Picui și Cheitari (Vf. Ciocăza, 509 m), iar în fundal siluetele munților Igniș cu Vârfurile lor: Creasta Pietrei (1170 m), Piatra Tisei (1057 m) aici fiind prezente rocile dure de andezit.

Rețeaua hidrografică. Râul Iza traversează teritoriul comunei de la est la vest pe o distanță de cca. 4 km fiind afluentul de stânga al principalului râu din Țara Maramureșului, râul Tisa. Confluența râului se află în partea de vest a municipiului Sighetu Marmației la cca. 10 km de centrul comunei Vadu Izei. Râul Mara este afluentul de stânga al râului Iza cu direcție de scurgere de la sud la nord, traversând teritoriul comunei 2 km. Prin aportul său de apă dublează cantitatea debitului râului Iza la Vadu Izei.

Râul Șugău este afluent de stânga al râului Iza la cca. 2 km de confluența râului Mara cu râul Iza având direcția de scurgere de la SV la NV, delimitând teritoriul administrativ al comunei Vadu Izei de cel al Municipiului Sighetu Marmației pe o distanță de cca. 2 km. Confluența sa cu Iza este Valea Șugăului, situată la 2,5 Km de centrul comunei.

Tabelul 1.1 Caracteristicile morfologice ale râului Iza și afluenților săi

Nr. crt.	Cursul de apă	Poziția confluenței S/D	Lungimea (Km)	Panta medie (%)	Suprafața bazinului (Kmp)	Altitudinea medie (m)	Debitul mediu multiannual la vărsare în confluent (m/s)
1	Râul Iza	S	80	13	1293	681	16,3
2	Râul Mara	S	38	22	410	749	7,2
3	Râul Șugău	S	8	50	56	648	–

Sursa datelor: Ilieş, G., „Țara Maramureșului-Studiu de geografie regional", Cluj-Npoca, 2007.

Valea Porcului este afluent de dreapta al râului Iza cu o scurgere de la est la vest, traversând întreg teritoriul satului Valea Stejarului de cca. 10 km până la confluența cu râul Iza, situată la circa 1 km amonte de confluența râului Iza cu râul Mara.

Valea Joti este afluent de dreapta al râului Iza cu direcția scurgerii de la nord la sud fiind şi limita administrativă a comunei Vadu Izei cu Municipiul Sighetu Marmației pe o distanță de cca. 2 km.

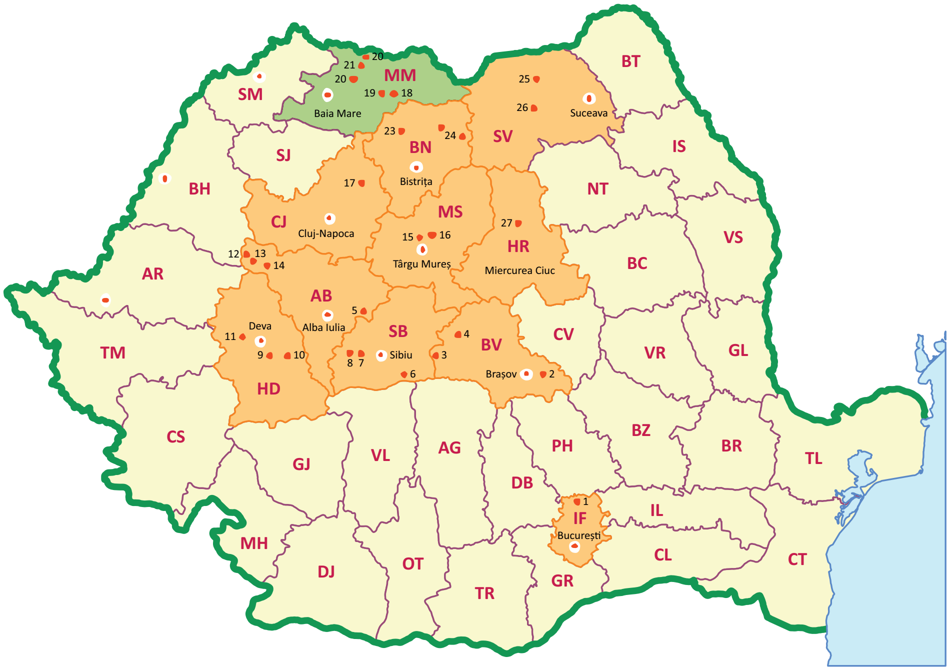
Clima comunei se încadrează în limitele generale ale regiunii, datele de la stația Ocna Șugatag fiind aplicabile și aici; este temperată, specifică depresiunii Maramureșului, fără fenomene atmosferice deosebite și fără vânturi predominante. Temperatura medie anuală este de 8°C. Cantitatea precipitațiilor variază între 600–800 mm (media anuală: 714 mm/an) și este repartizată neregulat în cursul anului.

Vegetația. În luncile râurilor Iza și Mara (altitudinea minima 283 m) sunt prezente sălciile plângătoare, arinul, salcâmul, plopul și răchita. Dealurile sunt acoperite de livezi de meri, peri, pruni și cireși. Din flora de deal amintim: bulbucul, brândușa, călugărei. Păduri de stejar ocupă o parte a dealurilor (400–600 m altitudine) în amestec cu fagul, paltinul, gorunul, carpenul, alunul etc. Câțiva versanți abrupți ai dealurilor au fost împăduriți între anii 1972–1975 prin plantații de conifer pentru a stabiliza solul și stoparea alunecărilor de teren, din Dosu Coastei pe Valea Jotii și Dosu Ursoiului pe Valea Porcului.

Fauna. Luncile și zăvoaiele pitorești adăpostesc păsări: cucu, mierla, sturzul, barza, coțofana, ciocănitoarea, vrabia, uliul, cioara, stăncuța, pupăza. Apele verzulii ale Izei lin curgătoare și cele albăstrui ale Marei șoptitoare, cu mersul sinuos adăpostesc o bogată varietate de pești: cleanul, mreană, scobarul, știuca, etc. Crângurile adăpostesc căprioare, iepuri, veverițe, mistrețul, iar pădurile mai îndepărtate adăpostesc vulpea, ursul, lupul. Reptilele sunt prezente și ele: șopârla, șarpele de casă, vipera (în zona Agriș la cca 15 km de centrul satului Vadu Izei).

Fig. 1.1 Localizarea geografică a comunei Vadu Izei

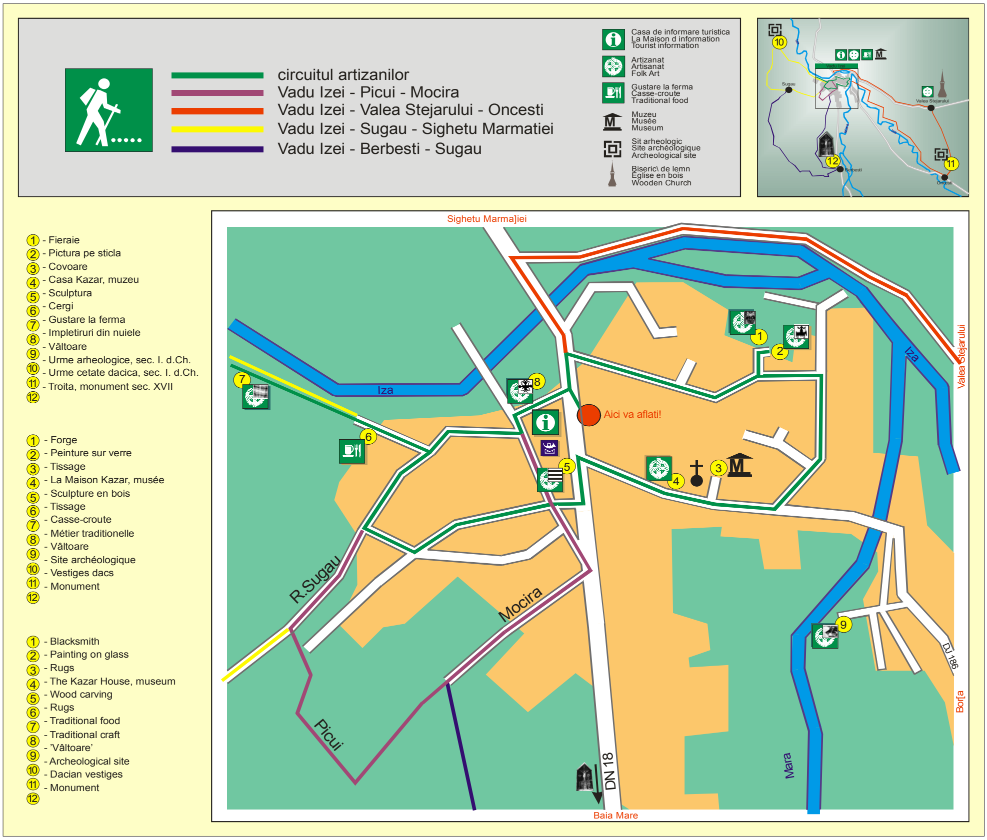
România şi Reţeaua Turistică OVR

Judeţul Maramureş

Harta turistică Vadu Izei

Sursa: „Marco & Condor” SRL, harta turistică Vadu Izei, 1997

Harta turistică Ţara Maramureşului

Sursa: „Marco & Condor” SRL, harta turistică Ţara Maramureşului a Reţelei Turistice OVR, 1997

1.2 Repere istorice ale satului Vadu Izei

Vechimea satului se pierde în negura vremurilor, aici fiind descoperite un depozit de 12 brățări din epoca bronzului, lucrate artistic cu un desen geometric aflate în expoziția Muzeului Maramureșean din Sighetu Marmației.

> La 1345 voievod al Comitatului Maramureș era Erdeu/Codre.
>
> Descendenții familiei Codrea din Farkasrev/Vadu Lupului dovedesc cu acte/înscrisuri în anul 1649 calitatea lor de nobili cu blazon prin Diploma de donatar de la regele Ludovic I al Ungariei, conform căreia la 1345 regele donează, pentru serviciile credincioase, Cnezatul Vad lui Vladimir. Urmașii lui Vladimir sunt familia Codrea-Leuca (Leucuș). Această Diplomă de donație nu am găsi-o deocamdată.
>
> Sursa: Joody P., 2003, p.24,

Primul document scris, considerat certificatul de naștere al satului, apare la 27 iunie 1383, în limba latină, emis la Sighet, prin care se adeverește că „nobilul Lupu din Vad este împroprietărit în dauna lui Codrea care nu a dovedit nimic". (Sursa: Mihalyi de Apșa, I., 1901, p. 47).

În timp, Vadu Izei este cunoscut sub diferite nume: Satu lui Lupu, Vadu Lupului, Vadu Izei.

Sunt prezentate apoi alte diplome nobiliare care aduc referiri la Vadu lui Lupu (Borlean I, 2000, p. 76) astfel:

1411 – Andrei Leucă conduce moșia părinților lui;

1423 – Andrei Leucă – pretore al ierașului Cosău;

1450 – Mihai Leucă – pretore al ierașului Sighet;

1475 – Mihai Leucă – pretore al ierașului Cosău;

1499 – Lazăr și Ștefan stăpânesc muntele Sidău;

1514 – Lui Lazăr, nobil din Vadu Lupului și altor 31 nobili maramureșeni l-i se confiscă averea (probabil pentru participarea/simpatizant la răscoala condusă de Gheorghe Doja);

1671 – Emerich Thökölyi, baron, este stăpânul unor mari suprafețe de teren și de iobagi, aparținându-i și pădurea dintre Raurile Iza și Mara (Dumbrava);

1680 – Maria Prinyi, contesă. stăpânește pământ și iobagi în Vad;

1702 – Document ce stabilește raporturile și obligațiile țăranilor iobagi din Vad către contesă și baron;

1715 – Domn peste o mare parte a pământurilor din Vad este Ștefan Vesey; 1758 – Biserica veche de lemn este adusă din Berbești în Vad și stabilită pe Ulița Bătrână;

1774 – Document ce relatează obligațiile țăranilor iobagi din Vad către Ștefan Vesey;

1775–76 – Deac Lupu este cantor al bisericii din Vad;

1782 – Preot la Valea Porcului și Vad este Ungur Costan, apoi Popa Lumei, locuind în Valea Porcului;

1799 – Transformarea unor iobagi în oameni liberi;

1843 – Valea Porcului devine sat aparținător Vadului; există peste 1700 credincioși greco-catolici; există și o scoală de piatră;

1848 – Desființarea iobăgiei;

1861 – Împroprietărirea iobagilor din Vad;

1869 – La 4 aprilie se ține la Vad „Adunarea Generală a Antistei Comunale”, prin care se hotărăște prin vot ca limba oficială în administrația locală și școală să fie limba română;

1884 – Se construiește biserica din piatră din Vad, biserica veche din lemn fiind din nou mutată în satul Berbești. Personalități importante ale epocii: Ioan Pop – paroh de Vad și protopop de Mara; Vasile Iodin – preot, cel care a contribuit la ridicarea bisericii de piatră din Vad;

1914 – Primul război mondial. Vadul dă un tribut de sânge: 69 eroi, numele lor este înscris pe o placă de marmură realizată de ASTRA, fixată pe peretele interior al bisericii de piatră (demolata în anul 1999);

1918 – Marea Unire de la Alba Iulia și Crearea României Mari;

1940 – Al 2-lea război mondial (Dictatul de la Viena privind alipirea Transilvaniei de Nord și a Maramureșului la Ungaria), cu grave urmări prezente în memoria celor ce mai trăiesc și azi;

1945 – Locuitorii din Vad semnează lista împotriva alipirii Maramureșului la Uniunea Sovietică;

1946 – Instaurarea guvernului condus de comuniști;

1947 – Alungarea regelui Mihai I al României și instaurarea Republicii Populare Române; 1948 – Naționalizarea principalelor mijloace de producție;

1949 – Începutul colectivizării care se termină în anul 1962 cu grave urmări asupra oamenilor din sate;

1968 – Satul Vad se redenumește satul Vadu Izei, devine centru de comună și împreună cu satul Valea Stejarului constitue Comuna Vadu Izei;

1972 – Construirea se construieste dispensarului comunal(demolat în anul 2013);

1973 – Construirea noii Școli Generale.

1982 – Construirea Complexului comercial al Cooperativei de Consum Vadu Izei;

1989 – Revoluția Română, desființarea Cooperativei Agricole de Producție și alegeri democratice. Stabilirea de relații trainice de prietenie și înfrățire cu comuna Braine-le-Comte din Belgia și cu Operațiunea Satele Românești.

1990 – Constituirea Societății Culturale „Confluențe”;

1994 – Constituirea Fundației OVR „Agro-Tur-Art”;

1997 – Prima ediție a Festivalului „Maramuzical” si Târg la Vadu Izei;

1999 – Dărâmarea bisericii de piatră (cu hramul Sf. Nicolae) și începerea construcției noii biserici ortodoxe in stil bizantin (cu hramul Sf. Andrei și sfințirea bisericii în 2009);

1.3 Fișa sintetică a comunei Vadu Izei, 2010

Tabelul 1.2 Fișa sintetică a comunei Vadu Izei

<table>
<tr><th>Denumirea comunei:</th><th>Vadu Izei, Cod poștal: 437 365</th></tr>
<tr><td>Numele satelor aflate în administrație:</td><td>Vadu Izei (atestat documentar 1345 si 1383) și Valea Stejarului (atestat documentar 1360)</td></tr>
<tr><td>Suprafața:</td><td>1347 ha / 1 685 kmp</td></tr>
<tr><td>Intravilan:</td><td>537 ha</td></tr>
<tr><td>Extravilan:</td><td>810 ha</td></tr>
<tr><td>Populație:</td><td>2941 locuitori; 1544 femei, 1442 bărbați; 98% români.
Structura populației pe vârstă:
<table>
<tr><th colspan="2">< 18 ani</th><th colspan="2">18–30 ani</th><th colspan="2">30–80 ani</th><th colspan="2">> 80 ani</th></tr>
<tr><td>B</td><td>F</td><td>B</td><td>F</td><td>B</td><td>F</td><td>B</td><td>F</td></tr>
<tr><td>271</td><td>285</td><td>252</td><td>289</td><td>880</td><td>1004</td><td>29</td><td>31</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Populația activă:</td><td>1912 persoane, 1346 au o ocupație, 824 angajați, 522 lucrează în agricultură și silvicultură</td></tr>
<tr><td>Locul de muncă:</td><td>751 pe plan local, 595 lucrează în alte localități, județe sau țări</td></tr>
<tr><td>Densitatea populației /kmp.:</td><td>1,74 locuitori</td></tr>
<tr><td>Persoane fără loc de muncă permanent:</td><td>330 persoane</td></tr>
<tr><td>Număr de șomeri înregistrați:</td><td>97 persoane</td></tr>
<tr><td>Pensionari:</td><td>413 persoane</td></tr>
<tr><td>Gospodării:</td><td>482 gospodării</td></tr>
<tr><td>Nr. locuințe:</td><td>1011 locuințe</td></tr>
<tr><td>Gradinițe:</td><td>2 Grădinițe, Educatori: 5; Preșcolari: 92;</td></tr>
</table>

Denumirea comunei:	Vadu Izei, Cod poştal: 437 365
Şcoli generale:	2 Şcoli generale, Populaţia şcolară: 317 elevi; Cadre didactice: profesori: 36, învăţători: 9; Domeniile în care se şcolarizează elevii dupa absolvirea şcolii generale: mecanic auto, electrician în instalaţii energetice, confecţioner produse textile, electrician instalaţii electrice şi industriale, alimentaţie publică şi turisrn, prestări servicii, informatică, agroturism, lucrători prin aşchiere.
Aşezarea geografică:	România, Maramureşul Istoric, în lunca râului Iza şi a râului Mara şi a afluenţilor săi. Este situat la intersecţia DN 18 şi DJ 186, 7 km de Municipiul Sighetu Marmaţiei şi 60 km de reşedinţa de judeţ, Baia Mare. Este înconjurat de dealuri care nu depăşesc 700 m, la altitudinea medie de 450 m fiind situate pe paralela de 47°53′26″ latitudine nordică şi a meridianului 23°56′17″ longitudine estică.
Dezvoltarea locală:	Agricultură – producţia agricolă de cultură: porumb – 260 ha, cartofi – 120 ha, legume – 15 ha, cereale – 20 ha, plante nutreţ. Suprafaţa agricolă – 1226 Ha, din care: arabil – 495 ha, păşuni – 17 ha, fâneţe – 686 ha, păduri 115 ha, livezi/pomi – 28 ha. Numărul întreprinderilor: Comerţ – 26; Construcţii – 14; Prestări sevicii – 22; Turism – 14; Activităţi sociale, sănătate – 2; Transporturi – 3; Alte activităţi – 5; Potenţialul de afaceri: IF – 74; PF – 11; SRL – 12; COOP – 1; Resurse locale: agricultură; prelucrarea lemnului; turism; confecţii; prelucrarea cărnii; patiserie; artizanat; Utilităţi publice: reţea electrică, telefonie fixă, internet, televiziune prin cablu,TV satelit;
Activităţi economice principale:	Agricultură, Industrie, Comerţ, Servicii Fermă de oi, Secţie de tapiţerie, Tâmplărie şi artizanale (sculptură, pictură, ţesături din lână,) Alimentaţie publică şi Turism
Obiective turistice:	Biserica din lemn din satul Valea Stejarului construită în anul 1630 – monument istoric Casa Kazar – casă muzeu, sec.XVIII-monument istoric; Circuitul artizanilor (sculptură, ţesături, împletituri din nuiele, pictură pe sticlă); Rezervaţii naturale: Lunca râului Iza la 1 km în amonte de confluenţa cu râul Mara şi Rezervaţia geologică de tufuri vulcanice consolidate cu concretiuni sferice la Ursoi; Birou de informare turistică (Fundaţia OVR"Agro-Tur-Art") Situl de arhitectură tradiţională maramureşeană-Borlean din Zăvoi
Evenimente locale:	Festivalul „Târg la Vadu Izei", „Festivalul Nunţilor" Zilele localităţii: atestarea documentară 27 iunie 1383

Denumirea comunei:	Vadu Izei, Cod poştal: 437 365
Accesul în localitate:	Accesul auto: DN 18 şi DJ 186; Accesul pe calea ferată: din Municipiul Sighetul Marmației (7 km distanță): Sighetul Marmației – Vișeu – Salva; Calea ferată internațională: Sighetu Marmației – Solotvina, Republica Ukraina; Sighetu Marmației – București; Sighetu Marmației – Cluj – Timișoara; Acces la aeroport: la 70 km Baia Mare, 130 km Satu Mare și 220 km Cluj Napoca;
Proiecte de investiții în infrastructură:	Execuție rețea de alimentare cu apă potabilă Execuție rețea de canalizare Execuție stație de epurare a apei Modernizare drumuri comunale, asfaltare
Religia:	1 Biserică Ortodoxă cu 2. 240 credincioși – în Satul Vadu Izei 1 Biserică Ortodoxă cu 458 credincioși – în Satul Valea Stejarului 1 Biserică Greco-Catolică cu 76 credinciosi – în Satul Vadu Izei 1 Casă de rugăciuni Martorii lui Iehova cu 144 credinciosi – în Vadu Izei Alte religii – 25 persoane, fără religie – 7 persoane.

Sursa: Primăria Vadu Izei, 2010, DJS-Maramureş, 2010

2. REȚEAUA OVR

2.1. Ce reprezintă OVR – Operation Villages Roumains (Operațiunea Satele Românești)?

O cooperare internațională care grupează secțiuni naționale și/sau regionale: OVR Belgia francofonă și germanofonă, OVR Franța, OVR Elveția, OVR Olanda, OVR Belgia flamandă, OVR Marea Britanie și bineînțeles, OVR România.

În jur de opt sute de comune și comitete locale din toată Europa1[1] care au format o rețea unică de idei și de competențe. Creație cu scop umanitar și, deci, organizația miilor de convoaie sau misiuni cu destinația România. Dă întâietate principiilor parteneriatului intercomunal/intercetățenesc și ale dezvoltării rurale integrate și, deci, realizarea miilor de proiecte de cooperare în domenii variate ca: educația, cultură, sănătatea, agricultură, socialul, democrația locală, etc.2[2] (2)

- Crearea unei Fundații Rurale din România, structura de sprijinire ce vizează promovarea și susținerea proiectelor de dezvoltare durabilă în România.
- Crearea unei rețele turistice de cazare la locuitori (Rețeaua Turistică OVR) ce acoperă doisprezece județe românești și reunind cincizeci de comune partenere din Belgia, Franța și România.
- Organizarea unui Festival Internațional al Viorii și al Muzicii Satului, festivalul „Maramuzical", pe Valea Izei și a Marei (Maramureş). Trei ediții.
- Promovarea și apărarea conceptelor că: datoria intervenției nonguvernamentale (păstrarea dreptului la memoria oamenilor și a lucrurilor), solidaritatea între cetățeni (apărarea dreptului cetățenilor de a decide în mod liber asupra mediului lor social, politic, economic, etic și ecologic), activarea societății civile, cetățenia responsabilă.
- anumită prefigurare a ceea ce ar putea (trebui) fi o Europă a cetățeanului (altfel zis, oamenii, nu banii), fondată pe cooperarea voluntară și nu pe competiție.

2.2. Istoric OVR – „Operation Villages Roumains"

Operațiunea Satele Românești, inițiată în 1988 în Belgia, apoi extinsă către alte țări ale Europei Occidentale a fost la originea unei importante mișcări de protest împotriva politicii spuse de

---

[1] Spre aducere aminte, la cea mai mare mobilizare occidentală în favoarea satelor românești (ianuarie-martie 1990), rețeaua numără până la 4500 de comune sau comitete.

[2] În 1992, ambasadorul Franței la București estima că într-o anchetă de sprijin, cooperarea descentralizată constituită de aceste mii de schimburi intercomunale a reprezentat în jur de zece ori mai mult decât cifra cooperărilor bilaterale de la Stat la Stat. Aceste cifre au fost confirmate în martie 1993 prin ancheta realizată de ziarul „Le Monde".

„sistematizare a satelor românești", inspirată de conducătorul acelor vremuri, Nicolae Ceaușescu.

Politica viza o comasare a comunităților rurale în unități administrative mai mari și distrugerea așezămintelor tradiționale.

Această mișcare de protest a avut ca finalitate „adopția" mai multor mii de sate românești de către comune belgiene, franceze, elvețiene, olandeze, engleze, etc.

Dupa căderea comunismului a luat avânt un vast elan de solidaritate și de ajutor de urgență sub firma „Convoaielor umanitare".

2.3. Operation Villages Roumains – International (OVR-I)

OVR-I (după www.vaduizei.ovr.ro/Frameset%20Francais.html, 2011) regrupează grupurile de conducere OVR din Franța, Belgia, România, Olanda și Elveția. Împreună, ele fac totul pentru a găsi o soluție pentru a asigura permanența OVR România, așa cum cere legea română și cum o merită această organizație, recunoscută oficial în România.

Partenerii români ai OVR ar trebui să găsească aici sfaturi și ajutor pentru realizarea proiectelor lor. De mai mult de 18 ani, în cadrul unui program finanțat de Uniunea Europeană, OVR dezvoltă o rețea turistică de cazare la locuitor în satele partenere, permițând sătenilor să-și amelioreze viața cotidiană, iar vizitatorilor să descopere căldura și ospitalitatea românilor. Membrii aderenți și modalitățile de sejur ale Rețelei Turistice OVR sunt prezentate în ghidul turistic bine documentat „Au pays des villages roumains" realizat de Martine Bovon-Dumoulin și Jean Bovon, prima ediție 2002, imprimat în Elveția doar în limba franceză.

Douazeci de ani s-au scurs de la primul apel venit din Belgia, sute de mii de km au fost parcurși în cele două sensuri, tone de materiale au trecut frontierele cu mai multe sau mai puține greutăți, transferuri de bani imposibil de numărat au adus un pic de confort în satele înfrățite de aici. Căci, trebuie să reamintim faptul că OVR este în totalitate condusă de oameni benevol.

500 de parteneriate între Elveția, Franța, Belgia și Olanda, pe de o parte și România, pe cealaltă parte continuă această frumoasă aventură cetățenească, cu scopul ca democrația să trăiască. O rememorare a celor mai importante momente, întâlniri și acțiuni ale Rețelei OVR a fost prezentată în cartea „10 ani ai OVR", editată în Belgia în anul 2000 în limba franceză, coordonator de lucrare fiind președintele OVR Belgia francofonă și germanofonă, prof. Marc Vanhove.

2.4. Asociația Națională a Comitetelor și Satelor Românești, OVR–RO

Într-un interviu cu Francisc Giurgiu, președinte OVR-RO în vara anului 1995, Mihnea Berindei (2005) își provoacă interlocutorul la o scurtă incursiune în istoria asociației și aduce lumină asupra evenimentelor și activităților ulterioare momentului de solidaritate care a generat mișcarea OVR.

„Rețeaua OVR România s-a născut juridic în 1993, la Timișoara, odată cu Atelierele Democrației în care OVR-International a invitat peste 400 de aleși locali să participe, să afle

modul democratic în care se lucrează în țările occidentale și să facă o comparație între legislația de la vremea aceea, 1993 și legislația europeană. Atunci a fost un moment prielnic (1994) de a constitui Asociația națională a comitetelor și satelor românești – OVR-RO. A fost momentul oportun, când, împreună cu mulți primari care erau implicați în aceste parteneriate, am decis să creăm această asociație. În tot acest timp am avut un sediu fluctuant. De la Timișoara ne-am mutat la Cluj și de la Cluj ne-am mutat la Sibiu. Acum suntem la Bacău, am fost și pe la Suceava, poate într-o zi o sa venim și la București. În funcție de unde este o cantitate mare de proiecte, acolo venim și noi să putem fi în sprijinul în special al partenerilor occidentali care deruleaza proiecte în mediul rural, în domeniul consultanței, al ajutorului. Toată rețeaua e formată numai din voluntari. Nu lucrează nimeni ca salariat. Totul este un voluntariat, o „muncă patriotică" făcută din dragoste, nu din obligație. Faptul că există prieteniile, că proiectele s-au dovedit în măsura cea mai mare ca fiind viabile, că se schimbă astfel ceva în mediul rural a făcut să continuăm acest voluntariat între noi, adică să lucrăm pentru societatea rurală românească. Și mai mult de atât, cred că a fost o pistă pentru a ne cunoaște noi, românii, între noi. Prin partenerii occidentali ne-am cunoscut și ne-am împărtășit experiența. În 1994 erau în jurul a 2.000 de localități care faceau parte din OVR. Când am încercat să introducem ideea constituirii juridice a asociațiilor – un lucru nou pentru mediul rural – multe comune au rămas la ideea de comitet de inițiativă sau comitet de parrainage, de înfrățire. Birocrația și legislația stufoasă au răcit entuziasmul oamenilor, adică au așteptat mult pe la tribunal, au făcut toată documentația asta... și au renunțat. Acum suntem în jur de 800 de comune active și juridic constituite în România și avem parteneri în Elveția, Franța, Belgia și Olanda. Noi nu subordonăm comune, ele sunt independente, dar avem o relație și un dialog permanent, deci suntem în contact".

2.5. Fundația Rurală din România

În același interviu (Berindei M, 2005), Petru Ivanovits, director executiv al Fundației Rurale din România, a evocat rolul diverselor proiecte de dezvoltare și legătura lor cu OVR.

„În '91 eram student la Facultatea de Zootehnie în cadrul Institutului Agronomic din Timișoara. Pe vremea aceea, au avut loc la noi în oraș primele Ateliere ale Democrației Opération Villages Roumains. A fost primul contact pe care l-am avut cu această rețea cu care am rămas ulterior în legătura, la Atelierele Democrației 2. În cadrul acestor întâlniri, s-a trecut foarte repede de la dimensiunea umanitară, la proiecte de dezvoltare rurală. Opération Villages Roumains, care avea veleități de parteneriat social, a gândit că ar trebui să existe și o structură pur tehnică prin care să se vină în sprijinul proiectelor locale de dezvoltare. Așa a apărut Fundația Rurală din România, având mai mulți parteneri și din Belgia și din Franța și din România. În Belgia am avut ca parteneri, bineînteles, Opération Villages Roumains-International, Fondation Rurale de Wallonie, Institut Agronomique de Gembloux. Partenerii din Franța au fost Fédération Nationale des Foyers Ruraux, Institut d'Ecologie de Metz, Opération Villages Roumains France; în România, partenerii noștri erau OVR România și Universitatea de Științe Agricole a Banatului din Timișoara. Pe vremea aceea exista programul PHARE Parteneriat și democrație și am accesat pe o perioadă de doi ani mai multe fonduri. S-au ales

14 proiecte pilot din rețeaua OVR și, pe baza cererilor, a desfășurării și modului cum ar trebui să funcționeze, pe parcursul a doi ani am văzut cam care ar fi doleanțele, cum am putea să funcționăm, care ar fi obiectivele noastre. Pentru infrastructură, proiectele gândite atunci au trecut ca pâinea caldă. Cine a fost deștept și și-a scos proiectul sau l-a continuat a fost bun pentru momentul SAPARD. În mare parte, proiectele inițiate în anii '90 s-au reconvertit. Între cele 14 proiecte de care vă vorbeam au fost și cateva care țineau de animare rurală, de creare de asociații în mediul rural. Era nevoie pentru acele asociații să le dai un context, să le dai o motivare, să le coordonezi și să le acompaniezi pe parcursul dezvoltării, până când ele ar fi devenit destul de puternice să acționeze singure. În Maramureș și lângă Brașov s-au creat două asemenea asociații care au promovat acest tip de activitate, iar ulterior activități culturale, sportive, chiar de educație și de formare. Mai târziu, unele dintre acele asociații au făcut proiecte de turism, diversificându-se ca activități. Cu unii din partenerii noștri am încercat să dezvoltăm filiere agricole. Deși erau puternici într-un anumit sector, nu erau viabili economic, pentru că nu aveau avalul și amontele muncii lor. Cei de la Sorești, de exemplu, au realizat un proiect de dezvoltare a unei filiere agricole în domeniul viticol, unde s-a lucrat atât pe mecanizare, cât și pe transformare și apoi promovarea produsului local. Mai nou, în 2001, la Timișoara, am lucrat la realizarea unei Universități Rurale Europene, considerată prima de acest fel din țările din estul Europei. Am avut o intrunire care a reunit în jurul mesei atât oameni din lumea rurală, cât și universitari, instituții, organisme care se ocupă de mediul respectiv. De asemenea, am organizat și am participat cu un grup din asociațiile din România, cu care avem contacte la viitoarea Universitate Rurală Europeană, o întâlnire care s-a ținut la Montagne Saint-Emilion, în 2002. Suntem implicați într-un proiect, aflat în curs de finalizare, împreună cu ADTIM-ul din Timișoara, instituția de dezvoltare economică de pe lângă Consiliul Județean din Timișoara, lucrând în parteneriat cu organisme din Sicilia, Italia. De asemenea, asistăm pe parcurs și încercăm să acompaniem parteneri din Opération Villages Roumains în diferite proiecte, încercând ca, eventual, să găsim și alte surse de finanțare ca să dezvoltăm activitatea. Pe alți parteneri ai noștri continuăm să-i motivăm în activitatea lor, să-i susținem, să le fim alături. La ora actuală, mulți deja stiu să-și facă propriile proiecte, să se descurce singuri, poate mai bine ca noi. Am uitat să menționez că unul dintre proiectele pe care le-am avut a fost formarea de agenți de dezvoltare. Proiectul s-a desfășurat împreună cu partenerii din Belgia, Fondation Rurale Wallonie, și din Franța, Fondation Nationale des Foyers Ruraux. Am încercat să formăm prin acest proiect șase agenți de dezvoltare în România, care pe urmă să vină la noi și, având baza în mai multe zone ale României, să atragă după ei o dezvoltare în regiunea lor. Este un proiect încă de actualitate, pentru că s-a dovedit că nu sunt de ajuns acei șase agenți de dezvoltare, e nevoie de mult mai mulți. Bineînțeles, fondurile nu sunt întotdeauna la îndemâna noastră sau sunt puține, și nu întotdeauna prioritățile finanțatorului coincid cu ale tale".

2.6. Rețeaua turistică OVR

Constituită între 1992–1994, prin sprijinul financiar al Comisiei Europene Programul Phare Interreg, este prima rețea de turism rural din România, „cazare la săteni". Rețeaua Turistică

OVR regrupa la început 14 sate din 7 județe ale României. Criteriile care au stat la baza selecției satelor pentru intrarea în Rețeaua Turistică OVR au fost:

a) cererea din partea însoțită de o fișă tehnică care să certifice potențialul turistic al localității comunei precum și interesul locuitorilor pentru această activitate;

b) existența unui partener (localitate / asociație) din Europa de vest care să susțină inclusiv financiar partenerul român în demersurile sale pentru dezvoltarea turismului în localitatea pe care o propune includerii în rețeaua de turism;

c) un concept unitar (cazare le săteni) și prețuri uniforme pentru servicii echivalente;

d) asociațiile locale (sindicatul de inițiativă în turism) își asumă și conduc singuri activitatea de turism din localitatea lor;

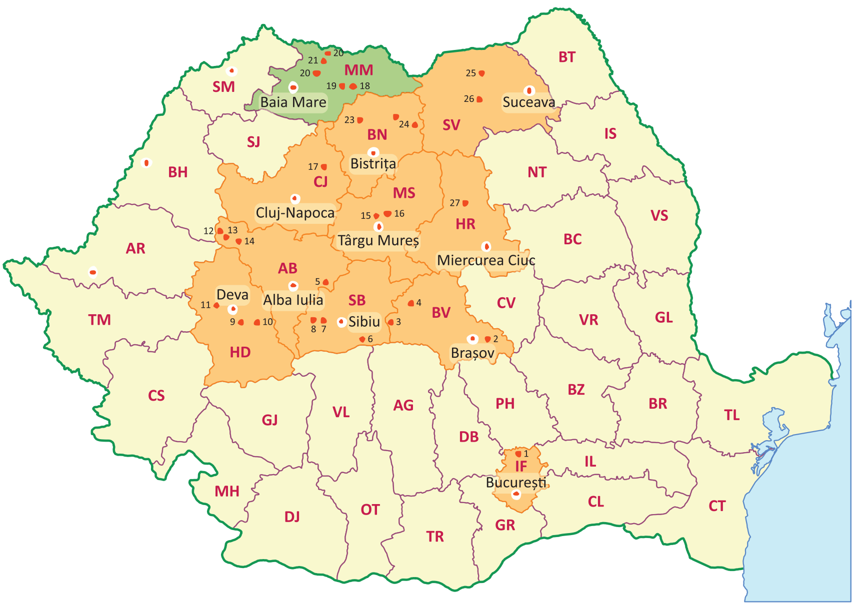
e) membrii organizației contribuie benevol cu 10% din veniturile din turism la susținerea activităților și funcționarea biroului de turism local;

f) participă la reuniunile de lucru pentru dezvoltarea și consolidarea rețelei recunoscându-se prin logo-ul propriu;

g) realizează promovarea rețelei de turism de o manieră globală prin presa audio și video, prin pliantul propriu și Ghidul turistic al Rețelei de turism OVR;

h) responsabilii locali de turism din rețea se cunosc, comunică cu partenerii din România și cei din Europa de vest cu sediul la Livezi-Bacău pentru OVR-România și Charleroi-Belgia pentru OVR-International.

Fig. 2.1 Rețeaua turistică OVR. Localizarea în teritoriu

I. Borlean, după H.Rossel, 2002, Ghidul „Rețelei Turistie OVR"

Particularitatea acestei rețele de cazare la locuitor se referă la faptul că este în serviciul unui sat, al unei comunități. În timp, Rețeaua s-a lărgit. Acum, satele membre ale Rețelei OVR sunt: 1.Ciolpani (IF), 2.Purcăreni (BV), 3.Sâmbăta de Sus (BV), 4. Șoarș (BV), 5.Valea Lungă (AB), 6.Sebeșul de Sus (SB). 7.Săliște (SB), 8.Tilișca (SB), 9.Beriu (HD), 10.Petreni (HD), 11.Lesnic (HD), 12.Arieșeni (AB), 13.Gârda de Sus (AB), 14.Albac (AB), 15.Ceuașul de Câmpie (MS), 16.Gornești (MS), 17.Gherla (CJ), 18.Ieud (MM), 19.Botiza (MM), 20.Desești (MM), 21.Vadu Izei (MM), 22.Crăciunești (MM), 23.Telciu (BN), 24.Lunca Ilvei (BN), 25.Sucevița (SV), 26.Vama (SV), 27.Lăzarea (HR).

Fig. 2.2 Logo-ul Rețelei de Turism OVR

Martine Bovon, ex-președinta OVR-International, realizatoarea **primului ghid al Rețelei** Turistice OVR, vorbește despre ideile sale (Berindei M, 2005)

> „Eu sunt în mișcarea OVR încă de la început. Eram una dintre cele două persoane din satul meu care a cerut autorităților comunale să se înfrățească cu un sat din România, iar acel sat a fost Jidvei. Trăiesc în Elveția, dar sunt belgiană și de aceea am fost sensibilizată de OVR, pentru că era o acțiune începută în Belgia. Dupa ce am devenit membră a Opération Villages Roumains-International, am fost doi ani președinta organizației. În acel moment lucram, și lucrez în continuare, în televiziune la Geneva. Banii care veneau din vânzarea emisiunilor de televiziune, în loc să fie dați pur și simplu unui autor, erau redistribuiți întregului personal, urmând să facem un proiect de dezvoltare personală. Eram destul de legată de ideea de a dezvolta turismul în România. Pentru că e o țară cu o cultură, după părerea mea, destul de apropiată de mentalitățile noastre. Suntem, totuși, latini... Ținuturile României sunt foarte frumoase. În 1945, orașele erau aproape la același nivel cu cele din Europa de Vest. România a regresat, dar nu a fost o țară în curs de dezvoltare. După 1990, mi s-a părut important ca oamenii din Europa de Vest, în loc să ajute aducând pur și simplu mâncare, mult mai bine ar fi fost să vină în vacanță, pentru că românii să se poată dezvolta din turism, iar noi să nu mai fim obligați să facem opere de caritate. Caritatea nu folosește la nimic, dacă nu se trece spre altceva.

Da, de ce să nu fac un ghid pentru a pune în valoare Rețeaua Turistică, mi-am spus. M-am gândit mai întai singură cum să fac un ghid care să fie evolutiv, adică un ghid la care să se poată adăuga pagini, dacă se adaugă un sat sau se schimbă ceva. Mi l-am imaginat sub formă de clasor: pe fiecare pagină un sat din rețea, cu toate informațiile – cazare, obiective, divertisment etc. Mi s-a părut important să faci nu doar turism, ci, întâi de toate, să-i cunoști pe români. Plecând de la un loc de cazare indicat de ghid, voiam să arăt ce poți face în sat și ce poți vedea în împrejurimi. Este inversul ghidurilor obișnuite, in care, de obicei, se descrie ce e de văzut și apoi se caută locuri de cazare. Cum aveam bani de la televiziune, nu-mi rămânea decât să fac macheta.

Da, un noroc. Banii pe care i-am primit au acoperit realizarea machetei. Soțul meu, realizator la televiziune, scria textele, eu făceam fotografiile, pentru că sunt pasionată de fotografie, iar fiica mea, care e graficiană, făcea grafica. A lucrat toata familia. Da, și nu numai familia. Tipograful era un domn care-și pierduse fiul chiar înainte de revoluție și care sponsoriza un copil din România. El ne-a ajutat și ne-a făcut niște prețuri ceva mai mici pentru tipărire. Ghidul s-a vândut prin rețeaua OVR, prin prieteni, prin zvonuri, prin Internet. Am vândut, punând la socoteală și exemplarele pe care a trebuit să le dăruiesc, aproximativ 680 de exemplare. Tipărisem în total o mie, deci nu e rău. Mi-ar plăcea să fac o a doua ediție. Uitasem să spun că exista o posibilitate de actualizare a ghidului, chiar și pentru cei care deja l-au achiziționat: dintre cei care cumpărau, tuturor celor care au o adresă de Internet, le trimit corecturi. Pentru ghidurile care se cumpară acum am făcut o erată, care conține noile numere de telefon.

În concepția noastră despre turismul rural, ideal ar fi ca 10% din veniturile încasate din turismul rural să meargă la asociație pentru dezvoltarea satului. 10% ar fi o cifră optimă, pentru că nu știu dacă acest tip de turism merge foarte bine peste tot. De exemplu, lucrurile merg foarte bine în sate ca Vadu Izei, din Maramureș, incredibil de dezvoltat în cincisprezece ani. La ora actuală, sunt gazde peste tot, au adăugat camere, condițiile de sejur s-au îmbunătățit. În general, această dezvoltare masivă o găsești în Transilvania, plus un sat aproape de București, Ciolpani. Atunci când sosești cu avionul, le poți cere gazdelor din Ciolpani să vină să te ia de la aeroport. E o etapă bună când ajungi în România, pentru că Bucureștiul e scump, iar satul e doar la 20 de km de capitală. Ciolpani nu e o zonă turistică, numai cunoscătorii ajung acolo. Rețeaua Turistică a impus o serie de regulamente. De exemplu, există sate unde sunt case turistice, dar care lucrează singure. Sunt foarte bune, dar nu pot intra în Rețea. Rețeaua e o asociație de mai multe case. Eu le-am propus câtorva persoane care erau singure într-un sat să încerce să se alipească unui sat care e deja în Rețea. Principiul Rețelei Turistice este totuși dezvoltarea comunitară. Dacă într-un sat e o singura familie care cazează turiști, va câștiga numai ea și nu va da singura bani comunității. Trebuie să fie o formă de cooperare. De aceea, noi primim uneori informații despre locuri unde se fac cazări și le notez, le difuzez în Rețea, dar ca independente. Nu pot să le înscriu în Rețea. Sunt câteva asociații noi: Chelciuc, ANTREC. ANTREC este, practic, o organizație guvernamentală și s-a dezvoltat dupa apariția Rețelei Turistice, după ce au văzut că sistemul funcționa".

2.7 Fundația OVR „Agro-Tur-Art”

Fig. 2.3 Sediul – Fundația OVR „Agro-Tur-Art”

Sediul Fundației OVR construit între 1998–2000

Biroul Fundației OVR și Biroul Asociației „Țara Maramureșului”

Foto: I. Borlean, Sediul Fundației OVR „Agro-Tur-Art”, 2010

2.8 Înfiinţarea

a. Înfiinţarea organizaţiei

Constituirea fundaţiei s-a realizat pe baza liberului consimţământ al celor care au depus cereri de aderare şi care în adunarea generală adoptă statutul şi modul de organizare şi funcţionare al organizaţiei.

Înfiinţată în urma Adunării generale din 05.06.1994, cu avizul Ministerului Turismului funcţionând juridic în baza Sentinţei Civile nr. 57 din 20.03.1995, modificată prin Sentinţa Civilă nr.44 din 07.04.1999. Fundaţia include 20 de asociaţii familiale şi 48 de membri asociaţi. Este membră la Asociaţia Naţională a Comitetelor şi Satelor Româneşti OVR – RO şi membră a Reţelei Turistice OVR. Colaborează cu OVR Internaţional cu sediul la Bruxelles/Charleroi, cu Federaţia Română pentru Dezvoltare Montană-Bucureşti si Haifel Project International-Romania-(HPI-România,Cluj).

b. Sediul organizaţiei

Sediul Fundaţiei O.V.R. „Agro-Tur-Art" este situat în Comuna Vadu Izei, sat Vadu Izei, nr.161A, judeţul Maramureş. Între anii 1994 – 2000 am avut biroul într-un spaţiu închiriat în cadrul Cooperativei de Consum Vadu Izei.

Între 1998 – 2000 se realizează construcţia Casei „Birou de informare turistică", sediu al Fundaţiei O.V.R. „Agro-Tur-Art" şi al Asociaţiei „Ţara Maramureşului", O.N.G. constituit în 1997 din care fac parte O.N.G.-uri din localităţile Vadu Izei, Ieud, Botiza, Bocicoiul Mare, Deseşti şi reprezentanţi ai comitetelor locale din Bârsana, Rozavlea, Dragomireşti, Săliştea de Sus, Săpânţa, Ruscova.

Casa este proprietatea Fundaţiei O.V.R. „Agro-Tur-Art" situată pe un teren concesionat de la Primăria Vadu Izei pe o perioadă de 49 ani.

Prezenta construcţie a fost realizată cu sprijinul financiar al programului PHARE Turism Rural II,"Constituirea regiunilor pilot în turismul rural din România", coordonat de OVR-I şi ANTREC şi PHARE – „Formare profesională şi dezvoltare rurală integrate" precum şi al Fundaţiei O.V.R. „Agro-Tur-Art" în perioada 1998–2000.

2.9 Funcţionarea Fundaţiei

a. Prezentarea organizaţiei

Denumirea organizaţiei a fost Fundaţia „Agro-Tur" OSR în perioada 1995–1999, din anul 1999 denumirea este Fundaţia O.V.R. „Agro-Tur-Art"

b. Tipul de organizaţie

Organizaţia este o fundaţie autonomă, neguvernamentală, apolitică, cu caracter economic, fără scop lucrativ, cu personalitate juridică constituită în baza Legii 21 din 1924, actualizată prin OG 26/2000 – actualizată în anul 2008 şi modificată prin Legea nr. 34/2010 privind constituirea şi funcţionarea asociaţiilor şi fundaţiilor.

c. Obiective, scopuri

Fundația are următoarele scopuri:

- Să mobilizeze toate forțele și inițiativele persoanelor fizice, agenților economici, persoane juridice de drept privat, specialiști, cu scopul de a sprijini și dezvolta activitatea de turism rural pentru favorizarea și încurajarea inițiativei membrilor comunității noastre în direcția inițierii unor proiecte de dezvoltare a localității pentru a folosi resursele locale atât în interes comunitar cât si individual.

  Fundația are următoarele obiective:

- Să promoveze, sprijine și dezvolte turismul rural, activitățile complementare ce se desfășoară în gospodăriile țărănești, menite să fie o sursă suplimentară de venituri prin valorificarea spațiilor de cazare disponibile, a resurselor agroalimentare și a forței de muncă existente în gospodăriile țărănești, împreună cu elementele specifice satului românesc, cum ar fi: frumusețea locurilor, obiceiurilor și meșteșugurilor tradiționale. Pe această cale se urmărește creșterea forței economice a gospodăriilor și stabilitatea forței de muncă.
- Să îndrume pe cei angrenați în agroturism în organizarea, dezvoltarea și promovarea acestei activități, prin schimburi de experiență și difuzarea de informații;
- Să dezvolte o rețea agroturistică prin stimularea liberei inițiative în vederea punerii în valoare a noii zone turistice;
- Să contribuie prin propuneri la perfecționarea legislației în domeniu;
- Să inițieze organizarea de întâlniri de lucru și schimburi de experiență atât în țară, cat și în străinătate;
- Să contribuie la formarea unei școli prestigioase de turism bazată pe competența profesională asigurând condiții de formare și perfecționare a pregătirii membrilor săi;
- Să urmărească cunoașterea și aplicarea legislației generale și specifice turismului pentru cei implicați în această activitate, supraveghind și îndrumând comportamentul acestora precum și al turiștilor pentru protecția mediului înconjurător și combaterea poluării.

d. Membrii organizației

Pot fi membrii fundației:

- Persoane fizice majore, indiferent de naționalitate, sex. vârstă, convingeri politice, profesie, care recunosc și respectă statutul fundației și care desfășoară activități ce sprijină direct sau indirect dezvoltarea turismului rural, inclusiv țăranii din gospodăriile în care se desfășoară această activitate.
- Persoane juridice de drept privat, societăți comerciale, asociații cu sau fără scop lucrativ, alte persoane juridice care recunosc și respectă statutul și spiritul fundației.

Primirea de membri se face individual, pe bază de cerere de aderare, cu respectarea principiului liberului consimțământ și a recunoașterii de către membru a statutului fundației. Membrii fundației pot fi: membri fondatori, membri activi, asociați și membri de onoare. Sunt considerați **membri fondatori** toți cei care au participat la ședința de constituire a fundației direct sau prin adeziune scrisă. **Membri activi**, asociati sunt membrii care aderă ulterior la fundație.**Membri de onoare** sunt personalități din țară sau străinătate care pot contribui la promovarea și realizarea scopurilor fundației.

Fundația OVR Agro-Tur-Art a acordat în anul 2000 titlul de **Membru de Onoare** pentru contribuția la promovarea și realizarea scopurilor fundației următorilor colaboratori/parteneri: prof. Marc Vanhove din Belgia, Bill Wiliam Owen din SUA, Ovidiu Spânu din România.

Fundația propune constituirea de filiale zonale. Fundația se constituie pe baza aderării liber consimțite, agenți economici (persoane fizice, societăți comerciale, asociații etc.) în scopul de a asigura un sens coerent și eficient activității acesteia, a reprezentanților ei și apărarea interesele legale în activitatea ce o desfășoară.

e. Patrimoniul organizației se compune din:

Casa Birou de informare compusă din: două birouri, hol, toaletă, un spațiu expozițional în mansardă, sală de reuniuni la demisol, scenă în aer liber. Un autoturism. Mobilierul se compune din: mese birou, scaune, dulapuri, rafturi. Birotica: organizația se compune din două ordinatoare, două imprimante, un scanner, un multiplicator, retroproiector, televizor, video.

f. Veniturile organizației

Veniturile provin din cotizațiile membrilor, donații, donatii din turism, comisioane din consignație, servicii de redactare și multiplicare texte, fonduri nerambursabile din programele Phare ale UE și organizații americane HPI și sprijin voluntar al membrilor din Corpul Păcii (ocazional).

g. Organigrama Fundației OVR „Agro-Tur-Art" – 1999

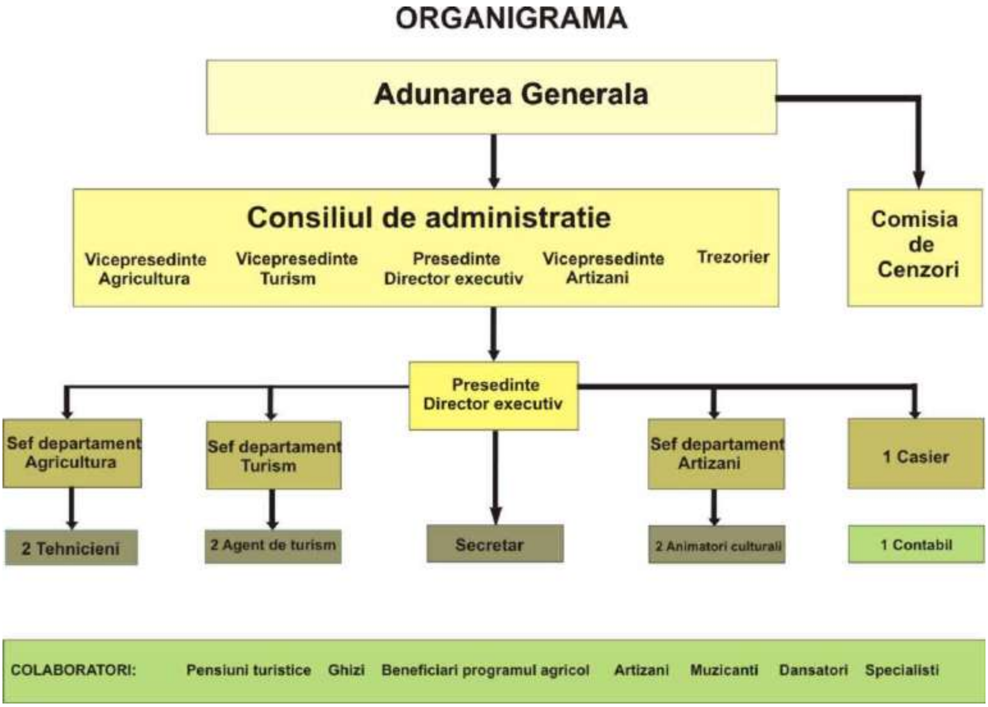
Organizația a utilizat în perioada 1994–1999 o primă Organigramă mai simplă compusă din:

1. Adunarea generală,
2. Consiliul de conducere/administrație (format din 1 președinte, 1 vicepreședinte,1 secretar general și 2 membri),
3. Comisia de cenzori (formată din 2 membri).

Ca urmare a dezvoltării și diversificării activităților organizației, dar și sporirii responsabilităților, începând cu 1999 se conturează o nouă concepție și strategie de lucru pe 3 domenii: agricultură, turism, artizanat. Adunarea Generală își asigură conducerea prin Consiliul de conducere/administrație (compus din: 1 președinte-director executiv, 1 vicepreședinte-agricultură, 1 vicepreședinte-turism, 1 vicepreședinte-artizani, 1 trezorier) și verificarea gestiunii

prin Comisia de cenzori (compusă din 3 persoane reprezentanți ai domeniilor: agricol, turism, artizanat). Consiliul de administrație condus de președinte fiind și director executiv, coordonează activitatea curentă a organizației prin Șefii de departamente, secretar și casier. Șefii de departamente au în subordine: 2 tehnicieni agricoli, 2 agenți de turism, 2 animatori culturali. De asemenea, un important număr de colaboratori din diferite domenii. Mentionez faptul că structura de personal executiv pe departamente nu a funcționat în sensul de angajați cu carte de muncă. Figura 2.4 reprezintă organigrama pe care o dorim funcțională, de tip ierarhic, piramidală.

Fig. 2.4 Organigrama Fundației OVR „Agro-Tur-Art", 1999

2.10. Rezultatele organizației

a. Bilanțul activităților

1991 – Pregătirea documentației necesare pentru includerea localității Vadu Izei în rândul satelor pilot din turismul rural, Rețeaua turistică OVR, proiect PHARE – ECOS (1992–1995) în colaborare cu OVR International;

1993–1995 – Implementarea primului proiect cu finanțare PHARE – Dezvoltare în colaborare cu Comitetul OVR Braine-le-Comte din Belgia cu tema: „Îmbunătățirea condițiilor de confort la 20 case din Vadu Izei în vederea practicării turismului rural, având un buget de 23.000 ECU". Acest program a reprezentat prima piatră de temelie în construcția viitoarei acțiuni de implementare a turismului rural. Banii veniți exclusiv prin acest program

au fost folosiți pentru amenajarea caselor ce urmau să primească turiști. Elementul impus a fost construirea și amenajarea salei de baie si WC în casă și racordarea la rețeaua de apă, canalizare proprie,etc.

1994 – Constituirea Fundației Turistice „AGRO-TUR-OSR" (OSR = OVR). Asigurarea consultanței necesare înființării a 20 asociații familiale având ca scop servicii în turismul rural; Pregătirea ofertei turistice; Organizarea de cursuri de informare și documentare în turism rural;

1995 – Pregătirea, tipărirea ofertei turistice: „VADU IZEI – De la tradiție la oferta turistică"**;** Amenajarea biroului de turism în centrul comunei**;** Realizarea semnalizării turistice panouri-indicatoare la cele trei intrări în localitate, tăblițe pentru casele turistice; Constituirea celor 20 de Asociații familiale având ca obiect principal de activitate servicii turistice; Desfășurarea unor cursuri de inițiere în limba franceză pentru prestatorii de servicii turistice din cadrul fundației.

1996 – Implementarea Programului „Reconversia profesională a șomerilor prin turism rural și meșteșuguri tradiționale" cofinanțat de UE prin programul PHARE-LIEN, promovarea în presa locală și radio, selecția candidaților, contactarea lectorilor, desfășurarea începând cu 01.11.1996 până în 15.04.1997. Pe scurt, programul a constat în desfășurarea a trei cursuri teoretice și practice cu durata de 360 de ore fiecare, cu tematica:

a. Formarea în servicii turistice (amenajarea pensiunii și primirea oaspeților, cazare, masă,etc., limba franceză/engleză)

b. Pregătirea în meseria de ghid cultural și montan;

c. Formarea în domeniul meșteșugurilor tradiționale (sculptură, țesături din lână, pictură pe siclă);

Dotarea Biroului de turism cu birotica necesară: calculator 486, fax, copiator, scanner.

Pregătirea dosarelor pentru obținerea Certificatului de clasificare pentru cele 20 de case turistice și realizarea omologării în septembrie 1996;

Multiplicarea și distribuirea ofertei turistice în septembrie**;**

Realizarea pliantului publicitar „Descoperiți Vadu Izei" în două versiuni: română și franceză și distribuirea acestuia la persoanele interesate;

Realizarea unui program intercultural cu Chantiers Jeunes și Institutul Louis-Marie din Thy-le-Château – Belgia; Continuarea programului PHARE-INTEREG: realizarea buletinului de informare SAT TURISM, a panourilor indicatoare turistice, a unor cărți poștale cu imagini din Vadu Izei și brosura „Vadu Izei-de la tradiție la oferta turistică".

Includerea comunei Vadu Izei în programul PHARE-TURISM, numărându-se printre cele 4 zone și sate pilot din România. La Vadu Izei va funcționa Biroul de informare-rezervare pentru toată Valea Izei.

1997 – Colaboratori la realizarea programului PHARE TURISM 2 pentru dezvoltarea turismului rural pe Valea Izei alături de OVR International și ANTREC România;

Pregătirea unor microproiecte inițiative locale, 500 ECU pentru finanțare din partea programului PHARE TURISM – 2, în localitatea Vadu Izei:

- Atelier de sculptură tradițională-Vasile Apan
- Amenajarea atelierului de țesut covoare-Ileana Borlean
- Atelier de impletituri din nuiele – Mihai Petreus
- Muzeu al instrumentelor muzicale-Ion Covaciu
- Restaurant cu mâncăruri tradiționale-Denisia Covrig
- Atelier de țesut cergi – Maria Moldovan
- Amenajarea unui atelier și sală de expoziții pentru pictură pe sticlă-Ioan Borlean.

Realizarea Festivalului International al Viorii « MARAMUZICAL » în satele: Vadu Izei – Ieud – Botiza;

Cu aceste obiective, Vadu-Izei a reușit să atragă un flux aproape continuu de turiști români și străini, cărora li se oferă condiții bune de cazare, masă și agrement. Prezentăm mai jos tarifele practicate în cadrul rețelei OVR și ca atare în Vadu-Izei, tarifele în lei fiind stabilite la cursul euro al zilei:

cazare = 10 euro, mic dejun = 2 euro, dejun = 3 euro,
cina = 5 euro, ghid turistic = 10 euro/zi.

1998 – Realizarea Festivalului „Târg la Vadu Izei” pregătirea ofertei turistice, spectacole în festival, târg al gurmanzilor, târg al artizanilor locali, întâlnirea lutierilor, etc.

Pregătirea documentației și implementarea Programului vacilor de lapte la Vadu Izei – donarea a 34 de văcuțe familiilor aflate la nevoie” finanțat de HPI – SUA prin HPI-Romania. Pentru a deveni partener HPI s-a încheiat o procedură de solicitare prin care se menționa printre altele respectarea tuturor „Principiilor de dezvoltare Justă și de Susținere”. Câteva din aceste principii sunt „transmiterea darului”, „adevărata necesitate”, „agricultura animalieră integrată”, „contabilizare”, „nutrițiea și venitul”, „încrederea în propriile mijloace”.

Acest program are ca obiectiv o revigorare economică a comunității. Este o problemă importantă în condițiile în care nivelul de trai al locuitorilor și starea lor de spirit sunt elemente de bază ce pot impulsiona sau inhiba fluxul potențial de turiști.

Primirea de noi membri în turism și ghizi turistici. Persoanele disponibile să practice turism rural și-au constituit Asociații familiale și au fost sprijiniți în pregătirea dosarelor pentru obținerea omologării, clasificarii pensiunilor.

Au fost montate panouri de informare turistică și panouri pentru Circuitul artizanilor și plimbărilor pe jos; Cele mai importante acțiuni publicitare:

Ziarele: Jurnalul de Sighet, Graiul Maramureșului, Ghidul Routard Franța, Ghidul România și Moldova în limba engleză, Revista și albumul editat de organizația HPI în peste 100 de țări, Revista Voiaj Magazin in limba franceza, Pliantul publicitar „Descoperiți Vadu Izei” în limba franceză și română, Broșura Rețeaua Turistică O.V.R., Ghidul Turistic al Maramureșului

CD și broșură, Catalogul locuințelor care practică turism rural în Maramureș, Ghid turistic al României în limba germană, etc.

1998–2000 Programului PHARE LIEN „Formare Reconversie Profesională și Dezvoltare Rurală Integrată” în colaborare cu Comitetul OVR Braine-Le-Comte, Belgia, Fundația Rurală din România, OVR-International, Fundația OVR Agro-Tur-Art.

Programul a constat în desfășurarea a trei structuri pedagogice:

1. Formare în domeniul management-ului micilor întreprinderi din spațiul rural;
2. Transfer de cunoștințe în domeniul producției și comercializării produselor artizanale-țesături din lână și sculptură /restaurare obiecte din lemn;
3. Transfer de cunoștințe în domeniul producției și comercializării produselor agroalimentare de calitate-brânzărie, carmangerie, panificație;

Acțiuni publicitare: Vadu Izei apare în Ghidul Routard (Franța), Ghidul România & Moldova (în limba engleză), ghid turistic al României în limba germană, publicate în Olanda;

1999 – Realizarea pliantului „Circuitul artizanilor din Vadu Izei” în limba română, engleză și franceză care a fost distribuit turiștilor care au vizitat atelierele artizanilor. Tipărirea a patru Cărți Poștale cu tematica: Vadu Izei – vedere generală, Muzicanți din Vadu Izei, Crăciun la Vadu Izei, Artizani din Vadu Izei, Descoperiți Vadu Izei-în limba engleză, Calendarul de perete-Vadu Izei anul 2000;

2000 – Pregătirea textelor și lansarea site-ului www.vaduizei.ovr.ro al Fundației OVR „Agro-Tur-Art”. Publicarea ghidului turistic „Vadu Izei și Maramureșul” în limba franceză, engleză și română. În luna iunie a fost făcută clasificarea la categoria 2 flori pentru 20 de pensiuni turistice de către reprezentantul Autorității Naționale pentru Turism;

Realizat pliantele „Guest House” în limba engleză și „Artizani din Vadu Izei” în limba franceză distribuit turiștilor care au vizitat Vadu Izei, precum și agențiilor de turism interesate.
S-a definitivat redactarea ghidului „Vadu Izei și Maramureș” în limba română, engleză și franceză;
Realizarea Festivalului „Târg la Vadu Izei”.

2001 – Pregătirea și implementarea Programului de Microcredite cu finanțare de la Rabo Banka din Olanda în beneficiul locuitorilor din Vadu Izei în colaborare cu HPI România având ca destinație investiții în agricultură și turism;

A fost tipărit ghidul turistic „Vadu Izei și Maramureș” în limba română;
Prezentarea logo-ului și a datelor de contact pe Harta turistică a zonei etnografice Maramureș și în Jurnalul „Pagini Naționale”; Realizarea pliantului „Ceterași din Vadu Izei”, muzica și dansul tradițional fiind una din atracțiile cu totul speciale ale turiștilor occidentali;
În cadrul săptămânii Maramuzical la Vadu Izei, a fost organizat în 22 iulie „Târg la Vadu Izei” – un festival al artei fermierilor și muzicii tradiționale”.

2002 – Realizarea programului AGRO-ECO-ART. Proiectul constă în dezvoltarea a trei seminarii: Seminar de agricultură ecologică, Seminar de educație ecologică pentru tineri și adulți, Seminar pentru menținerea activităților tradiționale, realizarea primului CD și a primei casete audio cu muzică tradițională „Melodii de joc și voie bună" din Vadu Izei cu Grupul „Zori de ziuă";

A fost realizată o pagină pe internet www.turismrural.ro unde pot fi văzute toate pensiunile turistice din Vadu Izei, acest lucru s-a realizat cu ajutorul Dlui Mihai Orleanu, președintele C.E.M. Moeciu de Sus care, acompaniat de responsabili ai fundației a vizitat toate pensiunile pentru a face poze și a culege toate datele necesare; Realizarea a patru tipuri de pliante și anume: „Descoperiți VADU IZEI" – în limba franceză, **„**Ansamblul „Zori de ziuă"-în limba română, **„**Casa Borlean" – în limba franceză, „Icoane pe sticla"-în limba franceză, realizarea acestor pliante a fost posibilă cu ajutorul HPI România și a Fundației Robo Bank Olanda. Realizarea Festivalului „Târg la Vadu Izei"

2003 – Programul de diversificare a activității economice la Vadu Izei. Ex. Creșterea peștilor în amenajări piscicole și Creșterea cailor de rasă în vederea practicării călăriei în colaborare cu HPI România; Sprijin pentru realizarea a două cursuri de calificare profesională a locuitorilor din Vadu Izei în domeniul agricol și turismului rural-Administrator pensiune agroturistică, organizat de A.J.O.F.M. Maramureș;

Acțiunile care au făcut posibilă o creștere a numărului de turiști și o consolidare a activității de turism rural la Vadu Izei au fost: site-ul www.turismrural.ro, site-ul www.ruraltourism.ro, www.vaduizei.ovr.ro

Realizarea Festivalului „Târg la Vadu Izei" – Un festival al muzicii tradiționale, artizanilor și fermierilor, desfășurat în perioada 30–31 august.

2004 – Realizarea CD-urilor cu muzica tradițională din Maramureș:

„Dă Doamne la lume bine" cu violonistul Gheorghe Covaci –Cioată și Taraful din Vadu Izei și „Mociriță cu trifoi" cu Maria Trifoi și Taraful din Vadu Izei;

Realizarea Festivalului „Târg la Vadu Izei".

2005 – Tipărire-color: Harta Turistică Vadu Izei – Circuite de plimbare (400×600 mm).

2008 – Lansarea CD-ului „Hori de la stână" cu Taraful lui Văsâi din Vadu Izei. Lansarea CD-urilor „Colinzi din Maramureș" și „Cântece de dor și drag" cu Ana Ardelean.

2009 – Lansarea CD-ului „Nu-ma odata-oi adurni" cu Taraful lui Gheorghe Godi-Gusita.

b. Oferta turistică generală

Activitățile pe care organizatorii sejururilor turistice din Vadu Izei le oferă sunt foarte variate, amintim următoarele:

- drumeții pe dealurile din jurul satului pentru a culege mure, alune și ciuperci;
- posibilitatea de a pescui, de a face plajă sau înota în apa lină a Izei sau în cea rapidă a Marei;

- observarea modului de viață și a activităților zilnice ale familiei tradiționale și chiar participarea efectivă la anumite activități agricole;
- plimbarea cu căruța tradițională în comună sau pe dealurile și locurile de fânețe ale sătenilor;
- ocazia de a vedea la lucru femei țesând covoare din lână sau brodând cămăși tradiționale, bărbați sculptând sau cioplind porți maramureșene, fierarul asamblând o căruță sau potcovind caii.
- vizită la meșteri locali: Maria Moldovan țesătoare de cergi, Ileana Borlean țesătoare de covoare din lână; Bledea Petru și Godja Petru cioplitură în lemn, Ioan Borlean pictură pe sticlă, pânză și lemn, întâlnirea cu ceterașii: Vasile Rus-Văsâi, Victor Moldovan-Istrate, Gabriel Arba;
- gustarea mâncărurilor tradiționale locale, preparate din produse naturale, a sucurilor naturale de fructe și a tradiționalei pălinci (horincă) maramureșană obținută din fructe prin distilerii țărănești de producție artizanală;
- vizionarea spectacolelor de nuntă și dans tradițional prezentat de ansamblul „Dobașii" al Căminului Cultural constituit din: taraf popular, soliști vocali și instrumentiști, formație de dansuri maramureșene;
- posibilitatea de a participa alături de săteni la sărbătorile tradiționale și zonale, hore duminicale, nunți, târg lunar;
- posibilitatea de a participa la cursul de inițiere în: dans traditional maramureșan, sculptură în lemn, pictură pe sticlă, țesături tradiționale.

Sărbători tradiționale: Stâna maramureșană: 1–10 mai la 3 km; Tânjaua de pe Mara: 1–14 mai la Hoteni, 15 km; Hramul bisericii: la 30 noiembrie; Hora de la Prislop: la 1 august, 80 km; Pelerinaj la Mănăstirea Bârsana: la 15 km; Mănăstirea de la Moisei: la 15 august, 60 km; Festivalul de Datini și Obiceiuri de iarnă: la 27 decembrie în Sighetu-Marmației, 7 km; Crăciunul și Anul Nou în sat, la Vadu Izei. **Trasee turistice cu automobilul:** Vadu Izei – Mara – Vadu Izei (60 km); Vadu Izei – Budești – Sârbi Călinești – Bârsana – Vadu Izei (80 km); Vadu Izei – Ieud – Vadu Izei (80 km); Vadu Izei – Moisei – Vișeu – Sighet – Vadu Izei (150 km); Vadu Izei – Săpânța – Vadu Izei (50 km). Circuitele se realizează fie organizat, cu autocarul sau microbuzul, fie cu autoturismele proprii ale turiștilor.

c. Bilanțul activității de turism

Numărul de pensiuni a fost în jurul a 20, cu anumită fluctuație, cu plecări și înlocuirea lor cu altele noi. Media capacității totale de cazare este: 20 pensiuni (cu 4–8 locuri) × 6 locuri (media) = 120 locuri de cazare la nivelul localității Vadu Izei. Principalii indicatori privind **circulația turistică și veniturile** organizațiilor din turism între 1994–2005, tabelul 2.1.

Tabelul 2.1 Circulația turiștilor și veniturile organizațiilor din turism între 1994–2005

Anul	Numărul turiștilor	Numărul de nopți cazare	Veniturile totale ale pensiunilor în Euro	Veniturile în Euro ale Fundației (10%)
1994	73	135	2 295	229,5
1995	232	487	8 279	827,9
1996	231	824	14 000	1400,0
1997	455	1104	18 768	1876,8
1998	349	755	12 835	1283,5
1999	701	1531	26 027	2602,7
2000	830	1537	30 740	3074,0
2001	904	1698	33 960	3396,0
2002	850	1525	30 500	3050,0
2003	912	2150	43 000	4300,0
2004	960	1820	36 400	3640,0
2005	985	1910	38 200	3820,0

Notă: Aceste cifre reies din graficul de rezervare, deci sunt doar cei care au plătit donația de 10% la fundație, necesară susținerii funcționării, Biroului de informare. Se observă o creștere a numărului de turiști datorită publicității făcute și creării de evenimente de tip festival, reuniuni, seminarii, etc.

d. *Tarifele medii practicate:*

1994–1999:
cazare = 7 $ USA, mic dejun = 2 $ USA, dejun = 3 $ USA,
cina = 5 $ USA, ghid turistic = 10 $ USA/zi;

2000–2005:
cazare = 10 euro, mic dejun = 2 euro, dejun = 3 euro,
cina = 5 euro, ghid turistic = 10 euro/zi;

2006–2010:
cazare = 11 euro, mic dejun = 3 euro, picnic = 5 euro,
cina = 10 euro, ghid turistic = 10 euro/zi;

e. *Principalii clienți ai Rețelei Turistice OVR din Vadu Izei*

Publicul nostru, român sau străin este iubitor de natură, oameni și tradiții, viața la țară cu verdele crud al ierbii, poieni învăluite de aroma florilor, păduri dese și răcoroase, locuri de liniște și aer curat... întoarcerea la rădăcini, la satul românesc cu vechi obiceiuri și tradiții, cu folclor autentic și plin de culoare, cu oameni ospitalieri, cu bucate românești tradiționale, o călătorie în măreția și înțelepciunea naturii.

Prelucrarea și analiza informațiilor din Chestionarele completate de turiști în anul 1998, tabelul 4.

Chestionarul Rețelei Turistice OVR, aplicat în Vadu Izei, Dosar/Chestionare – Fundația OVR-Vadu Izei.

Tabelul 2.2 Aprecierea serviciilor turistice de către turiști, Chestionar 1998.

Servicii	Foarte satisfăcut	Satisfăcut	Mai puțin satisfăcut	Nesatisfăcut	Total
Primirea	60	8	–	–	68
Contactul, relațiile cu gazdele	54	10	–	–	64
Disponibilitatea în timpul sejurului	46	12	–	–	58
Cazarea					
Confortul general	59	8	–	–	67
Calitatea echipamentelor	51	15	–	–	66
Funcționalitatea echipamentelor	54	11	–	–	65
Curățenia	54	8	–	–	62
Încălzirea	55	8	–	–	63
Masa					
Varietatea meniurilor	47	12	2	–	61
Calitatea meselor	57	7	–	–	64
Calitatea serviciilor	58	4	2	–	64
Raportul calitate/preț	49	9	1	–	59
Informațiile turistice					
Facilitatea găsirii coordonatorului local	49	9	1	–	59
Adaptarea informațiilor la cerințele d-vs.	35	15	1	–	51
Semnalizarea					
Prezența panourilor-indicative la intrarea în comună	33	12	13	4	62
Semnalizarea caselor turistice	45	14	2	–	61
Semnalizarea biroului de turism	48	13	3	1	65
Ghidul					
Calitatea serviciilor	38	16	2	–	56
Disponibilitatea în timpul sejurului	22	4	1	–	27
Varietatea programului propus	21	5	1	–	27

Sursa: Analiza chestionarelor – Coteț, Anamaria Ioana, *Marketing în turism,* lucrare de licență, UBB, Cluj-Napoca, 1999.

În urma aplicării chestionarului, prelucrarea și analiza informațiilor din Chestionarele completate de turiști în anul 1998, aprecierile turiștilor asupra serviciilor prestate au fost astfel: 88,2% din cei chestionați au fost foarte satisfăcuți de primirea care li s-a făcut, iar restul de 11,8 au fost satisfăcuți. Impedimentul în cazul primirii este faptul că puține gazde cunosc bine limba franceză, deși mulți turiști au declarat că aceasta nu-i deranjează foarte tare.

În ceea ce privește cazarea, au rezultat următoarele date, tabelul 2.3.

Tabelul 2.3 Aprecierea serviciului de cazare

Cazare	Foarte satisfăcut	%	Satisfăcut	%
Confort	59	88,05	8	11,95
Calitatea echipamentelor	51	77,2	15	22,8
Funcționalitatea echipamentelor	54	83,07	11	16,93
Curățenia	54	87,09	8	12,91
Încălzirea	55	87,3	8	12,7
Medie	54,6	84,54	10	15,45

Sursa: Analiza chestionarelor – Coteț, Anamaria Ioana, *Marketing în turism,* lucrare de licență, UBB, Cluj-Napoca, 1999.

Din **situația cazării** rezultă că în medie, 84,54% din cei chestionați consideră că au fost foarte satisfăcuți în ceea ce privește cazarea. Este de remarcat că nici măcar un turist nu a fost „mai puțin satisfăcut" sau „nesatisfăcut" de primire și cazare.

Calculând în același mod pentru „masă", reiese că 85,08% din populația investigată au fost impresionați de calitatea serviciilor în ceea ce privește masa, 12,9% – satisfăcuți, iar 2,58% – mai puțin satisfăcuți.

Informațiile turistice au satisfăcut în proporție de 76, 36%, pe 21,81% i-au mulțumit, iar 1,81% au fost mai puțin satisfăcuți.

În ceea ce privește semnalizarea, 67,09 se declară foarte satisfăcuți, 20,76 satisfăcuți, 9,58 mai puțin satisfăcuți și 3,99 nesatisfăcuți. În acest domeniu trebuie realizate îmbunătățiri, pentru că există un procent destul de mare de nemulțumiți.

Despre ghid, 73,63% din cei care au beneficiat de serviciile acestuia spun că sunt foarte satisfăcuți, 22,63% sunt mulțumiți, iar 3,54% mai puțin mulțumiți. Aici se ridică problema existenței unui ghid din țara turiștilor datorită faptului că ar crea un sentiment de familiaritate și de siguranță, fapt care însă este greu de realizat.

Durata sejurului. Din totalul de 57 de turiști care au răspuns aceste întrebări, cei mai mulți au preferat să stea mai puțin de o săptămână, și anume: 2, 3, 5 sau 6 zile. Cei mai mulți, însă, sunt cei care stau o zi, aceștia fiind în traseu prin România. Dacă le place în Vadu-Izei își prelungesc șederea cu încă o zi sau două. În ceea ce privește turiștii străini, ei vin pentru prima dată pentru a sta mai puțin de o săptămână de obicei, iar când se reîntorc în România își planifică vacanțe mai lungi de 1 săptămână sau chiar două. 17 dintre turiști au răspuns

afirmativ la întrebarea dacă este pentru prima oară când vin în România, iar 15 mai vizitaseră țara. Restul de până la 44 nu ne-au răspuns la această întrebare.

Tabelul 2.4 Durata sejurului

Naționalitatea	Mai puțin de o săptămînă	1 săptămînă	2 săptămîni	Total
Români	14	2	–	16
Francezi	31	4	3	38
Alții	3	–	–	3
Total	48	6	3	57

Sursa: Analiza chestionarelor – Coteț, Anamaria Ioana, *Marketing în turism,* lucrare de licență, UBB, Cluj-Napoca, 1999.

Veniturile turiștilor veniți în Vadu Izei. Majoritatea turiștilor străini dispun de venituri medii și de un nivel de cultură relativ ridicat, câteva din meseriile întâlnite fiind: doctor, asistent, infirmier, student, lucrător la căile ferate, pensionar etc. Cei care vin aici sunt de toate vârstele, de la tineri de 16–18 ani și până la 60–70 de ani, fără a predomina o categorie sau alta. Turiștii români sunt mai pretențioși, în sensul că se așteaptă ca prețurile practicate să fie mai mici.

Sursele de informare asupra rețelei turistice. Mulți dintre cei chestionați au aflat de Fundația OVR din Ghidul Routard, prin Asociația Viriat–Voinești, din Catalogul pensiunilor rurale din România realizat de ANTREC, de la persoane din cadrul Rețelei OVR.

Informațiile care ne-au ajutat să aflăm gradul în care turiștii sunt satisfăcuți sau nu de calitatea serviciilor oferite sunt reprezentate de un chestionar conceput în limbile română și franceză, chestionar completat de turiști. Chestionarele au fost completate în anul 1998 de către 24 de turiști români și 41 de turiști francezi, 2 elvețieni și 1 german.

Considerăm că **sugestiile și comentariile** scrise de turiști sunt mai relevante decât orice încercare de a restrânge în câteva cuvinte impresiile lor, asigurându-ne astfel și o notă de autenticitate și, sperăm, și de originalitate. Anexa nr. 2.

f. Analiza spațială a nivelului de dezvoltare turistică a localității Vadu Izei în comparație cu alte trei localități din Țara Maramureșului.

Tabelul 2.5 Elementele luate în calcul în cadrul unei analize comparative privind dezvoltarea turismului în 4 localități din Țara Maramureșului.(anul 2004)

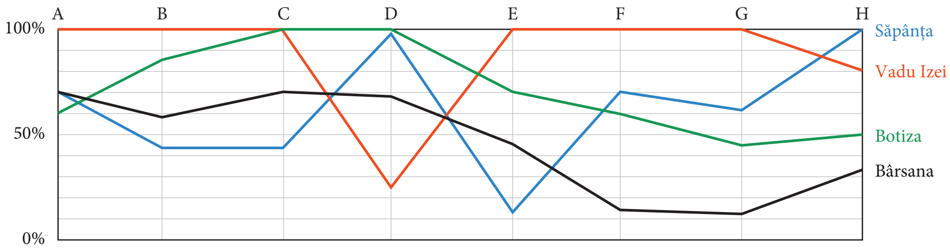
		A	B	C	D	E	F	G	H
Nr. crt.	Locali-tatea	Accesibi-litatea	Capacitatea de cazare	Numărul de servicii	Numărul și valoarea Brand-urilor	Numărul de turiști cazați în ultimul an	Valoarea vânzărilor din turism	Valoarea profitului	Numărul locurilor de muncă
1	Săpânța		60	3	3	200	50 000 €	33 000 €	30
		80%	43	43	100	12	71	60	100

		A	B	C	D	E	F	G	H
Nr. crt.	Locali-tatea	Accesibi-litatea	Capacitatea de cazare	Numărul de servicii	Numărul și valoarea Brand-urilor	Numărul de turiști cazați în ultimul an	Valoarea vânzărilor din turism	Valoarea profitului	Numărul locurilor de muncă
2	Vadu Izei		140	7	1	1700	75 000 €	55 000 €	25
		100%	100	100	33	100	100	100	83
3	Botiza		120	7	3	1200	30 000 €	20 000 €	15
		60%	86	100	100	71	60	36	50
4	Bârsana		80	5	2	750	10 000 €	70 000 €	10
		80%	57	71	66	44	13	13	33

Sursa: ILIEȘ, M.,"Metode de cercetare în turism", np, 2009.

În figura 2.5, fiecărui indicator îi corespunde câte o literă, de la A la H, Accesibilitate, Capacitatea de cazare, Nivelul de servicii, Numărul și valoarea brand-urilor, Numărul de turiști cazați în anii anteriori, Valoarea vânzărilor din turism, Valoarea profitului, Numărul locurilor de muncă create, grupate pe cele patru localități. Comparațiile pot fi efectuate între cele patru localități, pentru fiecare indicator, dar și între indicatorii fiecărei localități în parte.

Fig. 2.5 Nivelul dezvoltării turistice. Analiza comparativă
între localitățile Săpânța, Vadu Izei, Botiza și Bârsana în anul 2004.

Sursa: ILIEȘ, M.,"Metode de cercetare în turism", np, 2009.

Figura 2.6 reprezintă evaluarea nivelului de dezvoltare turistică a localităților: Săpânța, Vadu Izei, Botiza și Bârsana în anul 2004 – reprezentarea formei spațiale a dezvoltării pe baza celor opt indicatori menționați mai sus.

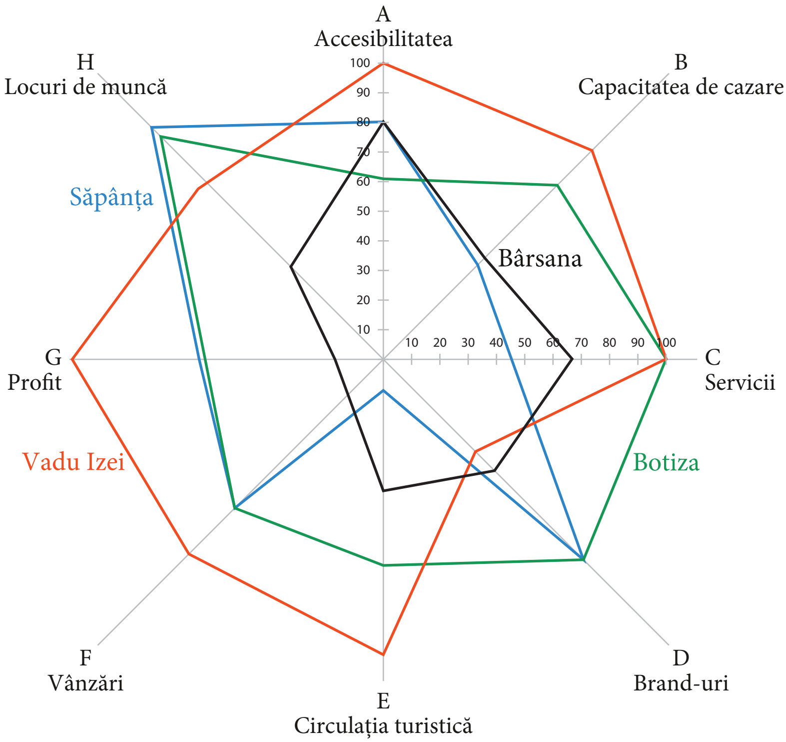
În figura 2.6 putem observa nivelul dezvoltării turistice la nivelul zonei turistice a Țării Maramureșului precum și forma spațială pe care o are dezvoltarea turismului la Vadu Izei în comparație cu: Săpânța, Botiza și Bârsana, localitățîi cu brand-uri și potențial turistic ridicat.

Pentru Vadu Izei putem constata o dezvoltare importantă pe majoritatea axele, excepție face axa brand-urilor turistice.

Brand-ul este o componenta importantă în dezvoltarea turismului, dar nu este suficientă. În acest caz Vadu Izei, o localitate cu brand-uri personale puține a făcut posibilă dezvoltarea accelerată a turismului prin organizare și foarte mult voluntariat în dezvoltarea turismului și

a celorlalte componente complementare activității de turism rural (artizanat, muzica și dansul tradițional, agricultura, ecologizarea satului, etc).

Fig. 2.6 Evaluoarea nivelului de dezvoltare turistică a localității Vadu Izei

Sursa: ILIEȘ, M.,"Metode de cercetare în turism", np, 2009

g. Lista menbrilor Fundației OVR care și-au suspendat sau închis activitatea de turism (1999–2010)

Tabelul 2.6 Lista membrilor Fundației OVR
care și-au suspendat sau închis activitatea de turism

Nr. crt.	Numele Pensiunii	Adresa	Clasificat	Data întreruperii activității	Capacitatea de cazare Camere/Locuri
1	Ananie Gheorghe	Vadu Izei, 274	2-flori	1998	1/2
2	Rus Vasile	Vadu Izei, nr. 555	2-flori	1998	2/4
3	Teleptean Grigore	Vadu Izei, nr. 15	2-flori	1998	2/4
4	Arba Gheorghe	Vadu Izei, 136	2-flori	1998	4/8
5	Sapantan Anuta	Vadu Izei, nr. 500	2-flori	2004	2/4
6	Bledea Mitras	Vadu Izei, nr. 401	2-flori	2004	2/4

Nr. crt.	Numele Pensiunii	Adresa	Clasificat	Data întreruperii activității	Capacitatea de cazare Camere/Locuri
7	Bledea Ioan	Vadu Izei, 659	2-flori	2004	2/4
8	Bledea Liviu	Vadu Izei, nr. 602	2-flori	2009	2/4
9	Moldovan Ana	Vadu Izei, nr. 325	2-flori	2009	2/4
10	Arba Ileana	Vadu Izei, nr.6	2-flori	2009	6/12
11	Moldovan Ileana	Vadu Izei, nr. 172	2-flori	2009	3/6
12	Negrea Petru	Vadu Izei, nr. 319	2-flori	2009	3/6
13	Prisacaru Nicolae	Vadu Izei, nr. 343	2-flori	2009	2/4
14	Orza Ileana	Lazau Baciului, nr. 109	2-flori	2010	3/6
15	Covaciu Ioan	Vadu Izei, nr. 578	2-flori	2010	2/4
	TOTAL				38/76

Sursa: Fundația OVR Agro-Tur-Art, 2010.

h. Fișa sintetică de analiză a pensiunilor turistice din Vadu Izei

O simplă analiză vizuală a prezenței primelor pensiuni turistice din Vadu Izei în primul Ghid turistic al pensiunilor turistice rurale realizat de ANTREC-România în cadrul Programului PHARE turism rural II, 1996–1997 exprimă cât se poate de concludent gradul de evoluție al pensiunilor turistice.

În prima etapă, proprietarii au adaptat casa familială la noile cerințe de confort pentru turiști. Etapa a doua a început prin sporirea capacității de cazare prin realizarea de camere în mansarda casei (Pensiunea Teleptean Mihai, Pensiunea Muntean Petru, Pensiunea Covrig Mircea, etc.). În etapa a treia au început construcția de pensiuni noi în stil arhitectural tradițional maramureșean prin utilizarea vechilor case tradiționale maramureșene (Pensiunea Casa tradițională Borlean) și construirea de case noi din lemn în stil rustic (Pensiunea Dumbrava Minunată) sau complet modernă (Pensiunea Michnea Vasile, etc).

Tabelul 2.7 Analiza pensiunilor turistice din Vadu Izei

Nr. crt.	Denumirea pensiunii Adresa	Tipul de organizație	Anul înființării	Număr persoane active	Responsabil	Nivel de pregătire	Clasificarea pensiunii	Nr. camere	Nr. locuri	Tipul construcției	Arhitectura Dresing
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	„Casa tradțtională Borlean" Vadu Izei, nr. 689,nr. 689A, nr. 704B, Maramureș	AF,IF	1994	2	Ioan Borlean	Administrator pensiune Ghid Dir. ag. touroperator	Pensiune agroturistică 2-flori	8	16	Construcții din lemn	Stil tradițional Elemente cu specific local
2.	„Dumbrava Minunată" Vadu Izei, nr. 708 Maramureș	Af,IF	1995	2	Marioara Borlean	Administrator pensiune	Pensiune turistică rurală 2-flori	5	10	Construcții din lemn	Stil modern Elemente cu specific local
3.	„Teleptean Todora" Vadu Izei, nr. 506 Maramureș	AF,IF	1997	2	Todora Teleptean	Administrator pensiune	Pensiune agoturistică 3-flori	10	20	Construcții din zidărie tencuită și lemn	Stil modern Elemente cu specific local
4.	„Casa Muntean" Vadu Izei, nr. 505 Maramureș	Af,IF	1995	2	Florin Muntean	Administrator pensiune	Pensiune agroturistică 2-flori	6	12	Construcții din zidărie tencuită și lemn	Stil modern Elemente cu specific local
5.	„Viorica" Vadu Izei, nr. 617 Maramureș	AF,IF	1998	2	Viorica Varsta	Administrator pensiune	Pensiune turistica rurală 2-flori	6	12	Construcții din lemn	Stil modern Elemente cu specific local
6.	„Casa Iurca" Vadu Izei, nr. 334A Maramureș	AF,IF	1996	2	Ana Iurca	Administrator pensiune	Pensiune agroturistică 2-flori	8	16	Construcții din lemn	Stil modern Elemente cu specific local
7.	„Ghiță Ileana" Vadu Izei, nr. 322 Maramureș	AF,IF	1996	2	Ileana Ghiță	Administrator pensiune	Pensiune turistică rurală 2-flori	4	8	Construcție din zidărie	Stil modern
8.	„Teleptean Ileana" Vadu Izei, nr. 320 Maramureș	AF,IF	1995	2	Ileana Teleptean	Administrator pensiune	Pensiune agroturistică 2–3 flori	8	16	Construcții din lemn	Stil modern Elemente cu specific local
9.	„Ceterucă" Vadu Izei, nr.232 Maramureș	AF,IF	1996	2	Vasile Michnea	Administrator pensiune	Pensiune turistică rurală 2-flori	6	12	Construcție din zidărie	Stil modern

Nr. crt.	Denumirea pensiunii Adresa	Tipul de organizație	Anul înființării	Număr persoane active	Responsabil	Nivel de pregătire	Clasificarea pensiunii	Nr. camere	Nr. locuri	Tipul construcției	Arhitectura Dresing
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10.	„Ramona” Vadu Izei, nr. 190B Maramureș	AF,IF	2002	2	Ramona Ardelean	Administrator pensiune	Pensiune agroturistică 3-flori	5	10	Construcții din lemn	Stil modern Elemente cu specific local
11.	„Denisia” Vadu Izei, nr. 58 Maramureș	AF,IF	1995	2	Ileana Covrig	Administrator pensiune	Pensiune agroturistică 2-flori	5	10	Construcții din zidărie tencuită și lemn	Stil modern Elemente cu specific local
	TOTAL			22				81	142		

Fig. 2.7 Oferta comparativa a pensiunilor turistice din Vadu Izei: 1995–2008

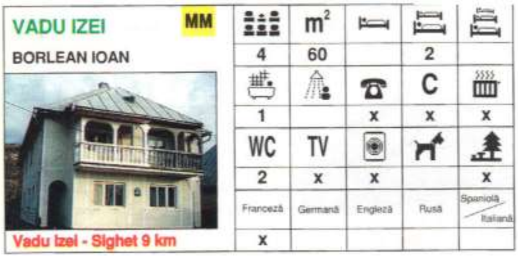
Pensiunea Teleptean Mihai – 1995

Pensiunea Teleptean Ileana – 2002

Pensiunea Muntean Ileana – 1995

Pensiunea Muntean Florin – 2002

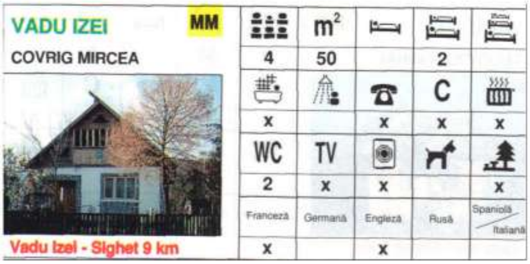
Pensiunea Borlean Ioan – 1995

Pensiunea Casa tradițională Borlean – 2002

Pensiunea Borlean Vasile – 1995

Pensiunea Dumbrava Minunată – 2004

Pensiunea Covrig Mircea – 1995

Pensiunea Denisia – 2006

Pensiunea Ghiță Vasile – 1995

Pensiunea Ghiță Ileana – 2006

Pensiunea Michnea Vasile – 1995

Pensiunea Ceterucă – 2008

Sursa: Ghidul Turistic „Turismul rural – un alt stil de vacanță", ANTREC România, 1997.
Foto pensiuni, actualizate – Ioan Borlean, 2011.

Vadu Izei a devenit **model de dezvoltare locală a turismului** în special pentru localitățile din Maramureș (Botiza, Desești, Poienile Izei, etc.) și Rețeaua Turistică OVR (Sucevița, SV, etc.) și alte asociații locale din România (Țara Hațegului, localitățile vecine Parcului Național Retezat, exemplu Sălașu de Sus, HD).

i. Conceptul de amenajare a unei pensiuni turistice cu specific Maramureșean, elaborată de Ioan Borlean

În calitate de operator pe piața turistică maramureșeană și din nevoia ridicării gradului de specificitate al infrastructurii de cazare din regiune, conceptul de amenajare a pensiunii aplică fundamentele științifice din cadrul studiilor de specialitate. Acest lucru face din acest proiect un model inovativ pentru Țara Maramureșului.

Amenajarea unei pensiuni agroturistice în Țara Maramureșului, comuna Vadu Izei în apropierea confuenței râului Iza cu râul Mara în Zăvoi;

Amplasarea proiectului este ultimul pâlc de case din lemn, tradiționale din Vadu Izei, cu o priveliște spre dealurile acoperite cu pădurea de fag, stejar și conifere, dar și spre Valea Izei, Valea Marei și Munții Igniș–Gutâi;

Materialele de construcție utilizate sunt locale, aflate la maxim 15 km de locul realizării proiectului: lemn (brad, stejar), piatră din râul Mara (rotundă/andezit), plăci de piatră /gresii din vecinătate (Coasta lui Mezău);

Construcția propriu zisă este realizată în stil arhitectural maramureșean, cu amprenta la sol de cca (15 x 8) m, înălțimea maximă 12 m, baza este zidărie din piatră /gresie și terase din lemn sculptat/ornamentate, iar acoperișul în patru ape cu locarne pentru geamurile din mansardă. Învelitoarea este făcută cu draniță. Etajul I este în mansardă cu patru dormitoare, două săli de baie și hol de acces, balcon, scara și coridor de acces de la parter. Pereții interiori ai mansardei sunt realizați din lemn și izolați cu vată minerală.

Mobilierul este din brad natur în stil rustic maramreșean.

Ornamentațiile/decorațiile sunt în stil maramureșean, din lemn, lână, cânepă, lut (ceramică) simplu și cu bun gust, respectând în primul rând utilitatea și apoi nevoia de frumos.

Curtea este în armonie cu celelalte suprafețe și volume, cu zona gazonabilă, cu ronduri cu flori din sat, cu pomi fructiferi și câteva elemente de ornamentare a curții din lemn (bănci, balansoar, garduri din nuiele de alun împletite în spic, artistic și acoperite cu draniță).

Conducerea este asigurată de personal cu calificare în turism (administrator pensiune, agent de turism).

Funcționalitatea pensiunii: La parter este: Recepția, sala de mese, bucătăria, toalete, spațiu pentru depozitarea produselor alimentare și nealimentare. La demisol: instalația de apă și încălzire centrală, magazie. La etajul I/mansardă: accesul se face pe scara interioară, având 1 hol, 4 dormitoare, 2 săli de baie, un balcon.

Personalul este format din membrii familiei: 3 persoane (cu responsabilități în: cazare, masă, aprovizionare, recepție, rezervare /promovare) cărora li se alătură și câțiva angajați sezonieri (bucătar, cameristă, sector exterior și încălzirea centrală). **Ținuta** personalului aflat în conexiune vizuală cu turistul este tradiționala și lejeră pentru munca prestată. **Comunicarea** în limba română sau limba franceză / engleză este un plus de atractivitate.

Promovarea este realizată prin propria agenție de turism care are în permanența sarcina de a utiliza și pune în valoare imaginea și serviciile pensiunii agroturistice.

Serviciile realizate sunt:

Cazare în camere cu două paturi, 1 baie la două camere, confort 2 flori pentru un grup de până la 8 turiști și a încă 4 turiști în Casele Bunicului și 4 turisti in Casa Rustică din curtea pensiunii.

Masa servită în sistem demipensiune (mic dejun și cină) pentru un grup de maxim 20 persoane este asigurat la parterul clădirii special amenajate. Tipul de **meniu** este familial (același la toate persoanele) în boluri și pe platouri, autoservindu-se fiecare. **Rețetele** sunt cele cu

specific regional/locale și familial. **Produsele** utilizate sunt de la fermierii locali și gospodăria proprie.

Animația turistică este asigurată cu ajutorul colaboratorilor, echipa de muzicanți din localitate.

Programele turistice sunt realizate de propria agenție de turism, existentă.

Operațiunile de rezervare și contractele de colaborare sunt realizate în cadrul propriei agenții de turism.

Clienții noștri, români sau străini pot fi definiți ca iubitori de natură, oameni și tradiții, viața la țară cu verdele crud al ierbii, poieni învăluite de aroma florilor, păduri dese și răcoroase, locuri de liniște și aer curat... întoarcerea la rădăcini, la satul românesc cu vechi obiceiuri și tradiții, cu folclor autentic și plin de culoare, cu oameni ospitalieri, cu bucate românești tradiționale, o călătorie în măreția și înțelepciunea naturii. Principalele **țări emițătoare** de turiști este: România, Franța, Belgia, Germania, Anglia, SUA.

Tehnologia modernă este utilizată la bucătărie (echipamente electrocasnice) pentru curățenie și spălat lenjeria (aspiratoare, mașina de spălat rufele, aspirator), încălzirea centrală pe lemne. Accesul la turiști/clientela se face prin Internetul (Web, Email), Televiziune și radio, telefonie fixă și mobile.

Localizarea clientelei la nivel național în: **marile orașe** (București, Timișoara, Constanța, Cluj, Iași), iar la nivel internațional din Franța, Germania, Belgia, aduși de **marii turoperatori** care vând destinații exotice, de aventură, în natură, circuite culturale, la un preț atrăgător.

Prezentarea locației. Într-un mediu înconjurător privilegiat, într-o locație de vacanță de confort, puteți descoperi șarmul caselor noastre tradiționale din lemn, decorate cu mult bun gust, cu materiale și decorațiuni autentice, cu grădina plină cu flori și pomi fructiferi, cu vedere spre Văile Iza și Mara.

Într-o perioadă când casele tradiționale din lemn din Vadu Izei și Maramureș sunt abandonate, demolate, folosite ca materiale pentru noile construcții, noi pregătim un mic sat de vacanță cu case vechi de patrimoniu local. Reconstruite din temelie și discret introducând toate facilitățile lumii moderne (apa curentă, instalația sanitară, electricitate, încălzirea centrală), casele noastre integrează în peisaj o locație de referință pentru turismul maramureșean.

Accesul auto se face pe DN 18, (la 1,0 km) DN 19, (7 km), DJ 186 (1 km), Gara CFR Sighetu Marmatiei (8km), aeroport: la Baia Mare (70 km), Satu Mare (130 km), Cluj-Napoca (230 km).

Tarifele practicate sunt mici, forfetare, diferențiate (vara /iarna, sezon /extrasezon, sărbători oficiale-Paști, Crăciun, Revelion)

Rezervarea/contractarea, comercializarea pachetelor de servicii turistice se face în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 631/2001, cu modificările ulterioare. Piese pentru vizualizare, pliant, hărți: Anexa 4.

Exemple de pensiuni turistice cu arhitectură tradițională inspirate de Casa Tradițională Borlean sunt: Casa Ion Trifoi din Botiza, Valea Sasului, Maramureş; Casa Bernard III din Bo-

tiza, Valea Sasului, Maramureş; Casa Trandafir din Suceviţa, Suceava; Casa Mihordea din Ili-şeşti, Suceava; Casa Berbecaru din Botiza, Maramureş; Casa Ion Pop II din Hoteni, Maramu-reş; Casa Marinca (Pensiunea Mărioara) din Breb, Maramureş;

Influenţa în decorarea /amenajarea interiorului: Pensiunea „**Dumbrava Minunată"** din Vadu Izei, Maramureş; Pensiunea „**Teleptean Ileana"** din Vadu Izei, Maramureş; Pensiunea „**Teleptean Todora**" I din Vadu Izei, Maramureş; **Casa Muntean** din Vadu Izei, Maramureş;

Cu siguranţă aceste case vor deveni modele la rândul lor pentru alte amenajări turistice.

Casele cu arhitectura tradiţională a zonei pot intra în circuitul turistic al caselor de patrimoniu promovate de unele agenţii de turism din România, Franţa, Germania, Austria, Elveţia, Danemarca, etc.

Fig. 2.8 Satul de vacanţă „Ioan Borlean" din Vadu Izei, Maramureş şi animaţia turistică

Casa Tradiţională Borlean

Camera de zi

Dormitorul

Casa Bunicului

Accesul la etaj

Dormitorul

Casa Rustică Borlean

Camera de zi

Dormitorul

Șopronul pentru servit masa

Șoprul și grătarul

Bucătăria

Icoane

Sala de expoziție

Atelierul de pictură

Petrecere cu ceterași

Sosirea bunătăților

Sosirea colindătorilor

Plimbare cu sania

Festivalul Datini și obiceiuri

Iarna pe Ulița Bătrână

„Satul” de vacanță – „Borlean” din Vadu Izei, Maramureș

3. DIAGNOZA PROIECTELOR DERULATE DIN PERSPECTIVA ANALIZEI SWOT

3.1 Diagnoza din perspectiva analizei SWOT a programului agro-zootehnic

Obiectivul strategic al programului:

Sprijinirea familiilor/gospodăriilor aflate în dificultate prin donarea de animale, asistență legislativă, instruire în domeniul agro-zootehnic și sanitar-veterinar, înființarea și dezvoltarea microfermelor;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Pasare de vaci/vițele cu caracter gratuit; Pasare de viței cu caracter gratuit; Asigurarea de consultanță de specialitate Creșterea nr. de beneficiari anual; Beneficii: • pentru proprietarii de vaci din vânzarea de lapte și tăurași; • autoîntreținerea familiei;	Pasarea lentă a vițelelor, Cazarea animalelor în grajduri model vechi puțin iluminate, puțin aerisite, puțin întreținute; Asigurarea stabulației permanente pe grajd și a lipsei luminii soarelui duce la lipsa nevoii de reproducere a giunincilor și vacilor;
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
Primirea cu titlu de împrumut a unei vaci/vițele și apoi donarea unei vițele altei familii. După 5 ani vaca devine proprietatea celui care și-a respectat contractul de „pasare a darului"; Primirea de consultanță de specialitate gratuită; Control periodic al animalelor de către medic și reprezentanții Fundației OVR	Nerespectarea Contractului duce la pierderi și întârzieri de pasare a vițelelor și descurajarea celor în așteptarea unei vițele; Pasarea lentă duce la așteptarea de 1–2 ani pentru a intra în posesia unei vițele; Pasările neefectuate /întârziate duc la scăderea numărului de beneficiari;

„Programul vacilor de lapte din Vadu Izei" a intrat în finanțare după evaluarea capacității Fundației OVR de gestionare a unui proiect, în 1999. Finanțatorul a fost HPI-SUA prin HPI-România din Cluj-Napoca. Valoarea proiectului a fost 33 000 $,SUA.

Numărul de vaci cumpărate de la Centre de selecția animalelor și Asociații de crescători de animale „Bruna Switz de Maramures" a fost de 35.

Numărul familiilor beneficiare este de 93, situate în Vadu Izei, Cartierul Şugău și satul Valaea Stejarului.

Realizarea de Cursuri de calificări profesionale, Crescători de animale (bovine) recunoscute în România și UE în 2003 prin OJAFM, Maramureş.

3.2 Diagnoza din perspectiva analizei SWOT a programului de turism rural

Obiectivul strategice al programului:

Înființarea/dezvoltarea unei rețele de turism rural, training, asistență legislativă, managementul și marketingul activităților din turismul rural în Vadu Izei și Maramureş;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența unui interes ridicat pentru dezvoltarea unei afaceri în turism din partea localnicilor; Inițierea (Now Howe) și sprijin financiar din partea partenerilor din Belgia și Franța și a programelor de finanțare de la UE; Unele familii dispun de spațiu de cazare în casa familială și sunt dispuse de a o utiliza în turism; Un important număr de turiști străini doresc să cunoască România și viața de la țară în special; Fundația OVR este membră fondatoare a Rețelei de turism OVR; Un nucleu de voluntari intelectuali din sat lucrează la înfăptuirea acestui proiect; Autoritățile locale susțin acest proiect și înființarea Fundației OVR ca formă de organizație specializată în turism și dezvoltare;	La demararea activității în turism: Lipsa de experiență în domeniul turismului; Lipsa de personal calificat în domeniul turismului; Lipsa de modele în turismul rural; Lipsa unei legislații specifice turismului rural; Lipsa unui birou de informare în turism; Lipsa materialelor promoționale; După înfăptuirea celor de mai sus: Lipsa bugetului pentru asigurarea permanenței activității și dezvoltării prin proiecte; Inconștiență sau rea voință în sprijinirea finanțării cu cota de 5–10% a biroului de informare turistică; Interes scăzut pentru voluntariat în beneficiul organizației și comunității; Legislația puțin favorabilă pentru derularea de proiecte și obținerea sponsorizărilor; Autoritățile locale și județene susțin doar la nivel declarativ activitatea de menținere și dezvoltare a turismului rural;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Turismul rural este un domeniu nou în România; Turismul rural a fost încurajat la început de guvernul României prin scutirea de la plata impozitului pe venit pe o perioadă de 10 ani; Înființarea Rețelei de Turism OVR și realizarea primelor acțiuni de inițiere și promovare a turismului rural din România în Europa; Deschiderea liniilor de finanțare nerambursabile de la UE pe domeniul turismului și pentru România; Un interes crescând de la an la an din partea turiștilor occidentali pentru turismul rural în special;	O legislație fiscală tot mai apăsătoare și abuzivă; Criza economică duce la reducerea veniturilor turiștilor și la scăderea numărului de turiști și a încasărilor din activitatea de turism; Scăderea interesului pentru turismul rural din Maramureş datorat infrastructurii turistice puțin dezvoltate și animației reduse; Schimbarea arhitecturii tradiționale maramureşene cu una modernă foarte violent colorate și situate pe arterele principale de circulație, foarte vizibile; Tinerii specializați în turism nu se regăsec în activitățile de dezvoltare, derulare și animare a teritoriului la un nivel așteptat; Tineri specializați în turism caută locuri de muncă mai bine plătite în occident;

Activitatea de turism a fost susținută și finanțată în mai multe etape:

Prima etapă a fost înscrierea și selecția în Rețeaua turistică OVR, realizarea primelor cursuri în cadrul rețelei pentru animatorii locali/responsabilii, 1992–1994, Programul FHARE Interreg, coordonat de OVR-Internațional.

Etapa a doua – obținerea finanțării 1994–1995 pentru Programul „Înființarea a 20 pensiuni turistice la Vadu Izei”, alocarea unui buget de 1 000 mărci (germane) pentru fiecare pensiune pentru amenajarea,dotare (în domeniul sanitar/toaleta, etc.) în vederea primirii turiștilor în casa familială.

Etapa a treia înfiintarea a 20 de asociații familiale și obținerea Certificatului de clasificare turistică în cursul anilor 1995–1996.

Etapa a patra – realizarea de cursuri de specializare în turism 1996 în valoare de 10.000 Euro finanțat de Delegația Uniunii Europene de la București prin Programului „Reconversia profesională a șomerilor prin turism și meșteșuguri tradiționale".

Calificarea personalului biroului de informare în turism prin Programul « Turismul rural în România-zone pilot » Bucovina: Vama-Valea Moldovei, Maramureș: Valea Izei, Apuseni: Valea Arieșului, Brașov: Culoarul Bran-Rucăr (1996–1998), coordonat de OVR-I și ANTREC, finanțat de UE.

Etapa a cincea obținerea Certificatului de calificare profesională, „Administrator pensiune agroturistică" în 2003, prin OJAFM Maramureș, certificat recunoscut în România și UE.

Realizarea cu caracter permanent de materiale promoționale, pliante turistice „Descoperă Vadu Izei", Harta turistică Vadu Izei – „Circuite de plimbare", Publicarea ghidului turistic „Vadu Izei și Maramureșul" în limba română, limba franceză și limba engleză. Realizarea site-ului turistic www.vaduizei.ovr.ro.

Prezența la radio, televiziune și presă scrisă cu informații de interes turistic și cultural pentru a face din Vadu Izei un brand turistic și destinatie de vacanță.

3.3 Diagnoza din perspectiva analizei SWOT a programului de menținere și perpetuare a meșteșugurilor tradiționale

Obiectivul strategic al programului:

Valorificarea meșteșugurilor tradiționale prin turism, instruire pentru educarea bunului gust,"util și frumos", asistență legislativă, managementul și marketingul activităților de artizanat;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența meșteșugurilor și a meșterilor localnici; Există încă meșteri care pot transmite meșteșugul; Este o bună formulă de a face cunoscută localitatea/regiunea prin obiecte/suvenir; Turiștii apreciază demonstrația și meșteșugurile tradiționale din regiune; Meșteșugurile sunt o pârghie tentantă în atragerea clientelei turistice;	Lipsa obișnuinței de a realiza lucrări în avans, fără comandă fermă; Lipsa atelierelor deschise către publicul vizitator; Puține inițiative în realizarea de suveniruri în timpul iernii; Tânara generație este puțin interesată de meșteșugurile din sat; Pe o piață concurențială cu suveniruri realizate industrial, suvenirurile din sat se vând mai greu datorită prețurilor mai mari în comparație cu artizanatul ieftin realizat de orășeni.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Se pot cumpăra obiecte de valoare artistică ridicată la un preț mic; Sunt o atracție turistică dacă se fac demonstrații în realizarea obiectelor; Instruire pentru educarea bunului gust,"util și frumos" în legalitate; Asistență legislativă, managementul și marketingul activităților de artizanat în mod gratuit; Posibilitatea realizării unor produse tradiționale care ar purtea deveni „brand-uri" în domeniu și a face cunoscut numele localității Vadu Izei și Maramureșului;	Sunt în curs de dispariție o serie de meșteșuguri tradiționale, datorită concurenței cu obiectele de factură industrială de la oraș; Tinerii nu continuă meșteșugul părinților; Nu există școli care să califice tinerii în meșteșuguri tradiționale; Se pierde identitatea satului tradițional; Imposibilitatea decorării interiorului cu obiecte în spirit tradițional datorat numărului mic de oferte;

Meșteșugurile tradiționale din Vadu Izei (sculptură, împletituri din nuiele, țesut de cergi și covoare, pictură pe sticlă) au fost sprijinite financiar în trei etape:

Prima etapă au fost realizate cursuri de inițiere în meșteșuguri în anul 1996 în cadrul „Programului de reconversie profesională a șomerilor prin turism și meșteșuguri traditionale", finanțat de programul PHARE LIEN al UE.

Etapa a doua a fost acordarea unui buget nerambursabil pentru dotarea a cinci ateliere (sculptură, împletituri, covoare, cergi, pictură) în valoare de 500 Euro fiecare pentru un atelier, în cadrul Programului „PHARE turism rural". Realizarea „Circuitului artizanilor" din Vadu Izei și a pliantului în limba română, franceză, engleză.

Etapa a treia s-au realizat cursuri de formare în restaurarea/conservarea de case tradiționale și țesături, derulate în cadrul „Programului de formare profesională și dezvoltare rurală integrată" în cursul anilor 1998–2000, alături de alte domenii (turism, ateliere agroalimentare).

3.4 Diagnoza din perspectiva analizei SWOT a programului de menținere și perpetuarea produselor tradiționale (Pâine, Brânză, Preparate din carne) din Vadu Izei

Obiectivul strategic al programului:

Valorificarea produselor tradiționale locale, instruire pentru dezvoltarea micilor afaceri din domeniul agroalimentar, asistență legislativă, managementul și marchetingul activităților agro-alimentare;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
O cerere importantă de produse tradiționale pe piața locală; Persoane cu studii superioare doresc să se implice în realizarea unei brânzării; Un carmangier și familia sa dorește să înceapă propria afacere cu produse de carmangerie; Un mic atelier de fabricare a produselor de panificație dorește să-și marească și diversifice producția; Fundația OVR dorește să susțină demararea acestei afaceri pentru asigurarea pieței turistice locale cu produse tradiționale; Realizarea de cursuri în Vadu Izei și schimburi de experiență în Belgia finanțate prin Programul PHARE al UE; Asigurarea de către Fundația OVR a unui buget pentru demararea afacerii;	Nu există o tradiție în conservarea brânzei de vaci; Producătorul de brânză și carne nu are asigurată rețeaua de comercializare; Producătorul (de brânză și preparate de carmangerie) nu are suficient capital circulant pentru asigurarea funcționării în situații de întârzieri la facturare/decontare Producătorii nu au suficient spațiu frigorific pentru depozitarea produselor finite (brânză, preparate de carmangerie); Producătorul de brânzeturi nu are mașină și tancuri de stocare, pentru asigurarea colectării laptelui;
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
Nu exsistă pe piața locală alți producători de brânzeturi, preparate de carne și produse de panificație; La acea dată oferta de produse tradiționale (brânzeturi, preparate de carne și produse de patiserie) era foarte redus; Există o cerere importantă de produse tradiționale și în afara sezonului de vară (sezonul de vară fiind recunoscut pentru brânzeturile de oaie, iar iarna pentru preparatele de carmangerie); În tradiția locală există o foarte mică varietate de brânzeturi, produse de carmangerie și panificație conservate tradițional; Posibilitatea realizării unor produse tradiționale care ar purtea deveni „brand-uri” în domeniu și a face cunoscut numele localității Vadu Izei și Maramureșului;	Există o cerere importantă de lapte și bovine din partea marilor procesatori; Acapararea materiei prime de catre procesatorii din localitatile vecine; Vânzarea de produse (brânzărie, preparate de carmangerie și panificație) la un preț mic de către marii procesatori; Mare concurență în sezonul de vară cu brânza tradițională de oaie cu un preț mic pe piața locală și preparatele realizate în familie în perioada iernii; Apariția pe piață a altor producători mai dinamici cu capital elevat;

Programul de menținere și perpetuare a produselor tradiționale (Pâine, Brânza, Preparate din carne) din Vadu Izei a fost finanțat în Programul PHARE-LIEN al UE între anii 1998–2000, numit „Programul de formare profesională și dezvoltare rurală integrată”, obiectivele lui fiind: promovarea consumului de produse agroalimentare tradiționale locale/regionale prin rețeaua de turism, instruire pentru dezvoltarea micilor afaceri din domeniul agroalimentar, asistență legislativă, managementul și marketingul activităților agro-alimentare. Valoarea acestui program a fost de 27 000 euro. Acest proiect a devenit cel mai dificil de implementat

și perpetuat datorită legislației apărute și nerespectării Contractelor angajament de către beneficiarii de echipamente agroalimentare.

3.5 Diagnoza din perspectiva analizei SWOT a programului de menținere și perpetuare a obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional din Vadu Izei

Obiectivul strategic al programului:

Valorificarea obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional (promovarea prin festivaluri, rețeaua de turism, realizarea de CD, audio, video, etc), asistență legislativă, instruire în management și marketingul activităților culturale;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Există încă obiceiuri și tradiții seculare; Există muzicieni (ceteraș) de mare valoare; Există o preocupare permanentă pentru inițierea și perpetuarea dansurilor și cântecelor tradiționale; Este o atracție importantă pentru turiști veniți în regiune și localitate; Există persoane devotate pentru menținerea și perpetuarea obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional; Cele mai valoroase cântece și dansuri au fost promovate prin intermediul CD-urilor audio și video;	Finanțare insuficientă pentru activitățile de menținere a patrimoniului cultural local; Personal insuficient și necalificat implicat oficial în domeniul cultural; Susținerea statului și administrației locale este la nivel declarativ; Deturnarea sărbătorilor tradiționale în beneficiul politicului/administrației locale; Promovarea pe mass media a falsului și imitației tradițiilor, obiceiurilor, muziicii și dansului de la sate de către orășeni;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Punerea în valoare a muzicii, dansului și cântecului tradițional de valoare în cadrul unor festivaluri finanțate de Fundația OVR și partenerii ei; Realizarea Festivalului „Viorii și muzicii de la sate"; Realizarea Festivalului Nunților de către Căminul Cultural prin finanțarea de la Inspectoratul de Cultură Maramureș și Primăria Vadu Izei; Posibilitatea realizării unor acțiuni culturale care ar putea deveni „brand-uri" în domeniu și a face cunoscută numele localității Vadu Izei și Maramureșului;	Exodul populației spre oraș și în special a tinerilor duce la pierderea cunoașterii obiceiurilor rurale și practicării lor; Influența lumii occidentale este tot mai puternică datorită deschiderii spațiului UE; Media în ansamblu influențează tineretul în atragerea spre muzică, dansul modern și obiceiuri străine satului; Schimbarea ocupațiilor de bază ale sătenilor duce la schimbarea obiceiurilor seculare (Stâna, Tânjaua, Anul Nou, etc)

Obiectivele acestui program au fost atinse prin:

- Realizarea la Vadu Izei, Ieud, Botiza a primei ediții a Festivalul Viorii și muzicii de la sate „Maramuzical" 1997.
- Realizarea la Vadu Izei a Festivalului „Târg la Vadu Izei", în perioada 1998–2004.

În cadrul diversificării activităților complementare turismului rural din Vadu Izei am susținut și realizarea primelor înregistrări audio cu muzica valoroșilor muzicanți din Vadu Izei, ceterașul Gheorghe Covaci-Cioată, numele semnificativ al albumului fiind „Dă doamne la lume bine" și solista Maria Trifoi cu titlul albumului „Mociriță cu trei foi". Susținem înființarea grupului „Zori de Ziuă" și realizarea albumului „Cântece de joc și voie bună", de asemenea sprijinim înființarea grupului „Taraful lui Văsâi" și editarea albumului „Hori de la stână". Cele două grupuri au devenit emblematice pentru Vadu Izei și Fundația OVR în confruntările de pe marile scene ale României, Belgiei, Franței, etc. Susținem și producem albume muzicale „Colinzi din Maramureș" și „Cântece de dor și-alin" cu solista Ana Ardelean. Muzica și dansul tradițional devine așadar una din cele mai eficace forme de promovare a localității Vadu Izei, Maramureșului și a Fundației OVR, o atracție importantă a clientelei spre turismul rural și regiunea pe care o reprezintă.

3.6 Diagnoza din perspectiva analizei SWOT a programului de diversificare a activităților complementare turismului

Obiectivul strategic al programului:

Dezvoltarea de noi activități complementare turismului în microferme (Piscicultură, Albinărit, Ciupercărie, Creșterea cailor de rasă, Legumicultură ecologică), asistență legislativă, instruirea pentru găsire de alternative de venit la perioadele din extra sezon, managementul și marchetingul activităților complementare agro-turismului;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența surselor de apă pentru amenajare piscicolă; După prima amenajare piscicolă de tip familial pe râul Șugău, alte două familii au demarat mici amenajări fiind mulțumiti de rezultatele obținute. Existența unui mediu puțin poluat și a unei flore spontane de valoare pentru practicarea apiculturii, precum și o practica îndelungată în domeniul creșterii albinelor; Există o tradiție în creșterea cailor pentru muncă; Există o tradiție în cultivarea legumelor; Instruirea crescătorilor de animale și prestatorilor de servicii turistice pentru găsire de alternative de venit la perioadele din extra sezon;	Sunt la nivelul de satisfacere a nevoilor familiale; Nu se cunosc modalitățile de rentabilizare a investiției; Lipsa unei inițiative la nivelul familiilor de apicultori din Vadu Izei pentru dezvoltare și valorificare; Nu există experiență în creșterea cailor de rasă și călărie; Nu există cunoștințe în producerea și comercializarea legumelor ecologice;

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Fundația OVR a luat inițiative în vederea facilitării obținerii de informații în vederea demarării unei activități de mai sus prin realizarea unor întâlniri/seminarii și invitarea unor personae cu experiență practică în domeniile menționate mai sus; Există oportunitatea primirii unor microcredite cu dobândă avantajoasă pentru demararea unei mici afaceri în domeniile menționate mai sus susținute de Fundația OVR, HPI-România și gestionate de Banca „Tisa"; Concurența în domeniile menționate este restrânsă; Asistență legislativă, managementul și marketingul activităților agro-turistice;	Lipsa de experiență în domeniu; Fonduri insuficiente demarării activității; Lipsa de încredere în rentabilitatea întreprinderii; Venituri relativ reduse din activitatea agricolă; Există alte activități mai bine remunerate în România și UE în special pentru tineri;

3.7 Diagnoza din perspectiva analizei SWOT a programului de ecologizare a localității Vadu Izei

Obiectivul strategic al programului:

Dezvoltare rurală armonioasă și durabilă, protecția mediului și combaterea poluării, supravegherea și îndrumarea colectivității rurale către agricultura ecologică;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Turismul are scop dezvoltare rurală armonioasă și durabilă in spiritul respectului față de natură și dezvoltarea de alternative la industrializare și turismul de masă; Instruirea membrilor fundației și sensibilizarea comunității pentru găsirea de alternative la practicile poluante (spălarea la râu, utilizarea substanțelor chimice nocive în agricultură, pomicultură, legumicultură, etc.) în scopul protejării mediului înconjurător;	Existența unor mentalități greșite „apa spală totul" și abandonarea deșeurilor în albia râului; Lipsa educației ecologice permanente în localitate; Lipsa de măsuri coercitve din partea administrației locale; Lipsa unui sistem de colectare – triere – depozitare a deșeurilor;
OPORTUNITĂȚI	**AMENINȚĂRI**
Obținerea de fonduri nerambursabile pentru protecția mediului și regenerarea mediului aflat în suferință; Asistență legislativă, managementul deșeurilor susținut de specialist/colaboratori și membri ai fundației;	Resurse insuficiente alocate în realizarea unui sistem performant de triere, colectare și depozitare a deșeurilor; Nerespectarea legislației în domeniul mediului și acordarea de Autorizații de mediu poluatorilor cu deșeuri de rumeguș și deșeuri din distilarea alcoolului, instalate pe malul râurilor;

Realizam instruirea membrilor fundației și sensibilizăm comunitatea pentru găsirea de alternative la practicile poluante (spălarea la râu, utilizarea substanțelor chimice nocive în

agricultură, pomicultură, legumicultură, etc.) în scopul protejării mediului înconjurător, managementul deșeurilor;

3.8 Componentele dezvoltării turistice ale Fundației OVR

Componentele dezvoltării turistice ale Fundației OVR pot fi prezentate sub formă de tabel, fiind în același timp și un instrument de control asupra componentelor și nevoia reînoirii periodice a acestora.

Tabelul 3.1 Componente ale dezvoltării turistice

Nr. Crt.	Denumirea elementelor	Tipul	Data lansării
1	Asociație/fundație locală de turism/dezvoltare	Asociație/Fundație/Statut	1994, 1999
2	Birou al organizației	Sediul – biroul organizației și Informare în turism	1995, 2000
3	Spații de cazare	Pensiuni turistice	1994
4	Spații de servirea mesei	Pensiuni și Restaurant – Șopron	1997
5	Semnalizarea turistică	Rețea turistică	1994
		Circuite de plimbare	1997
		Harta zonei turistice	1997
		Pensiune turistică	2000
		Localitate turistică	–
6	Atracții locale	Meșteșuguri tradiționale	1996
		Tehnică populară	1996
		Obiceiuri tradiționale	1996
		Muzica și dansul tradițional	1996
		Festivaluri	1997–2004
		Circuitul artizanilor	1997
7	Agenție de turism	Licență/Turoperator, atestat	2007
8	Personal specializat	Muzicanți, Dansatori	1995
		Ghizi de turism local	1996
		Artizani	1996
		Ghizi de turism THR, atestat/calificat	2000
		Agent de turism	2003
		Administrator de pensiune – atestat/calificat	2003
		Director agenție de turism, atestat	2007

Nr. Crt.	Denumirea elementelor	Tipul	Data lansării
9	Promovarea regiunii, localității și activităților de turism local	Broșura „Vadu Izei, de la tradiție la oferta turistică”, Ghidul turistic „Vadu Izei și Maramureșul”	1996 2000
	Promovare pe Internet	Site-ul: www.vaduizei.ovr.ro, www.turismrural.ro www.ruraltourism.ro, www.vaduizei.ro,	2000, 2003 2004, 2007
	Promovare	Pliante, Reviste, Ziare	1995 –2010
	Promovare internațională	Ghiduri de turism din România și străinătate în limba: franceză, engleză, germană, poloneză, Ghid Bleu „Evasion” – Editia „Acheter”, Ghidul Routard, Rouge Guide, etc.	1999–2010

Sursa: Rapoartele anuale ale Adunării generale a Fundației OVR Agro-Tur-Art, 1995–2011

3.9 Disfuncționalități și ierarhizarea lor

Implementarea unui proiect de pionerat într-un context social, cultural și istoric (sfârșitul dictaturii în România-1989) și asumarea unor responsabilități de către lideri locali tineri/intelectuali a avut anumite caracteristici date de resursa umană implicată, mentalitatea colectivă a satului Vadu Izei și dorința de deschiderea spre Uniunea Europeană. Dificultățile apărute și constatate pe parcursul implementării și dezvoltării proiectelor pot fi concentrate în următorele rânduri:

a. Personal insuficient, salarizare la un nivel foarte scăzut și personal puțin înalt calificat;

b. O singură persoană angajată cu carte de muncă – Secretariat, asigură permanența informării turistice, un numar de 7 persoane voluntari/ benevolat, 1 persoană (Contabil) colaborator – Contract de prestări servicii;

c. Sponsorizările din România sunt foarte puține și de valoare mică;

d. Legislația puțin favorabilă, insuficienta susținere pentru perpetuarea activității organizației;

e. Interferența persoanelor/membri ai Fundației OVR cu politica a dus la obstrucționarea, blamarea în fața comunității locale, blocarea unor activități ale turismului și dezvoltării locale, etc.

f. Susținerea formală, declarativă a activităților Fundației OVR de către autoritățile locale în anumite perioade;

g. Un nivel scăzut al inițiativelor și al spiritului antreprenorial;

h. Nerespectarea angajamentelor de către unii beneficiari localnici implicați în proiecte;

i. Sistemul de creditare descurajator pentru inițiative private rurale în vederea asigurării cofinanțării proiectelor;

3.10 Perspectivele dezvoltării organizației

Din experiența celor cincisprezece ani de activitate a Fundației OVR și a rezultatelor obținute cu reușitele și nereușitele sale putem preciza următoarele:

Realizările sunt cu totul excepționale în condițiile în care s-au desfășurat (voluntariat, contribuție locală în numerar foarte redusă (aproximatix 5%), lipsa de personal specializat – înalt calificat, sprijinul modest al administrației locale, retribuția angajaților foarte mică în raport cu cerințele și munca depusă, lipsa unui spirit și inițiativei antreprenoriale în cadrul comunității, lipsa brand-urilor locale, etc.

Organizația și-a creat o bază materială necesară pentru desfășurarea activității în perioada 1996–2000.

Fundația OVR are direcțiile și obiectivele clar definite.

Are infrastructura formată și obiective care pot deveni brand-uri.

Organizația va putea utiliza fonduri nerambursabile din liniile de finanțare ale Programului Național de Dezvoltare Rurală (Axa LEADER) sau participarea la licitația de proiecte din alte surse de finanțare naționale și internaționale pe specificul organizației noastre. Posibili finanțatori: HPI-SUA, Fundația SOROS, Programele PHARE, alte „finanțări nerambursabile pentru ONG-uri" ofertă bogată pe Internet.

Fundația OVR „Agro-Tur-Art" poate fi centru de informare și documentare în turism și dezvoltare rurală pentru întreaga zonă a Țării Maramureșului.

În conformitate cu statutul organizației poate deschide filiale în subzonele Țării Maramureșului (pe Valea Izei, Valea Marei, Valea Cosăului, Valea Tisei, Valea Vișeului).

De asemenea, poate fi Centrala de infomare a Rețelei turistice OVR sau chiar Reprezentanța natională a Rețelei Turistice OVR.

4. STUDIU DE CERCETARE APLICATĂ ASUPRA ACTIVITĂȚII DE TURISM LA OVR VADU IZEI

Fundația OVR „Agro-Tur-Art”, animatoarea dezvoltării durabile a comunei Vadu Izei – reprezintă o organizație care identifică problemele din spațiul rural (comuna Vadu Izei), propune soluții pentru rezolvarea lor, promovează oportunități de finanțare și soluționează rezolvarea lor.

Conceptul se integrează perfect în filozofia programelor de dezvoltare europene și în special a programului LEADER coordonat în România de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Studiul are ca obiectiv principal o analiză longitudinală a activității Fundației OVR „Agro-Tur-Art”, pe o perioadă de 20 de ani (1994–2015).

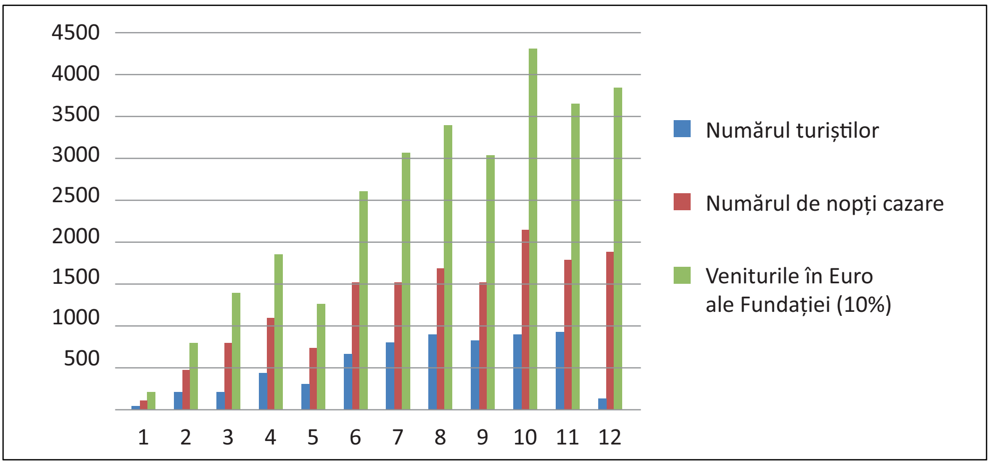
4.2 Metoda de cercetare utilizată

În cadrul acestei lucrări am utilizat următoarele metode de analiză și cercetare:

a. **Analiza/diagnoza SWOT** a programele derulate în perioada 1995 – 2010 analizată în Capitolul 3. Diagnoza proiectelor derulate din perspectiva analizei SWOT și analiza prin utilizarea Matricei SWOT în scopul stabilirii strategiilor de lucru ale organizației pentru viitor analizate în Capitolul 4. Obiectivele țintă ale organizației.

b. **Analiza statistică** a fost utilizată pentru evidențierea circulației turistice (număr de turiști, numărul de nopți cazare, veniturile organizației, gradul de satisfacere a turiștilor) în perioada 1994 – 2005 sub formă tabelară (vezi Cap.2. Rețeaua OVR, subcapitolul 2.10. Rezultatele organizației). Chestionarul a fost derulat de *Coteț Anamaria Ioana (1999, p.59)* prezentat în capitolul 2 (vezi Anexa 2).

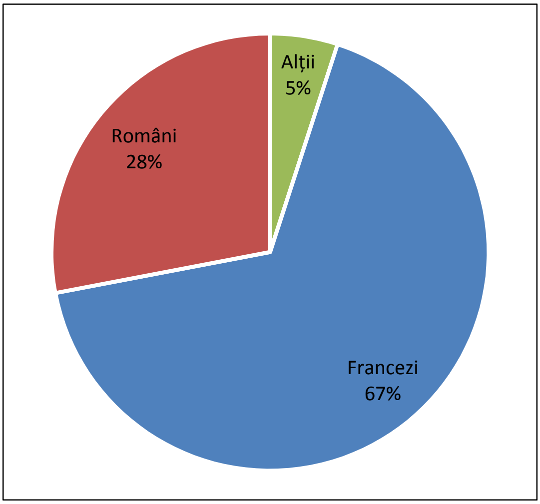
Fig. 4.1 Reprezentarea grafică a nr. turiști, înnoptări și venituri.

O reprezentare grafică a numărului de turiști, numărului de nopți cazare, veniturilor organizației poate fi văzută în figura 4.1.

După țara de origine a turiștilor care se cazează în Vadu Izei, primul loc îl ocupă turiștii francezi 67%, locul al doilea turiștii români cu un procent de 28% și alți turiști 5%, (fig. 4.2) specific sezonul de vară.

Fig. 4.2 Reprezentarea procentuală a numărului de turiști după țara de origine

Gradul de satisfacție a turiștilor referitor la serviciile prestate de pensiunile turistice și animația turistică locală a fost evidențiată cu ajutorul tabelelor centralizatoare nr. 4 și nr. 5, cuantificate numeric și valoric în cadrul Capitolului 2. Rețeaua Turistică OVR, 2.10. Principalii clienți ai Rețelei Turistice din Vadu Izei**.**

c. **Analiza foto/imagini utilizate completează** informația scrisă și **oferă o imagine generală și detaliată, compară** pensiuni, **ilustrează** programe turistice, **fixează** în memorie obiective turistice, **exprimă și** „bunul gust" în realizarea materialelor de promovare pentru atingerea obiectivelor fixate de organizație (vezi Anexa 3, materialele de promovare turistică realizate de organizație).

d. **Analiza cartografică** pe harta Vadu Izei indică apariția a cinci centre de interes turistic după modul de grupare/amplasare a pensiunilor în localitate, circuitele de plimbare (atelierele artizanilor locali) și descoperirea bogăției turistice a comunei, hidrografia, obiectivele turistice. Dupa modul de plasare întîlnim pensiuni asezate: pe axele principala de comunicație, la marginea localității, in centrul localitatii. Fiecare din pozitionarea pensiunilor prezinta specificitatii, avantaje și dezavantaje de tipul: șosea asfaltată-zgomot, drum balastrat-zona linistită, utilizată de turismul de sejur.Zona centrală-acces la toate facilitățile moderne, apă curentă, iluminat public, vecinătatea biroului de informare, dar folosite de turistii in tranzit.

Fig. 4.3 Centre de interes turistic (cazare și masă)
după modul de grupare în cadrul localității

Harta turistică Vadu Izei, analiza spațială – centrele de cazare turistică marcate prin zonele galbene.
Hartă suport „Marco & Condor" S.R.L.

e. Analiza reprezentării spațiale (un tabel pentru vizualizare spațială și temporală a realizării/dezvoltării programelor organizației pe cele trei componente: agricultură, turism, artizanat.

O primă reprezentare spațială a fost prezentată în Capitolul 2. Rețeaua OVR, figura 2.6, p.36. Analiza spațială a nivelului de dezvoltare turistică a localității Vadu Izei în comparație cu alte trei localități din Țara Maramureșului, indicând gradul dezvoltării turismului, dar și un domeniu slab dezvoltat, cel al brand-urilor turistice pentru Vadu Izei.

f. Efectul multiplicativ al turismului poate fi evidențiat prin: componența culturală, componenta educațională, componenta socială, componenta economică, componenta tehnologică, componenta mediului înconjurător, componenta de mentalitate, componenta imobiliară.

Tabelul 4.1 Efectul multiplicativ al turismului

Componenta culturală • elemente de identitate; • conservarea patrimoniului; • îmbunătățirea patrimoniului; • caută informații despre societate; • preia elemente din spații mai avansate; • urmează cursuri de formare profesională; • se intensifică relațiile umane;	**Componenta educațională** • nevoia de a învăța bunele maniere; • nevoia de a învăța limbi străine; • preiau modele de viață ale turiștilor; • urmează cursuri de formare profesională; • nevoia de comunicare prin PC și internet;	**Componenta socială** Creează efecte: • crearea de locuri de muncă; • realizarea de salarii şi venituri; • orientarea unor venituri spre asigurări sociale, de viață, bunuri; • experiență în comunicarea internațională; • creșterea veniturilor financiare; • dotarea locuințelor cu aparatură; • creșterea și diversificarea calității alimentației;
Componenta economică • creează valoare și poate fi cuantificată; • se obține profit; • furnizează bani la bugetul local, etc. • stimulează diversificarea; • stimulează ridicarea calității serviciilor; • sporește nr.de societăți din turism; • organizarea vieții și gospodăriei pe principii economice;	**TURISMUL**	**Componenta de mentalitate** Ce gândin? Ce spunem? Cum reacționăm? • mentalitatea unei comunități se schimbă/evoluează foarte încet; • schimbările ultimilor decenii și nivelul foarte ridicat al informațiilor va duce la o schimbare mai rapidă a mentalităților comunităților rurale;
Componenta tehnică • operativitate și reduce consumul; • echiparea tehnică a gospodăriei: încălzire centrală, boiler electric, combină frigorifică, cuptor cu microunde, sistem de alarmă, PC, TV cablu/satelit, echipamente de bucătărie;	**Componenta de mediu** • creșterea sensibilității pentru mediul înconjurător; • se caută soluții pentru colectarea, trierea și depozitarea deșeurilor; • se declanșează operațiuni pentru igienizarea râurilor,etc;	**Componenta imobiliară** • creșterea valorii proprietăților; • creșterea valorii amenajărilor turistice; • creșterea valorii construcțiilor și instalațiilor tradiționale cu valoare arhitecturală;

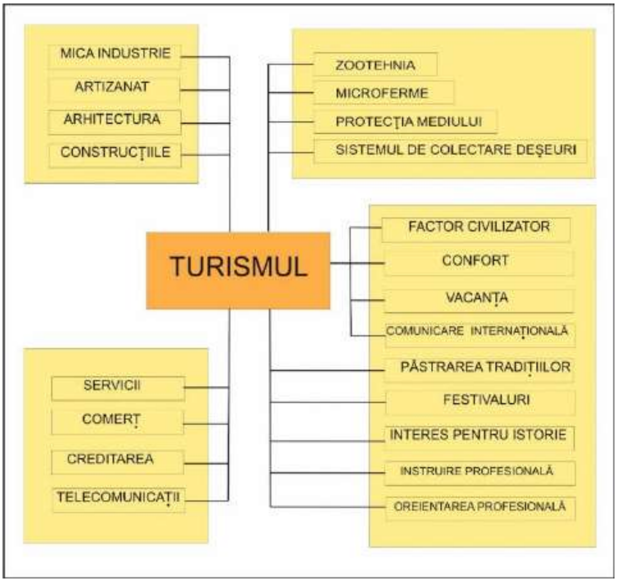
Sursa: Ilieş, M. „Metode de cercetare în turism", note de curs, np, 2008

g. Efectul multiplicativ al turismului în dezvoltarea localității Vadu Izei a fost resimțit la scurt timp după demararea activității de turism, vizibilă prin:

- Modernizarea/dotarea caselor, transformarea în pensiuni turistice funcționale și apariția încasărilor din activitatea de turism (1994–1996),
- Deschiderea biroului de informare în turism (1995),
- Implementarea unor programe educaționale „Reconversia profesională a șomerilor prin turism și meșteșuguri tradiționale" (1996–1997),
- Deschiderea atelierelor meșteșugărești pentru vizitatori / turiști și realizarea de suveniruri în avans de sezonul turistic (1997),
- Desfășurarea primei ediții a Festivalului Maramuzical (Vadu Izei – Ieud – Botiza) și derularea Festivalului Târg la Vadu Izei (1997 – 2004),
- Implementare Programul vacilor de lapte (1998–2000),
- Implementare programul Reconversia profesională și dezvoltare rurală integrată(1998–2000),
- Lansarea Programului de diversificare a activităților rurale și complementare activității turistice (2002), – Lansarea Programului de protecție a mediului, „Vadu Izei un sat turistic – un sat ecologic" (2002–2004), – Lansarea și derularea Programului de conservare și valorificare a muzicii tradiționale din Vadau Izei –realizarea a șapte albume muzicale format CD audio (2002–2010).

In figura 13 se poate vedea de o maniera spațială influenta turismului rural asupra diferitelor domenii de activitate din Vadu Izei.

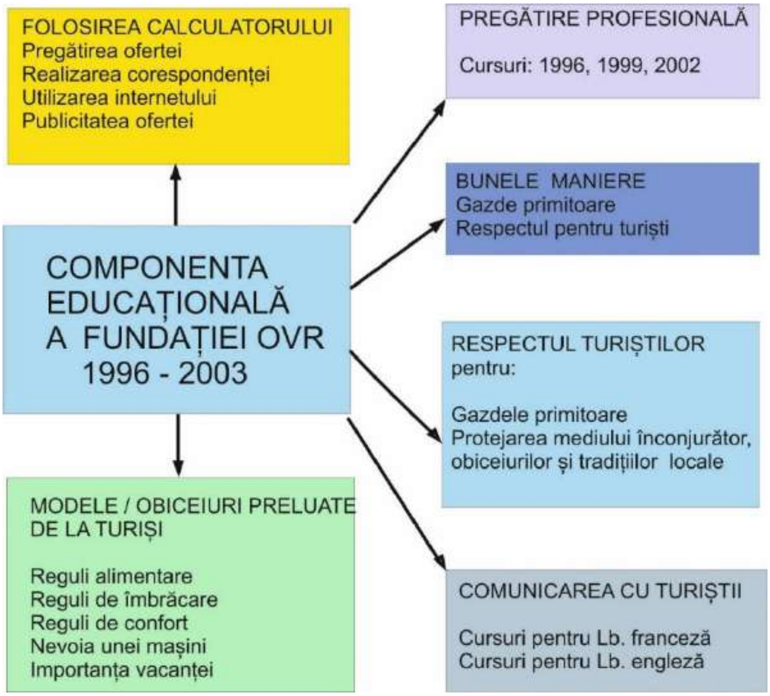
Fig. 4.4 Efectul multiplicativ al turismului în Vadu Izei

Reprezentare spațială a domeniilor de determinare si interconectare

h. **Componenta EDUCAȚIONALĂ** a Fundației OVR a fost domeniul de importanță majoră în dezvoltarea activităților și implementarea proiectelor. Astfel, prin Programul de formare profesională succesivă s-a reușit obținerea calificării și atestării profesionale în domeniul turismului, zootehnie, artizanat, agroalimentar (brutar, carmangier, lucrător – lactate). În cadrul acestor inițieri și specializări s-au obținut informații cu privire la bunele maniere în turism, modul de folosire a calculatorului, comunicarea cu turistul român și străin (franceză și engleză). În cadrul interelaționării cu turiștii, localnicii au preluat un număr de obiceiuri și practici dintre care amintim: reguli /obiceiuri alimentare, reguli și obiceiuri de îmbrăcare, reguli /obiceiuri de confort în amenajarea camerelor/ interioarelor, mașina a devenit în egală măsură o mândrie, indicând starea de bunăstare a familiei, dar și necesitate practică pentru transport persoane și marfă/aprovizionare. Mai mult ca oricând conștientizează importanța vacanței pentru turiști și nevoia de a încerca să devină la rândul lor turiști, descoperind plăcerea de a călători și a se bucura de viață, idee pe care până acum era de neacceptat (cheltuirea banilor prin călătorii/vacanțe, un lux atribuit exclusiv celor de la oraș).

Fig. 4.5 Efectul multiplicativ al turismului în Vadu Izei – componenta educațională

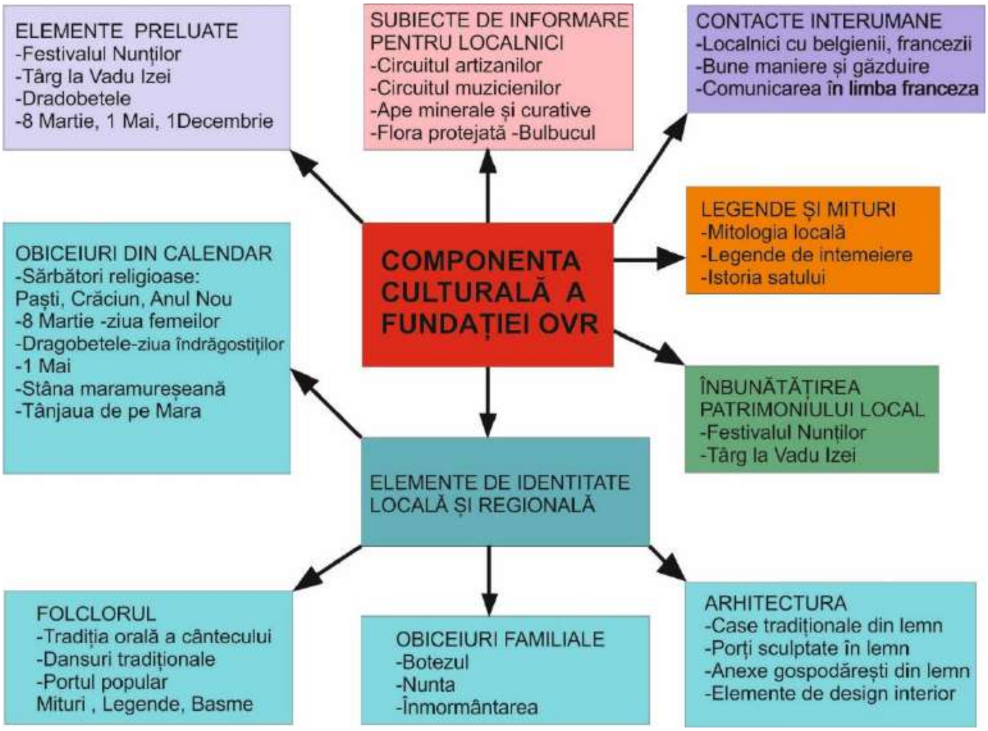

Componenta educațională a Fundației OVR – Schema logică a componenteleor

i. **Componenta CULTURALĂ** a Fundației OVR a jucat un rol important în identificarea patrimoniului local: arhitectural, obiceiurilor calendaristice, obiceiurilor familiale, folclorului, portului popular, etc. Acestea au devenit elementele de bază pentru identificarea localității și pregătirea cadrului necesar pentru dezvoltarea turismul rural în Vadu Izei.

Implicarea organizației a dus la îmbunătățirea patrimoniului local prin apariția festivalurilor naționale și internaționale, circuitelor turistice de vizitare, contactelor localnicilor cu turiști din diferite regiuni geografice ale lumii. Preluarea unor obiceiuri și sărbători/ festivaluri pentru a motiva turiștii în alegerea destinației Vadu Izei, Maramureș a fost o altă modalitate de a transforma satul într-o destinație turistică să devină cunoscută. Încurajarea permanentă în folosirea elementelor cu specific local, folosirea întregului patrimoniu cultural prin implementarea unor proiecte turistice și pensiuni tradiționale a constituit vârful de lance în atingerea obiectivelor.

Fig. 4.6 Efectul multiplicativ al turismului în Vadu Izei – componenta culturală

Componenta CULTURALA a Fundatiei OVR

j. **Efectul multiplicativ al turismului din Vadu Izei în dezvoltarea Țării Maramureșului.** În urma analizei efectul multiplicativ al turismului din Vadu Izei și după M. Ilieș, (2006)”Identificarea efectului multiplicativ a turismului în mediul rural din Țara Maramureșului, pe baza reprezentării spațiale a informațiilor sub formă de hărți”, la nivelul anului 2006, se pot exprima următoarele aspecte cu completări și clarificări1[3] referitoare la desfășurarea cronologică a evenimentelor:

Au existat patru valuri de apariție a pensiunilor turistice din mediul rural:

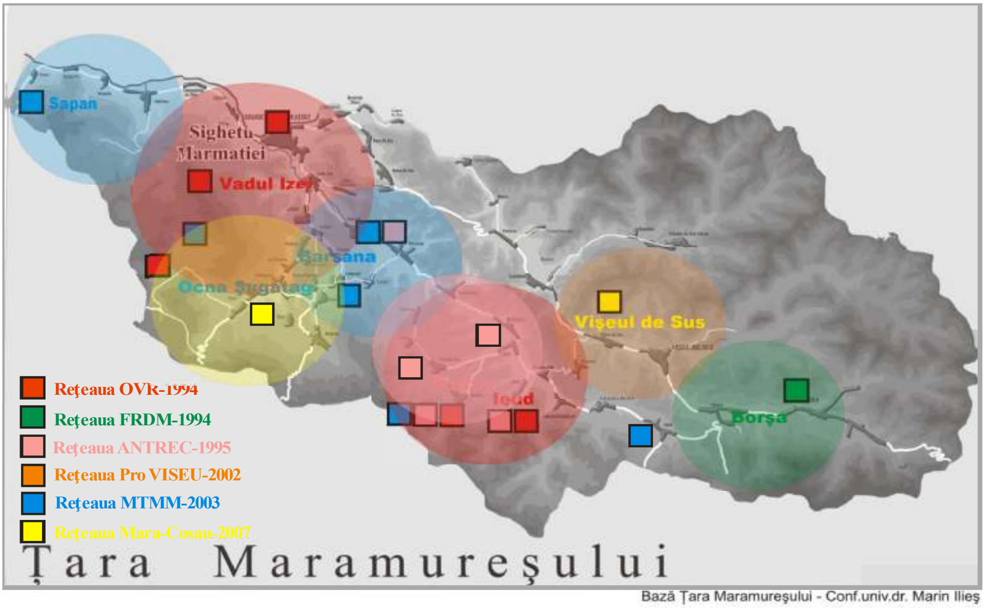
[3] I. Borlean-implicat/actor în fenomenul turistic rural din Maramureș

1. Nucleul inițial, de pornire a activității de turism rural a fost reprezentat de localitățile Vadu Izei și Ieud (1994) – Rețeaua Turistică OVR2[4]. De asemenea, în primul val sunt pensiunile apărute în Reţeaua FRDM, Filiala Maramureş, reprezentate de localitățile: Borșa (1994) și Botiza (1995) preluate ulterior în rețeaua ANTREC.
2. Valul al doilea (1996–1997) a fost în localitățile din vecinătatea nucleului inițial – Vadu Izei din Rețeaua OVR include localitățile: Onceşti, Bârsana, Deseşti, Bocicoiu-Mare și nucleul: Ieud din Rețeaua OVR cuprinde localitățile: Botiza, Poienile Izei și nucleul Rozavlea, Șieu, Ieud din Rețeaua ANTREC.
3. Valul al treilea (2003–2004) sunt pensiunile turistice din Săpânța, Rona de Jos, Giuleşti, Fereşti, Bârsana, Ocna Şugatag-noul concept, Budești-Sârbi, Săcel, susținute de Rețeaua turistică MTMM din Sighetu Marmației. Tot în această perioadă se dezvoltă pensiunile din Rețeaua Pro Vișeu: Vișeul de Jos, Vișeul de Sus, Moisei.
4. Valul al patrulea sunt pensiuni din Rețeaua Mara–Cosău, comunele: Budești, Călineşti, Giuleşti, Desești (2006–2007) dezvoltată de Asociația Ecologică din Baia Mare. „După anul 2005 în întreg arealul Țării Maramureşului apar pensiunile cu nivel de confort 3 flori și numărul mediu de camere de la 8 la 12 camere, amenajări care au beneficiat de experiența primelor pensiuni, dar și a creşterii pretenţiilor turiştilor şi legislației actualizate, procentul acestor pensiuni este însă foarte redus (6,8%) la nivelul regiunii. Proporţional cu creşterea distanței de centrele inițiale scade și densitatea pensiunilor turistice rurale” (Ilieş, M, 2006).

k. Analiza rezultatelor pentru **emiterea de concluzii** prezentată în Capitolul 5.1.3. Concluzii. Capitolul acesta evidențiază în mod concis rezultatele demersului, indică rezultatele pozitive și corelațiile cu alți factori care au făcut posibilă atingerea obiectivelor propuse și atributul de **animatoare a dezvoltării durabile** a comunei Vadu Izei și prin efectul multiplicativ spe întreaga Țară a Maramureșului.

[4] Localitatea Botiza-înscrierea primelor pensiuni (1995) în Rețeaua turistică ANTREC și Rețeaua Turistică OVR (1996)

Fig. 4.7 Reprezentarea nucleelor de pensiuni rurale, rețelele de turism și succesiunea apariției lor prin efectul multiplicativ al turismului vizualizată de o manieră spațială pe Harta Țării Maramureșului

Reprezentarea nucleelor de pensiuni rurale, rețelele de turism și succesiunea apariției lor prin efectul multiplicativ al turismului vizualizată de o manieră spațială pe harta Țării Maramureșului I. Borlean, Rețele de turism rural și aria de răspândire în Țara Maramureșului, anul 2011)

5. OBIECTIVELE ȚINTĂ ALE ORGANIZAȚIEI

5.1 Obiectivele țintă ale organizației

Agricultură

Sprijnirea familiilor /gospodăriilor aflate în dificultate prin donarea de animale, asistență legislativă, instruire în domeniul agro-zootehnic și sanitar-veterinară, înființarea și dezvoltarea microfermelor;

a. Sprijnirea gospodăriilor/familiilor aflate în dificultate prin donarea de animale bovine;

b. Instruire în domeniul agro-zootehnic și sanitar-veterinară, asistență legislativă;

Turism

Dezvoltarea rețelei de turism rural, training, asistență legislativă, managementul și marchetingul activităților din turismul rural în Vadu Izei și Maramureş;

a. Dezvoltarea rețelei de turism rural în Vadu Izei și Maramureş;

b. Training în domeniul turismului/agroturismului, managementul și marchetingul activităților de turism rural, asistență legislativă;

Artizanat

Valorificarea meșteșugurilor tradiționale, instruire pentru educarea bunului gust, „util și frumos", asistență legislativă, managementul și marchetingul activităților de artizanat;

a. Valorificarea meșteșugurilor tradiționale: sculptură, țesături, împletituri din nuiele, etc;

b. Instruire pentru educarea bunului gust, „util si frumos", managementul și marchetingul activităților de artizanat, asistență legislativă;

Agro-alimentar

Valorificarea produselor tradiționale locale, instruire pentru dezvoltarea micilor afaceri din domeniul agroalimentar, asistență legislativă, managementul și marchetingul activităților agro-alimentare;

a. Valorificarea produselor tradiționale locale, promovarea prin rețeaua de turism;

b. Instruire pentru dezvoltarea micilor afaceri din domeniul agroalimentar, managementul și marchetingul activităților agro-alimentare și asistență legislativă;

Cultura tradițională

Valorificarea obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional prin instruire în management și marchetingul activităților culturale și asistență legislativă;

a. Valorificarea obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional, promovarea prin festivaluri, realizarea de CD, audio, video, etc;

b. Instruire în management și marchetingul activităților culturale, valorificarea arhitecturii tradiționale, asistență legislativă;

Programul de diversificare a activităților complementare turismului

Dezvoltarea de noi activități complementare turismului în microferme prin instruirea pentru găsire de alternative de venit la perioadele din extra sezon, managementul și marchetingul activităților complementare agro-turismului și asistență legislativă;

a. Dezvoltarea de noi activități complementare turismului în microfermă. Exemplu: Activități cu potențial: Piscicultura, Albinărit, Ciupercărie, Creşterea cailor de rasă; Legumicultură ecologică;

b. Instruirea pentru găsirea de alternative de venit la perioadele de extra sezon, managementul și marchetingul activităților complementare agro-turismului, asistență legislativă;

Programul de ecologizare a localității Vadu Izei

Dezvoltare rurală armonioasă și durabilă, supravegherea și îndrumarea colectivității rurale către agricultura ecologică, protecția mediului și combaterea poluării;

a. Dezvoltare rurală armonioasă și durabilă, supravegherea și îndrumarea colectivității rurale către agricultura ecologică, protecția mediului și combaterea poluării;

b. Instruirea membrilor fundației și sensibilizarea comunitățtii pentru găsirea de alternative la practicile poluante (spălarea la râu, utilizarea substanțelor chimice nocive în agricultură, pomicultură, legumicultură, etc.) în scopul protejării mediului înconjurător, managementul deșeurilor, asistență legislativă.

Strategia de funcționare a organizației

a. Organizarea și funcționarea pe principii economice și mai puțin pe voluntariat/benevolat;

b. Parteneriat public (Consiliul Județean și Consiliul Local) – Privat (Pensiuni turistice, artizani, muzicieni, fermieri, etc.) în susținerea activităților/proiectelor;

c. Asigurarea minimului de funcționare din partea public/privat și completarea veniturilor din proiectele derulate și finanțate pe plan național/internațional;

Cointeresarea angajaților fundației pentru scrierea, obținerea finanțării și derularea de proiecte din fonduri nerambursabile.

d. Definirea organizației „de interes public” regional și obținerea de subvenții de la bugetul local și județean;

e. Regulamentul de funcționare al organizației explică în detaliu mecanismele de funcționare și dependența de tip ierarhic-piramidal, responsabilități, particularități, etc.

f. Resursele finaciare ale organizației trebuie să fie alimentate cu un Buget de funcționare pe minim doi ani. După această perioadă organizația trebuie să se autofinanțeze.

5.2 Strategia organizației – Matricea SWOT

Matricea SWOT – analiza strategiilor de lucru a Programului Agricol

OBIECTIVE	PUNCTE TARI „S"	PUNCTE SLABE „W"
1. Dezvoltare rurală durabilă în armonie cu mediul înconjurător; 1.1. Sprijnirea gospodăriilor/familiilor aflate în dificultate, dezvoltarea de microferme și noi activități complementare agriculturiii; 1.2. Instruire în domeniul agro-zootehnic și sanitar-veterinară agromediu, ecologie și asistență legislativă;	Derularea unor proiecte în domeniul agricol și obținerea unor rezultate favorabile (triplarea numărului beneficiarilor); Interes ridicat pentru diversificarea activităților în gospodăria țărănească; Un know-how performant în domeniul agricol;	Pasarea vițelelor este foarte lentă, la minim 1 an; Interes scazut în rândul agricultorilor pentru instruire teoretică;
OPORTUNITĂȚI „O"	Strategia „SO"	Strategia „WO"
Posibilitatea de a accesa fonduri nerambursabile, din România, UE și SUA, etc; Există un interes crescând din partea europenilor de a consuma produse ecologice; Se pot organiza cursuri de formare profesională care acordă Certificate de calificare în domeniul agricol recunoscute în UE;	Valorificarea Know-how–ului resurselor umane și a infrastructurii existente în atingerea obiectivului	O informare concisă și permanentă adaptate grupului țintă, schimburi de experiență pe teren cu parteneri din UE
AMENINȚĂRI „T"	Strategia „ST"	Strategia „WT"
Finanțarea deficitară, întârzieri sau nefinanțarea proiectelor; Buget insuficient terminării proiectelor; Lipsa cotei de participare a organizației la finanțarea proiectelor (lipsa sponsorilor importanți)	Realizarea unui Plan de acțiune performant caracterizat prin flexibilitate și inovație pentru atingerea obiectivului	Mobilizarea efortului pentru sporirea numărului de pasări prin schimbarea vițeilor cu vițele sau achiziționarea de vițele de la cei care au „pasat darul".

Matricea SWOT – analiza strategiilor de lucru a Programului Turism

OBIECTIVE	PUNCTE TARI „S”	PUNCTE SLABE „W”
2. Dezvoltarea rețelei de turism rural din Vadu Izei și Maramureș; 2.1. Dezvoltarea rețelei de turism rural în Vadu Izei și Maramureș; 2.2. Training în domeniul turismului/agroturismului pentru adulți și asistență legislativă;	Existența unei Rețele de turism rural local; Există o infrastructură turistică importantă; Există o experiență în domeniul turismului rural; Există un fenomen turistic sezonier; Există un interes important pentru dezvoltarea turismului;	Concurența acerbă pe piața turismului rural între regiuni; Lipsa acută de brand-uri locale la nivel național; Un nivel mediu de interes pentru educația teoretică în domeniul turismului, agromediului și agriculturii ecologice;
OPORTUNITĂȚI „O”	Strategia „SO”	Strategia „WO”
Posibilitatea de a accesa fonduri nerambursabile, din România, UE. Există un interes crescând din partea europenilor de a consuma produse ecologice și de a cunoaște Maramureșul;	Valorificarea Know – how-ului resurselor umane și a infrastructurii existente în atingerea obiectivului.	O informare concisă și permanentă adaptate grupului țintă, schimburi de experiență pe teren cu parteneri din UE.
AMENINȚĂRI „T”	Strategia „ST”	Strategia „WT”
Finanțarea deficitară, întârzieri sau nefinanțarea proiectelor; Buget insuficient terminării proiectelor; Lipsa cotei de participare a organizației la finanțarea proiectelor (lipsa sponsorilor importanți și a fondurilor atrase)	Realizarea unui Plan de acțiune performant caracterizat prin flexibilitate și inovație pentru atingerea obiectivului.	Mobilizarea efortului local pentru sporirea numărului de Brand-uri locale, prin diferite acțiuni de marcheting.

Matricea SWOT – analiza strategiilor de lucru a Programului Artizanat

OBIECTIVE	PUNCTE TARI „S”	PUNCTE SLABE „W”
Promovarea și valorificarea produselor tradiționale locale, obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional; Valorificarea meșteșugurilor tradiționale, produselor agroalimentare locale, Valorificarea obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional; Instruire pentru dezvoltarea micilor afaceri din spațiul local, asistență legislativă;	Există un interes pentru valorificarea produselor tradiționale pe piața locală; Există un interes în rândul tinerilor pentru inițierea în muzica și dansul tradițional;	Interes scăzut în rândul persoanelor de vârsta a II-a și a celor de vârsta a III-a, pentru instruire teoretică și practică; Lipsa unei strategii pentru implicarea comunității în acest domeniu;
OPORTUNITĂȚI „O”	Strategia „SO”	Strategia „WO”
Posibilitatea de a accesa fonduri nerambursabile din UE. Există un interes crescând din partea europenilor de a achiziționa produse de artă și de a cunoaște obiceiurile, muzica și dansurile din Maramureș;	Valorificarea Know-how-ului resurselor umane și a infrastructurii existente în atingerea obiectivului.	O informare concisă și permanentă adaptate grupului țintă, schimburi de experiență pe teren cu parteneri din UE.
AMENINȚĂRI „T”	Strategia „ST”	Strategia „WT”
Finantarea deficitara, intarzieri sau nefinantarea proiectelor; Buget insuficient terminarii proiecteleor; Lipsa cotei de participare a organizatiei la finantarea proiectelor(lipsa sponsorilor importanti si a fondurilor atrase)	Realizarea unui Plan de actiune performant caracterizat prin flexibilitate si inovatie pentru atingerea obiectivului.	Mobilizarea efortului pentru sporirea numarului de Brand-uri locale, prin-un plan de actiuni de marcheting avansat.

5.3 Planul de acțiune

In vederea indeplinirii obiectivelor organizației este necesară atragerea de venituri din: cotizații, donații, sponsorizări, Legea Sponsorizării (2%), consultanță în completarea cererilor de cofinanțare, realizarea de materiale promoționale pentru micile firme private din zonă, alte nevoi locale.

Lansarea unui proiect care să implice întreaga echipă și asigurarea salarizării din proiect.

Elementul cheie în demararea proiectelor este resursa umană-echipa de proiect și un buget satisfăcător pentru salarizare coasigurat de Consiliul Local și Consiliul Județean.

Tabelul 5.1 Planul de acțiune

№	Scopul	Rezultatele așteptate	Măsurarea scopului	Atingerea scopului	Limitări
1	Agricultura: 1. Dezvoltare rurală durabilă în armonie cu mediul înconjurător;	Creșterea calității vieții familiilor aflate în dificultate; Ridicarea nivelului de cunoștințe vizibile în activitatea de creștere a animalelor, agromediu și agricultura ecologică; Cunoașterea legislației din domeniul specific agriculturii;	Prin raportarea la numărul maxim de vițele care pot fi pasate anual; Cu cât a crescut valoarea adăugată a produselor agricole și numărul de microferme de producție; Câte persoane au beneficiat de instruire și ce nivel de cunoștințe au asimilat;	Creșterea numărului de familii beneficiare de vițele anual; Anual un număr de 150 persoane au beneficiat de educație agrozootehnică, agricultură ecologică, protecția mediului și legislație în domeniu specific;	Pasarea vițelelor este foarte lentă, la 1 an; Interes scăzut în rândul agricultorilor pentru instruire teoretică;
2	Turism: 2. Dezvoltarea rețelei de turism rural din Vadu Izei;	Transformarea localității Vadu Izei în brand turistic; Obținerea de cunoștințe în domeniul turismului de nivel internațional; Cunoașterea legislației din domeniul specific turismului;	Ce număr de persoane/turiști au auzit de Vadu Izei ca destinație turistică; Creșterea standardului de calitate a bazei materiale și serviciilor turistice de la 2* la 3* flori; Câte persoane au beneficiat de instruire și ce nivel de cunoștințe au asimilat;	Un număr de patru ori mai mare de persoane/turiști au auzit de Vadu Izei ca destinație turistică în urma acțiunilor de marcheting turistic; Creșterea cu 50% a standardului de calitate a bazei materiale și cu 60% a serviciilor turistice; Anual un număr de 50 persoane au beneficiat de educație în turism, agricultură ecologică, protecția mediului și legislație specifică;	Concurența acerbă pe piața turismului rural între regiuni; Lipsa acută de brand-uri locale la nivel național; Un nivel mediu de interes pentru educația teoretică în domeniul turismului, agromediului și agriculturii ecologice;

№	Scopul	Rezultatele așteptate	Măsurarea scopului	Atingerea scopului	Limitări
3	Artizanat: 3. Promovarea și valorificarea produselor tradiționale locale, obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional;	Realizarea de suveniruri de înaltă calitate artistică, utile și frumoase; Realizarea de produse de calitate și brand în domeniul agroalimentar Perpetuarea culturii tradiționale, fixarea reperelor de calitate și specificitate a matriței spirituale a obiceiurilor, muzicii, dansului din Vadu Izei; Cunoașterea legislației din domeniul specific;	Câte persoane practică meșteșugurile tradiționale și ce venituri realizează; Câte persoane sunt implicate în activitatea de perpetuare a obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional; Câte persoane au beneficiat de instruire și ce nivel de cunoștințe au asimilat;	S-au sporit veniturile prin practicarea activităților tradiționale cu 30%; Creșterea cu 50% a numărului de persoane implicate în activitatea de perpetuare a obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional; Anual un numar de 150 persoane au beneficiat de educație în domeniul culturii tradiționale și perpetuării moștenirii rurale;	Interes scăzut în rândul persoanelor de vârsta a II-a și a celor de vârsta a III-a, pentru instruire teoretică și practică Lipsa unei strategii pentru implicarea comunității în acest domeniu;
4	Economic și Administrativ: 4.Conducerea financiar-contabilă a fundației în scopul atingerii obiectivelor; Asigurarea suportului logistic a acțiunilor și manifestărilor organizației;	Asigurarea bugetului nesesar derulării activităților organizației pentru atingerea obiectivelor; Asigurarea cu regularitate a consumabilelor, rechizitelor, serviciilor de telecomunicații și de arhivarea documentelor;	Cât la % din bugetul necesar functionării organizației a fost asigurat; Cât la % din nevoile administrative au fost asigurate;	Asigurarea în procent de % la % a bugetului organizației; Asigurarea în procent de % la % a nevoilor administrative;	Bugetul insuficient al organizatiei duce la ne îndeplinirea obiectivelor; Gestionarea cu deficiențe a bugetului sau incorect programat;

5.4 Planul de servicii

Tabelul 5.2 Planul de servicii

№	Serviciul	Obiectivul strategic	Obiective operaționale	Acțiuni	Rezultate așteptate
1.	Agricultura	1. Dezvoltare rurală durabilă în armonie cu mediul înconjurător;	1.1.Sprijnirea gospodăriilor/familiilor aflate în dificultate, dezvoltarea de microferme și noi activități complementare agriculturii; 1.2.Instruire în domeniul agro-zootehnic, sanitar-veterinar și agromediu, asistență legislativă;	1.1.1.Donarea de animale bovine sătenilor; 1.2.1.Realizarea de cursuri de instruire; 1.2.2.Îndrumarea colectivității rurale către agricultura ecologică, combaterea poluării și protecția mediului;	Creșterea calității vieții a familiilor aflate în dificultate; Ridicarea nivelului de cunoștințe vizibile în activitatea de creștere a animalelor, agromediu și agricultura ecologică; Cunoașterea legislației din domeniul specific agriculturii;
2.	Turism	2. Dezvoltarea rețelei de turism rural din Vadu Izei și Maramureș;	2.1.Dezvoltarea rețelei de turism rural în Vadu Izei și Maramureș; 2.2.Training în domeniul turismului/agroturismului pentru adulți și asistență legislativă;	2.1.1.Acțiuni de promovare a Rețelei de turism OVR; 2.2.1.Realizarea de cursuri de turism pentru adulți; Asistență legislativă;	Transformarea localității Vadu Izei și a Rețelei turistice în brand turistic; Obținerea de cunoștințe în domeniul turismului de nivel internațional; Cunoașterea legislației din domeniul specific turismului;
3.	Artizanat	3. Promovarea și valorificarea produselor tradiționale locale, obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional;	3.1.Valorificarea meșteșugurilor tradiționale, produselor agroalimentare locale 3.2.Valorificarea obiceiurilor, muzicii și dansului tradițional; Instruire pentru dezvoltarea micilor afaceri din spațiul local, asistență legislativă;	3.1.1.Instruire pentru educarea bunului gust,"util și frumos" 3.1.2.Promovarea produselor agroalimentare prin rețeaua de turism; 3.2.1.Promovarea culturii tradiționale prin festivaluri, realizarea de CD, audio, video, albume; Asistență legislativă;	Realizarea de suveniruri de înaltă calitate artistică, utile și frumoase; Realizarea de produse de calitate și brand în domeniul agroalimentar Perpetuarea culturii tradiționale, fixarea reperelor de calitate și specificitate a matriței spirituale a obiceiurilor, muzicii, dansului din Țara Maramureșului; Cunoașterea legislației din domeniu cultural;

№	Serviciul	Obiectivul strategic	Obiective operaționale	Acțiuni	Rezultate așteptate
4.	Economic și Administrativ	4. Conducerea financiar – contabilă a fundației în scopul atingerii obiectivelor; Asigurarea suportului logistic a acțiunilor și manifestărilor organizației;	4.1.Coordonarea departamentului financiar contabil; 4.2.Gestionarea materialelor, obiectelor de inventar și mijloacelor fixe; 4.3.Coordonarea pazei, accesului și curățeniei; 4.4.Coordonarea PSI și NPM, telecomunicații, arhivarea;	4.1.1.Propunerea bugetului, plăți și State de plată; 4.1.2.Găsire de surse de venituri pentru organizație; 4.2.1.Aprovizionarea cu rechizite, tipizate, consumabile; 4.3.1.Asigurarea curățeniei și igiena spațiilor organizației; Telecomunicații, arhivare documente.	Asigurarea bugetului nesesar derulării activităților organizației pentru atingerea obiectivelor; Asigurarea cu regularitate a consumabilelor, rechizitelor, serviciilor de telecomunicații și de arhivare a documentelor

Definire: Planul de Servicii este lista cu serviciile necesare implementării și aprobată în ședință de consiliu de administrație. Se analizează, pentru fiecare departament în parte.

În urma acestei analize va rezulta o **listă de servicii necesare** pentru acoperirea nevoilor identificate pentru atingerea obiectivelor. Unele din serviciile din **lista de servicii necesare**, pentru a răspunde în mod adecvat nevoilor trebuie înființate/dezvoltate (extinse, reabilitate, echipate, dotate, etc.) cu justificarea de rigoare. **Tipuri de servicii**: servicii noi – care trebuie înființate, servicii existente – care trebuie dezvoltate, servicii existente – care trebuie reorientate/transformate;

5.5 Operaționalizarea echipei

Operaționalizarea echipei de proiect respectă principiile managementului de proiect și terminologia specifică, după un material de Covrig M (2007).

Definiția echipei de proiect:

- Structură socială (pe timp limitat), în cadrul căreia membrii colaborează pentru atingerea obiectivului unic al proiectului;

Leader-ul echipei: managerul de proiect sau director de proiect;

Caracteristicile echipei de proiect:

- Complementaritate în competențe; – compatibilitate în comportament; – sinergie;
- Gândire și acțiuni în interesul proiectului; – responsabilitate pentru organizarea internă a echipei;
- Inițiativă și preluare de obligații de către toți membrii echipei;
- Structură variabilă, în funcție cu activitățile care se desfășoară; – maxim 6 – 8 persoane;

Managerul de proiect:

- Alege membrii echipei; – conduce echipa proiectului; – reprezintă proiectul în raport de terții;

Profesia de manager de proiect se aplică tuturor celor care au responsabilitatea de a realiza un proiect la nivel operațional (conform Standardului Ocupațional elaborat de Consiliu pentru Standarde Ocupaționale și Atestare)

Principalele atribuții ale managerului de proiect (Standardul ocupațional):

- Să planifice; – Să organizeze; – Să conducă; – Să controleze;

Calitățile managerului de proiect (Standardul ocupațional):

- Să aibă solide cunoștințe de specialitate și experiență în domeniu; -să rezolve problemele dificile cu care se confruntă; -să aibă capacitatea de a-și asuma riscuri calculate; -să aibă

capacitatea de a conduce o echipă de oameni; -să comunice cu ușurință cu oamenii, atât în scris cât și oral; -să fie capabil să învețe de la alții; -să știe să negocieze; -să fie orientat către beneficiar;

Activități ale managerului de proiect (Standardul ocupațional):

- Stabilirea/specificarea resurselor; – estimarea resurselor; – planificarea; – realizarea programului propus;
- Asigurarea resurselor; – managementul contractelor; – identificarea și controlul riscurilor;
- Managementul echipei de proiect; – implementarea proiectului;

Observație:

În cadrul proiectelor de dimensiuni reduse, managerul de proiect poate ocupa și o funcție de conducere în organizație.

În cadrul proiectelor de anvergură, managerul de proiect este o funcție distinctă, fiind responsabil integral de realizarea proiectului.

Inițiatorul proiectului: – beneficiarul, care face o comandă sau o cerere de ofertă și executantul, care face o ofertă;

Grupul de interese al proiectului: – beneficiarii, echipa proiectului, finanțatorii, concurenții, comunitatea, autoritățile publice, top managerii; – pot influența dezvoltarea proiectului și fiecare în parte are interesele proprii în realizarea/nerealizarea acestuia;

Grupul țintă: – beneficiarii doresc succesul proiectului pentru a obține profitul planificat ca urmare a utilizării produsului realizat;

Grupul de sprijin: – echipa proiectului, finanțatorii, membri organizației, comunitatea, autoritățile publice;

Grupul susținătorilor (stakeholders) – beneficiarii și grupul de sprijin;

Concurenții doresc maximum de informații despre proiect și evident, nerealizarea acestuia;

5.6 Organigrama echipei de proiect

Organigrama echipei de proiect trebuie realizată pe funcții, forma de angajare, contract de muncă pe termen limitat, pe durata proiectului sau Contract de colaborare și Fișa postului corespunzătoare funcției ocupate în structura de tip ierarhic/ piramidal.

Tabelul 5.3 Organigrama echipei de proiect

Nr. crt.	Funcția	Titular	Foma de angajare	Fișa postului
1.	1 Dir.executiv		Contract de muncă pe perioadă nedeterminată	Anexa X1
2.	1 Șef department agricultură		Contract de muncă pe perioadă nedeterminată	Anexa X2
3	1 Șef department turism		Contract de muncă pe perioadă nedeterminată	Anexa X3
4	1 Șef department artizani		Contract de muncă pe perioadă nedeterminată	Anexa X4
5	1 Șef department economic		Contract de muncă pe perioadă nedeterminată	Anexa X5
6	1 Agent de turism		Contract de muncă pe perioadă nedeterminată	Anexa X6
7	1 Secretar		Contract de muncă pe perioadă nedeterminată	Anexa X7
8	3 Ghizi	autorizați	Contract de colaborare	Anexa X8
9	1 Contabil	expert	Contract de prestări servicii	Anexa X9
10	5 Colaboratori	specialiști	Contract de colaborare	Anexa X10

5.7 Concluzii

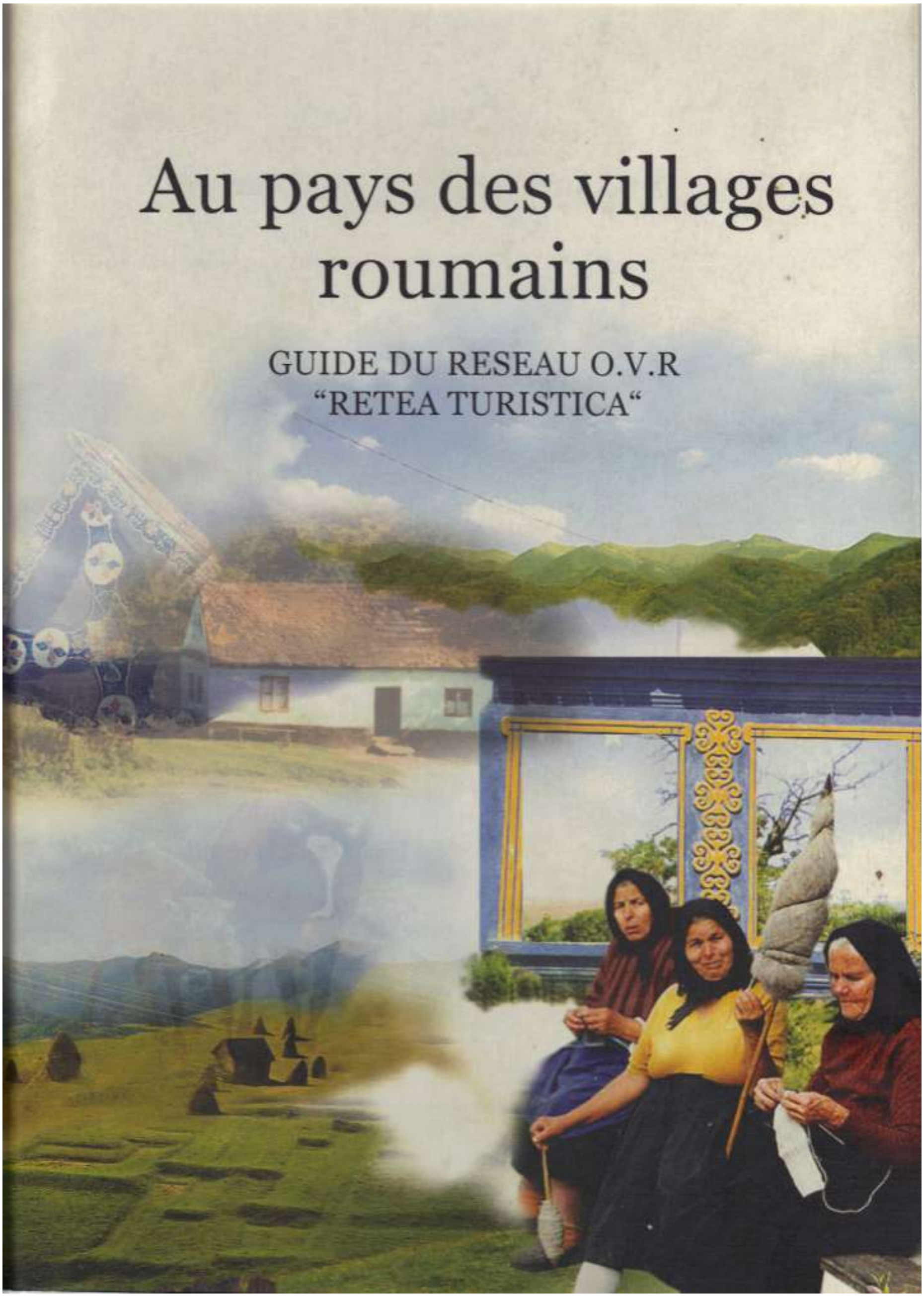
Contribuția Fundației OVR „Agro-Tur-Art" la dezvoltarea durabilă a localității Vadu Izei și zonei adiacente poate fi concentrată în următoarele puncte:

1. Realizarea unei asociații/fundații model pentru localitate, regiune și Rețeaua OVR;
2. Înființarea primelor pensiuni turistice rurale din Maramureș și realizarea primei rețele de turism local integrate;
3. Implementarea programului agro-zootehnic cu efect de multiplicare a numărului de beneficiari;
4. Înființarea circuitului artizanilor și valorificarea resurselor locale umane și materiale prin introducerea în circuitul turistic de vizitare și valorificarea productiei artizanale;
5. Derularea unor festivaluri cu caracter anual pentru punerea în valoare a localității/regiunii și crearea unei imagini pozitive și atractive pe piața turistică internațională și valorificarea prin rețeaua turistică;

6. Înfiinţarea unor formaţii muzicale şi înregistrarea muzicii tradiţionale din Vadu Izei şi Maramureş pe suporturi audio, video, CD, DVD, modalitate de conservare şi promovare a valorilor culturii tradiţionale;
7. Sensibilizarea opiniei publice pentru ecologizarea satului şi a vieţii cotidiene;
8. Descoperirea de noi activităţi pentru diversificarea activităţilor complementare turismului rural (mici amenajări piscicole, etc.);
9. Ridicarea nivelului de confort şi civilizaţie a locuitorilor din Vadu Izei prin oferirea de modele pentru localnici;
10. Facilitarea legăturilor de colaborare a schimburilor cu oameni din regiuni şi ţări îndepărtate;
11. Realizarea primei broşuri turistice „Vadu Izei de la tradiţie la oferta turistică" şi primului ghid de turism „Vadu Izei şi Maramureşul" în limba română, franceză şi engleză;
12. Această fundaţie n-ar fi putut atinge obiectivele fără sprijinul partenerilor din OVR, (OVR-I şi Comitetul OVR Braine-le-Comte), contribuţia financiară acordat de UE prin programele PHARE şi HPI-România;
13. Fundaţia OVR „Agro-Tur-Art" există datorită unor oameni care au făcut tot ce le-a stat în putere pentru atingerea obiectivelor, în cea mai mare parte fără recompense materiale, ci doar profesionale şi spirituale;
14. Fundaţia OVR „Agro-Tur-Art" a îndeplinit cu prisosinţă atributul de **animatoarea dezvoltarii rurale durabile** a localităţii Vadu Izei, perioada cea mai prolifică fiind 1995–2005.

ANEXE

ANEXA 1. Ghidul Turistic al Rețelei OVR

ANEXA 2. Concluziile și recomandările turiștilor, anul 1998

Ar fi util să existe la dispoziția turiștilor cât mai multe materiale publicitare (pliante, hărți turistice) cu cât mai multe detalii privitoare la obiectivele posibil de vizitat în zonă. Tot în acest sens ar trebui puse la dispoziția turiștilor cât mai multe date administrative (date privind circulația mijloacelor de transport în zonă, tren etc.). (Talpeș Eugen, Arad)

Această formulă de primire în sânul familiei permite o mai bună cunoaștere a realității românești și de a intra în contact cu locuitorii. (Thevenard Madeleine, Franța)

Pentru un prim contact cu România, sunt impresionată de primirea călduroasă peste tot unde am fost și am descoperit cu încântare întreaga bogăție a acestei țări – mulțumesc românilor. (Subtil Cereize Daniele, Franța)

O vacanță și o pensiune plăcută, însă comunicarea este limitată din două părți din cauza necunoașterii limbii. (Charnay Christelle, Franța)

Gândiți-vă la importanța cunoașterii limbii franceze. Ca translator al unui grup de francezi, am constatat că au fost unele dificultăți în stabilirea unei conversații între turiști și gazde. (Bîliș Vasilica, Bacău)

Când există un ghid specializat este inutil ca translatorul să mai comenteze. Păcat că programul de luni seara nu a fost respectat… Mulțumesc pentru seara acasă la Denisa, însă gazda putea să participe și ea… (Megard Chantal, Franța)

Prea mult mers pe jos. (Grandy Andre, Yvette, Franța)

Excelent. O seară încântătoare cu cântăreții grupului folcloric. (Megard Andre, Franța)

Casele sunt prea îndepărtate de centrul turistic, iar mijloacele de transport sunt aproape inexistente. (Lombard Gabrielle, Franța)

Regiune foarte, foarte frumoasă. (Dilas Marie Therese, Franța)

Amplasare mai bună a obiectelor de artizanat de-a lungul drumurilor. Un foarte bun mod de a cunoaște țara și locuitorii. O foarte frumoasă țară de revăzut și aprofundat (multă bogăție culturală). Gazdă extraordinară, simplă dar foarte sinceră. (Thevenard Gilles, Franța)

Gazdă foarte bine pregătită. Maramureșul are toate atuurile mai ales pentru turism. Rămîne de pus în valoare acest patrimoniu extraordinar, printr-un program bine pus la punct, și o organizare hotărâtă. Dar ce va fi, vom vedea… Conservați-vă bine cultura, viitorul vostru economic este turismul. (Dilas Pierre, Franța)

Am ales să stăm la gazdă pentru că am dorit să întâlnim o populație, o limbă, obiceiurile unei țări pe care dorim să o cunoaștem mai bine. (Chapelant Monique, Franța)

Nu mi-a plăcut schimbarea în ultimul moment a programului de luni. Momentul în care toți francezii s-au întâlnit – o idee excelentă, ar trebui să se întâmple mai des. Cântărețele și violonistul sunt foarte buni. (Lombard Karen, Franța)

Am intrat în această zonă precum un copil curios în lumea minunată a copilăriei, descoperind numai minunății. Totul este fermecător, începând de la natură, port, obiceiuri și terminând cu oamenii atât de primitori. Totul, chiar și cele necuvântătoare, copacii, totul este atât de pitoresc. Sper să nu se schimbe niciodată nimic. Așa să vă ajute Dumnezeu!
(Ana-Maria Ciută, București)

Este o zonă minunată cu peisaje superbe și oameni extraordinari. (Mircea Ciută, București)

Nu schimbați nimic în acest tip de gazdă, păstrați această autenticitate. Aveți grijă ca acest tip de gazdă să nu devină una de tip hotelier, foarte impersonală și fără legătură cu populația locală. (Vimeux Phillipe, Franța)

Am fost găzduiți într-o casă foarte pitorească, cu un confort esențial. Cu siguranță, nu schimbați nimic din pitorescul caselor, altfel gazdele maramureșene își vor pierde farmecul.
(Vimeux Françoise, Franța)

În cazul în care doresc să revin în România cu familia, care sunt posibilitățile?
(Bonte Eric, Franța)

Am ajuns în Vadu-Izei între orele 18–19 și în 10 minute am fost foarte bine instalați.
(Renault François, Franța)

Am fi onorați să revenim. (Dumillon Giffard, Franța)

În timpul vizitelor am fi vrut să avem posibilitatea de a cumpăra mai multe obiecte artizanale. La oficiul turistic, există puține obiecte și puține opțiuni. (Champion Moine Jaelle, Franța)

În timpul sejurului m-am simțit foarte bine. Gazda a fost foarte primitoare, nu mă așteptam să fiu așa de bine primită și să mă simt așa de bine. (Andrei Ștefania-Daniela, București)

Ospitalitatea și amabilitatea excepționale. Aprecieri superlative din toate punctele de vedere. Unica sugestie: amplasarea unor indicatoare (săgeți) la capătul străzilor ce duc spre gazde.
(Viorica Alistar, București)

Gazdele au fost foarte primitoare, zona este foarte frumoasă, ne-au plăcut obiceiurile (care se păstrează) și a fost o inițiativă foarte bună unltima seară cînd am văzut dansurile maramurešene și s-au cîntat cântecele specifice zonei. (Năstăsescu Lidia, București)

Toate serviciile au fost la un înalt nivel calitativ, cu mult peste ce pot oferi la același preț unitățile hoteliere cu tradiții, dar trebuie făcut mai mult în domeniul publicității pentru a informa cât mai multă lume despre aceste locuri. (Năstăsescu Daniel, București)

Ghidul ar trebui să mai urmeze niște cursuri. (Pandit Monica, București)

Sursa: Textele din Chestionarele completate de turiști în anul 1998, (Chestionarul Rețelei Turistice OVR, aplicat în Vadu Izei, Dosar/Chestionare – Fundația OVR-Vadu Izei,) a fort prezentat de Cotet, Anamaria Ioana – in Lucrare de licență, „Marcheting în turism" UBB, Cluj-Napoca, 1999.

ANEXA 3. Materiale de promovare realizate de Fundației OVR „Agro-Turi-Art”

1. Broșura „Vadu Izei de la tradiție la oferta turistică”, 1996
2. Pliantul „Descoperiți Vadu Izei”, 1995
3. Pliantul „Reconversia profesională a șomerilor prin turism și meșteșuguri tradiționale”,1996
4. Pliantul „Circuitul artizanilor din Vadu Izei”, 1997
5. Afișul și pliantul „Festivalul – Târg la Vadu Izei”, 1998–2004
6. Pliantul „Formare profesională și dezvoltate rurală integrată”, 1998
7. Cărți poștale cu tematică din Vadu Izei, 1998
8. Pliantul „Programul agricol”, 1999
9. Ghidul turistic „Vadu Izei și Maramureșul”, 2000
10. Pliantul „Vadu Izei – un sat turistic un sat ecologic”, 2002
11. Prezentare CD audio, Gheorghe Covaci-Cioată și taraful din Vadu Izei, 2002
12. Prezentare CD audio, Maria Trifoi și taraful din Vadu Izei, 2002
13. Prezentare CD audio, Ansamblul „Zori de Ziuă” din Vadu Izei, 2002
14. Pliant, Ansamblul de muzica si dansuri tradiționale „Zori de Ziua”,2002
15. Prezentare CD audio, „Taraful lui Văsâi”, 2008
16. Prezentare CD audio, Ana Ardelean și Taraful lui Văsâi, 2009
17. Prezentare CD audio, Gheorghe Godi-Gușița și taraful din Vadu Izei, 2010
18. Harta turistică –Vadu Izei, „Circuite de plimbare”, 2004

1. Broșura „Vadu Izei de la tradiție la oferta turistică”, 1996

FUNDAȚIA TURISTICĂ "AGRO-TUR O.S.R."

Vadu Izei Nr. 161 *Maramureș COD 4916* *România*

VADU IZEI

DE LA TRADIȚIE LA OFERTA TURISTICĂ

IOAN BORLEAN

1996

VADU IZEI ȘI VALEA STEJARULUI

Cele două localități au o populație de 3000 locuitori, țărani lucrând in propria gospodărie sau muncitori angajați în industrie și administrație.

CĂI DE ACCES

- Drum național 18: Baia Mare-Sighetu-M.
- Drum județean 186: Moisei-Vadu Izei;
- Aeroport la 66 km: Baia Mare;
- Tren la 8 km: Gara Sighetu-Marmației;
- Șosea asfaltată, străzi laterale pietruite;
- Autobus local Vadu Izei- Sighetu-Marmației;
- Stație PECO la 5 km, Sighetu-Marmației.

POSIBILITĂȚI DE CAZARE

Aveți posibilitatea de a locui in una din casele agroturistice, clasificate la categoria ** (II-a).

Casele dispun de apă curentă, electricitate și telefon .

BUCĂTĂRIA LOCALĂ

Veți putea aprecia bucătăria locală, savurând mâncările tradiționale, pregătite din produse naturale. Veți gusta sucuri de fructe și mai ales veritabila ***Țuică*** de Vadu Izei.

ACTIVITĂȚI POSIBILE

1.Circuitul bisericilor din lemn de pe Valea Izei, Marei și Cosăului.
2.Plimbări pe jos insoțite.
3.Circuitul meșterilor artizani: sculptori in lemn, țesătoare, ceramiști etc.
4.Circuitul muzicienilor instrumentiști.
5.Plimbări cu căruța tradițională.
6.Pescuit în apa râurilor Iza și Mara.
7.Inițiere in dansurile tradiționale din Maramureș (minim 10 persoane).
8.Vizite organizate la muzee.

REȚEA TURISTICĂ
OPERAȚIUNEA SATELE ROMÂNEȘTI

Comuna Vadu Izei face parte din Rețeaua Turistică
"Operațiunea Satele Românești"

PREȚURILE PRACTICATE ÎN CADRUL REȚELEI OPERAȚIUNEA SATELE ROMÂNEȘTI

Cazare și mic dejun	**între 10-12 USD**
Demi-pensiune	**între 13-15 USD**
Pensiune completă	**între 15-17 USD**
Ghid turistic	**10 USD / zi**

Notă: Prețurile in lei sunt la cursul echivalent al dolarului in ziua respectiv

DESCOPERIȚI VADU IZEI

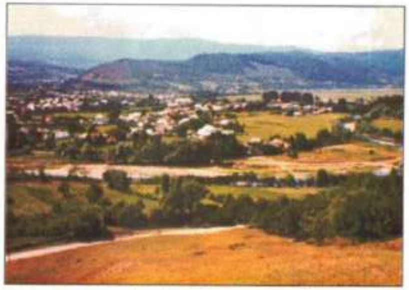

FUNDAȚIA TURISTICĂ "AGRO-TUR O.S.R."
Vadu Izei, Nr. 161, Cod 4926, Maramureș, România
Tel./Fax: (0040)062.330171

2.Pliantul Descoperiți Vadu Izei, 1996

VADU IZEI

Localitatea este așezată la confluența râului Iza cu râul Mara, pe un șes de 1,5 km lățime și 2-4 km lungime, înconjurat de dealuri ce nu depășesc 700m înălțime. Luncile și zăvoaiele pitorești adăpostesc păsări frumos cântătoare și minunat colorate. Dealurile sunt acoperite cu livezi de meri, pruni și cireși. Pădurile de stejar și fag coboară până la marginea satului. Apa verzuie a Izei lin curgătoare și cea albastră a Marei șoptitoare adăpostesc o bogată varietate de pești frumos lucitori.

Vechimea satului se pierde în negura vremurilor, aici fiind descoperit un depozit de 12 brățări din epoca bronzului, lucrate artistic cu un desen geometric.

Primul document scris, considerat certificat de naștere al satului, apare la 27 iunie 1383, în limba latină, emis la Sighet, în care satul Vad este proprietatea nobilului Lupu. De-a lungul istoriei satul este întâlnit sub denumirea de: Satul lui Lupu, Vadul Lupului, Vad și din 1968 Vadu Izei, după numele râului care străbate localitatea.

SĂRBĂTORI TRADIȚIONALE LOCALE ȘI ZONALE

-Hore duminicale, nunți folclorice, târguri bilunare; prima luni și a doua miercuri din fiecare lună.
-Stâna maramureșană: 1-10 mai, la 3 km;
-Tânjaua de pe Mara: 1-14 mai, la 15 km;
-Hora la Prislop: duminica în jurul datei de 1 august -la 80 km;
-Festivalul viorii și muzicii la sate " MARAMUZICAL" 15 - 18 iulie
-Festivalul Nunților: duminica în jurul datei de 27 august, la Vadu Izei.
-Pelerinaj la mănăstirile: Moisei 60 km, Bârsana 12 km, Rohia 100 km;
-Festivalul Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă: 27 decembrie, la Sighetu-Marmației 5 km.

OFERTA DE SUVENIRURI

Meșterii artizani din Vadu Izei vă oferă variate suveniruri de autentică valoare artistică: covoare din lână vopsite în culori vegetale, sculpturi în lemn, icoane pe sticlă, picturi pe lemn și pânză, împletituri din nuiele, broderii rustice, mobilier țărănesc.

VALEA STEJARULUI

Așezat în jurul pârâului Valea Porcului, între două dealuri abrupte, satul impresionează prin autenticitatea folclorului local, muzical și al meșteșugului prelucrării lemnului. Biserica - monument istoric este atestată la 1630. Valea Stejarului apare pentru prima oară în documentele medievale la 1360, fiind proprietatea lui Stan al lui Lupu.

UL DE GHID TURISTIC LTURAL ȘI MONTAN

imureșul este o străveche vatră tură și civilizație cu o istorie în lemn și piatră, în suflet și în

italitatea maramureșenilor, casele, bisericile, obiceiurile, portul, l muzical, peisajul, încântă pe călător care vine pe aceste mioritice .
ru a face cunoscute aceste spirituale și materiale ale Mara-ui este nevoie de oameni tori al întregului patrimoniu de lispunem. S-au dovedit astfel : cursurile de ghid turistic și montan, dând posibilitatea i unor venituri prin practicarea meserii.

UL DE MEȘTEȘUGURI TRADIȚIONALE

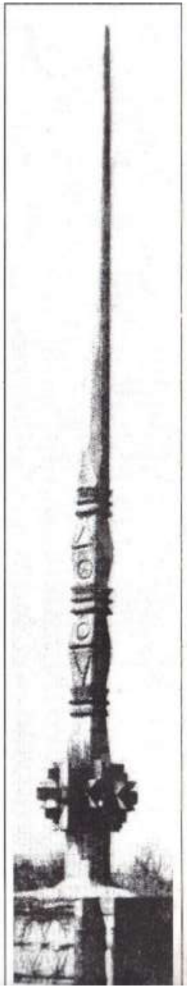
ul va cuprinde următoarele :

islație, evidență contabilă pri-storia Maramureșului, etnografie, reprezentări în arta populară, rea atelierului, istoria și arta ii, țesutului și picturii, lucrări pe specialități (sculptură în esături din lână, pictură pe

Sculptură în lemn:

lemnului din Maramureș pre-mare varietate stilistică și un x repertoriu de semne ce sc simbolurile esențiale ale i de a gândi și a se exprima

ența lemnului din abundență a

decorația simplă și robustă dă frumusețea și măsura geniului creator al maramureșanului.

Pentru păstrarea și continuarea acestor valori tradiționale și constituirea unei șanse economice celor ce ar dori să practice și să continue meșteșugul sculpturii în lemn a fost inițiat acest curs.

● Țesături din lână :

Dintre realizările artistice textile ale Maramureșului, covoarele ocupă locul cel mai important. Calitatea țesăturii, valorile cromatice și întreaga compoziție ornamentală plasează covorul în rîndul celor mai de seama creații artistice din maramureș.

Pentru păstrarea acestei comori a artei populare și continuarea meșteșugului, țesutului vopsitului vegetal, a simbolurilor și a compozițiilor, organizăm acest curs care poate să dea șansa asigurării unor venituri bănești, la început sezonier și apoi permanent.

● Pictură pe sticlă

În ansamblul artei populare românești, pictura țărănească pe sticlă reprezintă cea mai înaltă formă estetică de materilalizare a unor substraturi ancestrale de exprimare spirituală a frumosului din lumea reală și cea imaginară.

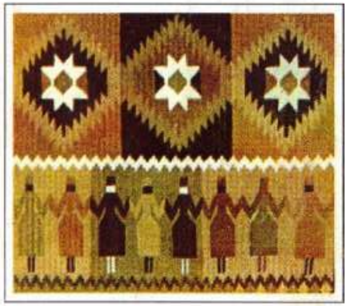

Fiind pe cale de a se pierde acest meșteșug al picturii pe sticlă și în dorința asigurării unor venituri pentru cei ce își vor însuși această meserie oranizăm acest

PHARE

FUNDAȚIA TURISTICĂ "AGRO-TUR O.S.R." VADU IZEI MARAMUREȘ

COMUNITATEA EUROPEANĂ

CURSURI PENTRU

RECONVERSIA PROFESIONALĂ A ȘOMERILOR PRIN TURISM RURAL

FINANȚAT DE COMUNITATEA EUROPEANĂ

1996 - 1997

3. Pliantul „Reconversia profesională a șomerilor prin turism și meșteșuguri tradiționale", 1996

PROGRAMUL PHARE

Programul PHARE este o inițiativă a iunii Europene care oferă ajutor rambursabil țărilor partenere pentru rijinirea procesului de transformare onomică și consolidarea democrației, nă la nivelul când ele vor fi gata a-și asuma obligațiile de membru al iunii Europene.

Acest program acționează ca multicator, facilitând deblocarea de fonri, prin acordarea de împrumuturi nenbursabile, investește direct în infrauctură, devenind astfel cel mai amplu gram de asistență pentru sprijinirea ilor din Centrul și Estul Europei.

Phare

PROGRAMUL PHARE LIEN

În cadrul programului PHARE LIEN urmărește realizarea următoarelor iective:

Oferă asistență acelor femei care au ces limitat la îngrijirea medicală, asisță socială și locuri de muncă în scopul bunătățirii condiției și statului lor, prem și a posibilităților de educare și forre profesională, contribuie la reintearea socială a șomerilor, precum și a tegoriilor marginalizate ale populației exemplu minorități și handicapați), omovează un sprijin medical și social ținut pentru anumite grupuri țintă trâni, persoanele fără adăpost, copiii

SCURT REZUMAT AL PROGRAMULUI

RECONVERSIA PROFESIONALĂ A ȘOMERILOR PRIN TURISM RURAL

Programul constă în desfășurarea a 3 cursuri teoretice și practice, cu durata de 360 de ore fiecare. Tematica lor este următoarea:

1. Formarea în servicii turistice.
2. Pregătirea în meseria de ghid cultural și montan.
3. Formare în domeniul meșteșugurilor tradiționale.

Beneficiarii programului sunt : femei fără loc de muncă sau care ar dori să practice activitatea de agroturism în gospodăria proprie țărănească, șomeri cu studii medii și superioare cu vârsta cuprinsă între 18 și 50 de ani, șomeri și meșteșugari care doresc să se orienteze către meșeșuguri tradiționale.

Obiectve: oferirea unei șanse economice reale prin crearea de locuri de muncă permanente în gospodăria țărănească, precum și stoparea exodului populației rurale către oraș.

Durata programului: 12 luni, 15.05. 1996 - 15.05. 1997.

Locul desfășurării: Școala generală Vadu Izei.

Perioada cursurilor: noiembrie 1996 - martie 1997
cursurile se desfășoară simultan.

Lectorii: Specialiști de la Muzeul Maramureșan, Școala Normală Sighetu Marmației, Consumcoop și Școala generală Vadu Izei.

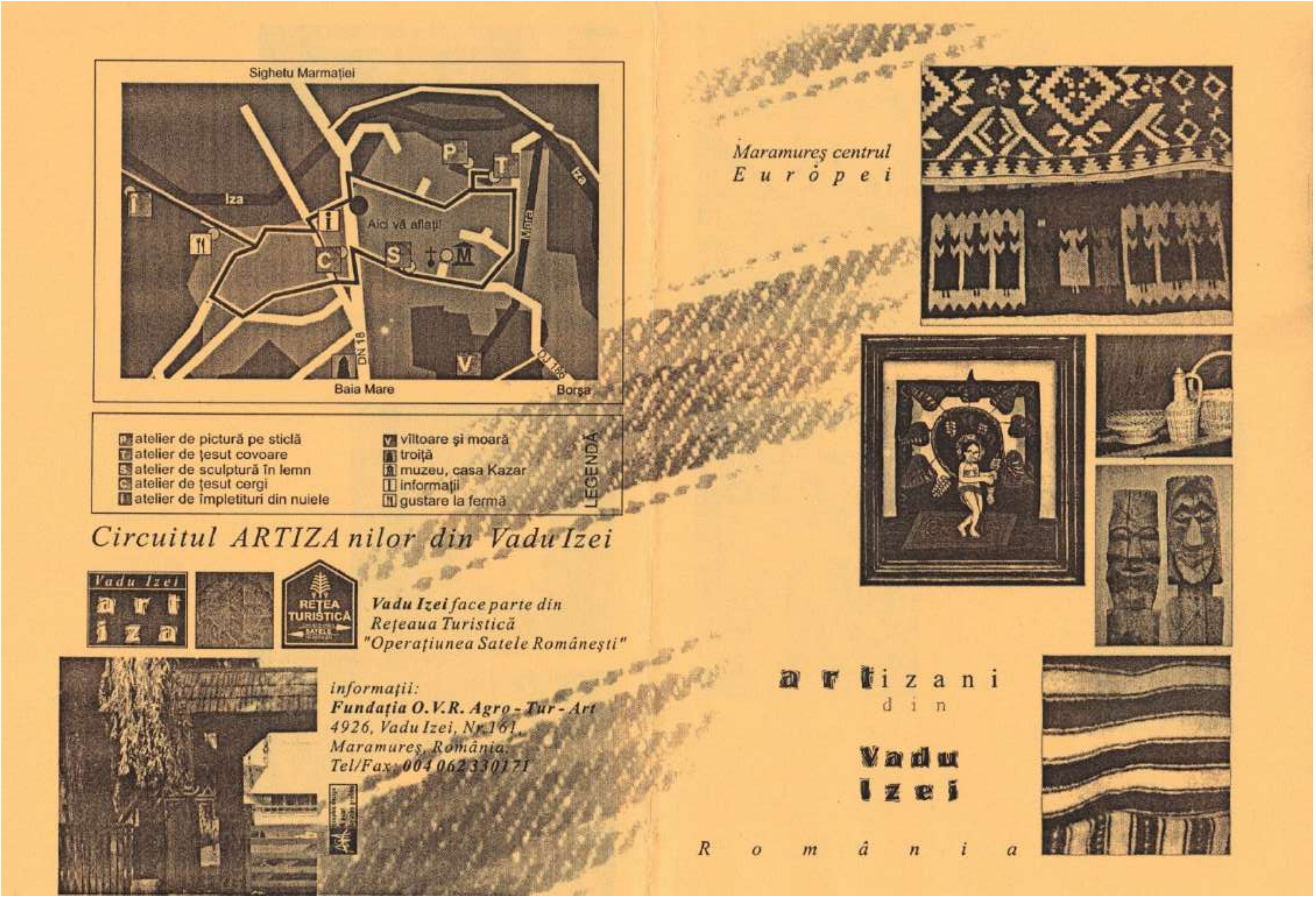
Obținerea certificatului de calificare: Se va face în urma prezentării unui proiect scris de absolvire și a realizării unei lucrări practice

CURSUL DE FORMARE ÎN SERVICII TURISTICE

În localitatea Vadu Izei, Fundația Turistică "AGRO -TUR O.S coordonează de trei sezoane activitatea de turism rural c dublare de la an la an a numărului de solicitări pentru ca turistică. Persoanele ce vor absolvi cursurile de formare în se cii turistice vor putea desfășura activitatea de turism rural îmună cu ceilalți membri ai Fundatiei beneficiind de avant Rețelei Turistice "Operațiunea Satelor Românești" (O.V.R.)

Cursul va cuprinde următoarele module:
legislație, evidență contabilă primară, pregătirea casei pe primirea și găzduirea turiștilor, prepararea și servirea mesei, hologia relației gazdă - client, noțiuni de bază de marketing

4. Pliantul „Circuitul artizanilor din Vadu Izei", 1997

Vasile APAN - *sculptor*

Fiind un *bun cunoscător al tradițiilor locale*, realizeaza fuse, linguri, blidare, rozete, lăzi de zestre, porți sculptate și figuri stilizate deprinse din realitate dar *și* din *mitologia populară maramureșană*

Ileana BORLEAN
- *țesătoare de covoare*

Reînființează primul atelier de vopsit lână vegetal la Vadu Izei*reînodând tradiția vopsitului cu plante*. Prin coloritul tipic satului natal alb, negru, roșu și nuanțe ale acestora reușește să *realizeze lucrări expresive cu un colorit armonios*

Ajunsă la vârsta senectuții Maria MOLDOVAN lucrează cu multă plăcere *realizând lucrări autentice* utilizând albul, negrul și roșul, cu predilecție culori tipice pentru Vadu Izei

Ioan BORLEAN - *pictor de icoane pe sticlă*

În mare parte autodidact, o ființă sensibilă și polivalentă, care s-a dedicat întru totul artei sale prin care *a conservat toată spiritualitatea și modestia luminoasă a* ***Maramuresului.***

Mihai PĂTRĂUȘ
împletitor de nuiele

Este capabil să realizeze lucrări foarte complexe și frumoase, el *așteaptă vizitatorul cu plăcere pentru a arăta măiestria meșteșugului împletitului cu nuiele, din răchită și alun.*

Maria **MOLDOVAN**
țesătoare de cergi

5. Afişul Festivalul – „Târg la Vadu Izei”, 1998–2004

Primăria Vadu Izei — Fundaţia O.V.R. "Agro Tur Art" Vadu Izei — Căminul Cultural Vadu Izei

organizează:

TÂRG LA VADU IZEI

Festivalul muzicii tradiţionale, artizanilor şi fermierilor din satele europene 17-18-19 Iulie '99

Iubitorii artelor tradiţionale sunt invitaţi la Vadu Izei la o mare sărbătoare a muzicii, dansului, artizanilor şi fermierilor

săptămâna maramuzical

sâmbătă, 17 iulie 1999

Ora 1200: Primirea invitaţilor
Prezentarea satului Vadu Izei
Deschiderea Târgului la Vadu Izei
Ora 19^{00}: Spectacol de muzică si dansuri tradiţionale
Mare bal, mare !

duminică, 18 iulie 1999

Ora 10^{00}: Întâlnire cu vădenii la biserică
Ora 13^{00}: Parada portului popular
Ora 15^{00}: Concursul "Tânărul violonist"
în memoria marelui violonist Gh. Covaci Cioată
Ora 16^{00}: Animaţie muzicală la scenă deschisă
Ora 20^{00}: Festivitatea de premiere
Spectacol de gală - Hora satului

luni, 19 iulie 1999

Ora 9^{30}: Târgul fermierilor si artizanilor
EXPO BRUNA VADU IZEI
Ora 13^{00}: Colocviu ► ***Bruna de Maramureş***
Ora 14^{00}: Plimbare cu căruţa
la Valea Stejarului
Seară muzicală şi bal

Cu sprijinul:
Inspectoratului pentru Cultură Maramureş, Centrului Creaţiei Populare Maramureş, O.V.R. Braine-le-Comte, Asociaţiei "Ţara Maramureşului", Asociaţiei crescătorilor de taurine "Bruna Schwyz" Maramureş

Participă muzicanţi, artizani şi fermieri din: Belgia, Spania, Ucraina şi Turcia Maramureş, Suceava, Cluj, Satu Mare, Timiş, Mureş, Bistriţa Năsăud, Braşov.

Finanţatori:
Ministerul Culturii, Heifer Project International, SC "MIMO" SRL, SC "ORIZONT" SRL, SC "ION-DIANA" SRL, SC "VIPROMIN 2000" SRL, SC "ACT-SERV" SRL.

17 - 25 iulie '99
săptămâna maramuzical

Cum ajungeti aici:

Cu masina personala sau taxi

- Drum national 18 de la Baia Mare la Sighetu-Marmatiei
- Drum Judetean 186 de la Moisei la Vadu Izei
- Drum national 19 de la Satu Mare la Sighetu-Marmatiei

Cu mijloace de transport in comun

- Aeroport Baia Mare si Satu Mare
- Gara CFR Sighetu-Marmatiei
- Autobuse de la Baia Mare, Satu Mare si Borsa/Moisei
- Autobus local de la Sighetu-Marmatiei

Pentru informatii suplimentare si rezervari va rugam sa contactati:

Fundatia O.V.R. "Agro-Tur-Art"

4926, Vadu Izei, Nr. 161, Maramures, Romania Tel/Fax: 004 (062) 330 171

e-mail: OVR Agro.Tur Art@mail.alphanet.ro

Web site : www.vaduizei.ovr.ro

Organizatori: Fundatia O.V.R. "Agro-Tur-Art" , Primaria si Consiliul local Vadu Izei

Cu sprijinul: Asociatia "Tara Maramuresului," Operation Villages Roumaines, Heifer Project International, Fundatia Rurala din Romania

Sponsori:

SC "Ion Diana" SRL, SC Ofrmar SRL, SC Adetrans SRL, SC "Laschian" SRL , Cooperativa de Credit TISA

Targ La Vadu Izei

Un festival al artei fermierilor si muzicii traditionale.

22 Iulie 2001

Veniti cu noi la sarbatoarea traditiilor.
Descoperiti vechile obiceiuri.
Gustati savoarea vremilor indepartate.

Toate acestea se pastreaza vii in sufleul si gindul locuitorilor din Vadu Izei.

Vadu Izei este un mic sat situat in inima Maramuresului istoric. Oamenii acestui sat pastreaza acelasi stil de viata de sute de ani. Acest fapt este oglindit in arta lor, in muzica si dansurile lor, deasemenea in munca, in portul si in bucataria lor.

In 22 iulie va invitam la o intoarcere in timp pentru a sarbatorii trecutul, prezentul si viitorull acestui sat din Maramures.

Pliant „Târg la Vadu Izei"

Programul Targului la Vadu Izei

Duminica, 22 Iulie 2001

Primirea invitatilor

Prezentarea satului Vadu Izei

(puncte de atractie turistica locale) -

Circuitul artizanilor din Vadu Izei

(Sculptura, pictura pe sticla, tesaturi, impletituri din nuiele)

Spectacol de muzica si dansuri traditionale

Targul fermierilor si artizanilor

Plimbare cu caruta la Valea Stajarului

Vizita la casa muzeu Kazar

Targ de bucate

Mare BAL Mare

Posibilitati de cazare

Mijlocul cel mai bun prin care puteti vedea Targul de la Vadu Izei este sa luati parte la aceasta manifestare. Veniti ca musafir al unei familii din Vadu Izei, care la un pret rezonabil va ofera posibilitatea sa stati in case agroturistice traditionale. Toate casele pentru oaspeti au conditiile de confort necesare. Aceste case sunt aprobate si clasificate de Autoritatea Nationala de turism (2 margarete).

Preturi

Formula * 10$/zi sau echiv. in lei.

Formula ** 12$/zi sau echiv. in lei

Formula camping la ferma 5$/zi sau echiv. in lei, incluzand posibilitatea de a face dus si micul dejun

Pe durata sejurului dumneavoastra veti putea sa gustati preparate traditionale maramuresene pregatite de gazdele dumneavoastra la un pret echiv. a 2$ mic dejun, 2$ prinz, 3$ cina / persoana

-"La Sopron" Vadu Izei nr. 57, "La Ciuperca la Tiliu" Vadu Izei nr. 320

Posibilitati de agrement

- Plimbare cu caruta cu cai prin Vadu Izei sau la Valea Stejarului . . . . 2$/persoana
- Spectacole de muzica si dansuri traditionale (in sala) . . . . 5$/persoana
- Spectacole de muzica si dansuri traditionale (in aer liber) . . . . gratuit
- Ghid pentru limba franceza sau engleza . . . . 10$/zi

Programul Phare Lien 1998 - Macroproiect

Programul PHARE LIEN pentru ajutorul grupurilor defavorizate este o inițiativă a Comisiei Europene pentru suportul organizațiilor non-guvernamentale (ONG-uri) care lucrează în sectorul social în țările din centrul și estul Europei.

Principalul obiectiv al programului LIEN este stimularea inițiativei cetățenilor și a capacității organizațiilor non-guvernamentale care lucrează în sectorul social, în favoarea grupurilor dezavantajate ale populației. Programul încurajează dezvoltarea schimburilor și cooperării între organizațiile din țările PHARE.

Programul PHARE urmărește realizarea următoarelor obiective: oferă asistență femeilor dezavantajate prin îmbunătățirea condițiilor și statutului lor; contribuie la reintegrarea socială și/sau promovarea suportului social pentru grupurile marginalizate ale populației (șomeri, persoane în vârstă).

Partenerii Programului

Comitetul OVR Braine-le-Comte

Asociația vizează să promoveze stabilirea legăturilor de prietenie între locuitorii comunei Vadu Izei (România) și cei din Braine-le-Comte, prin promovarea schimburilor științifice, culturale și economice.

Fundația Turistică "AGRO TUR O.S.R."

Promovarea și organizarea de acțiuni de dezvoltare locală valorizând resursele comunei Vadu Izei și a regiunii Maramureș prin acțiuni de formare, schimb de experiență, informare. Promovarea activităților de turism în mediul rural.

Opération Villages Roumains International

Opération Villages Roumains International se definește ca o structură europeană de coordonare, orientare și sprijin a inițiativelor unei rețele europene de cooperare descentralizată care regrupează în jur de 800 de asociații locale sau comune. Se caracterizează printr-un parteneriat activ care sprijină dezvoltarea de proiecte în domenii foarte diverse: transformarea și comercializarea de produse, echipament și infrastructură locală, învățământ.

Fundația rurală din România

Favorizează coordonarea, la scară locală, a mijloacelor și programelor care privesc dezvoltarea rurală. Domenii de intervenție ale FRR: turismul rural, agricultură și agroalimentar, artizanat, infrastructuri, patrimoniu natural și arhitectură populară.

Prezentarea generală a cursurilor

Programul constă în desfășurarea a 3 str[...]uri *pedagogice:*

1. Formare în domeniul management-ului micilor intreprinderi din spațiul rural;
2. Transfer de cunoștințe în domeniul producției și comercializării produselor artizanale - țesături din lână și sculptură în lemn;
3. Transfer de cunoștințe în domeniile producției și comercializării produselor agroalimentare de calitate - carmangerie și panificație.

- *Beneficiarii* programului sunt: femei cu un acces limitat la ajutorul social și locurile de muncă, tineri fără locuri de muncă, persoane în vârstă care pot să exerseze o activitate productivă.
- *Obiectivele* prioritare ale proiectului sunt: emanciparea economică a anumitor categorii sociale (șomeri, femei și tineri fără locuri de muncă precum și a persoanelor în vârstă; stabilizarea populației comunei prin exersarea unor activități comerciale, artizanale sau a unei agriculturi moderne; valorizarea și dezvoltarea patrimoniului natural și material al comunei, al regiunii.
- *Durata proiectului:* 24 luni.
- *Locul desfășurării:* Școala Generală Vadu Izei, Centrul de Consultanță în afaceri - SC MTM SRL Sighetu Marmației, atelierele de artizanat existente în localitatea Vadu Izei.
- *Lectorii:* experți străini, maeștri, profesori licențiați.

Informații:

4926, VADU IZEI, 161, MARAMUREȘ
ROMÂNIA
Tel/Fax 0040-62-330171

Persoana de contact:
Ioan BORLEAN Presedinte

Comité brainois de l'Opération Villages Roumains asbl Braine-le-Comte — Opération Villages Roumains — Fundația rurală din România — Rețea Turistică — Fundația Turistică AGRO-TUR OVR

FORMARE RECONVERSIE PROFESIONALĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ INTEGRATĂ 1998 - 2000

FINANȚAT DE UNIUNEA EUROPEANĂ

6. Pliantul „Formare profesională și dezvoltare rurală integrată", 1998

Formare în Domeniul Management-ului Micilor Intreprinderi din Spaţiul Rural

Consolidarea bazei de dezvoltare integrată a turismului rural necesită continuarea consecventă a acţiunilor întreprinse până în prezent, implicând cunoaşt(amănunţită a potenţialului economic şi social al zonei.

Formarea se va desfăşura pe ***durata*** a 2 ani, însumând 200 ore de curs, ***locul de desfăşurare*** a acestor cursuri fiind Şcoala Vadu Izei şi Centrul de Consultanţă în afaceri SC MTM - Sighetu Marmaţiei. ***Modulele*** cuprinse sunt: strategia micilor intreprinderi, tehnici de gestiune şi management-ul activităţii, limbi aplicate la activitate, legislaţie generală şi legislaţia aplicată la activitate, marketing aplicat la activitate, având ca ***scop*** formarea de manageri pentru micile intreprinderi din spaţiul rural. ***Numărul de cursanţi*** va fi de 10-12 persoane care vor fi ***instruite*** de către 4-6 lectori.

Colaboratori la realizarea acestui curs vor fi:
- Centrul de Consultanţă în afaceri - SC MTM SRL Sighetu Marmaţiei ;
- Muzeul Maramureşan Sighetu Marmaţiei;
- Scoala Vadu Izei.

Transfer de cunoştinţe în domen... producţiei şi comercializării produselor artizanale : ţesături din lână şi sculptură în lemn

Durata cursurilor este de doi ani; ***locul de desfăşurare*** este Vadu Izei, atelierul Şcolii Vadu Izei, atelierul de ţesături, atelierul de sculptură din Vadu Izei.

Numărul de ore este de 300 pentru fiecare curs.

Numărul de cursanţilor : între 10 şi 12, ***instruiţi*** de către maeştri şi profesori licenţiaţi.

Scopul este formarea în tehnicile specifice producţiei şi comercializării produselor artizanale din atelierele proprii (ţesături din lână, sculptură în lemn).

Colaboratori la acest program sunt: Muzeul Maramureşan, Şcoala Generală Vadu Izei, Liceul Industrial Nr. 1 Sighetu Marmaţiei, Asociaţia " Ţara Maramureşului ".

Transfer de cunoştinţe în domeniul producţie şi comercializării agroalimentar

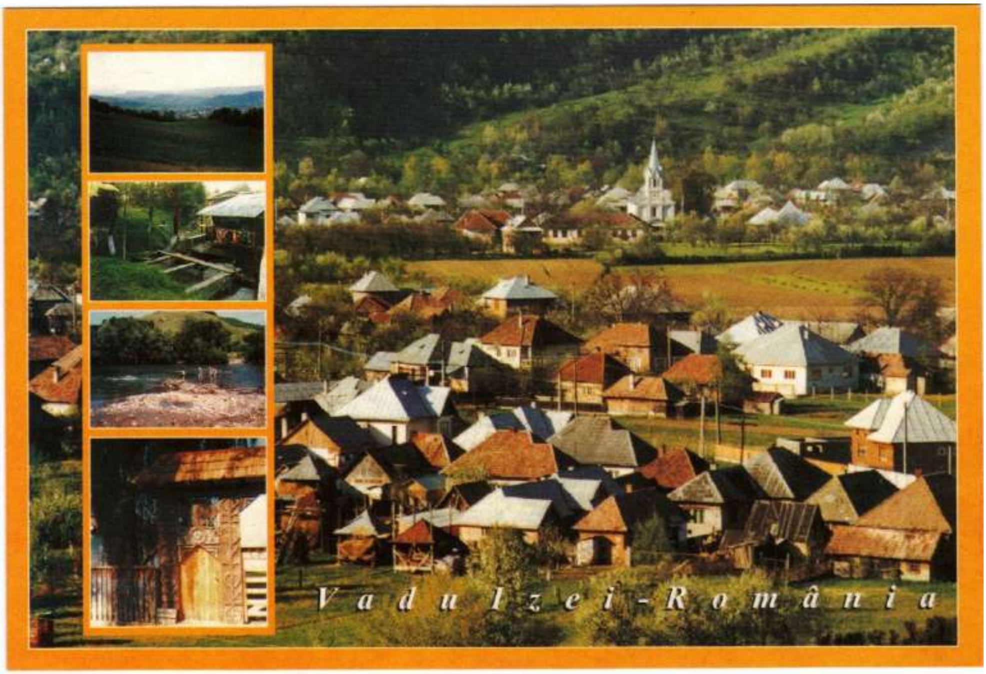
Durata formării de personal pentru panificaţie ş carmangerie va fi de 2 ani, însumând 200 ore pentr fiecare curs în parte.

Cursurile se vor ***desfăşura*** la Vadu Izei, având u ***număr de 7 cursanţi*** pentru fiecare specialitate.

Scopul este formarea de personal care să produc şi să comercializeze produse alimentare de calitat (panificaţie şi carmangerie).

Cursanţii vor fi ***instruiţi*** de către experţi străini, î atelierele de productie existente în Vadu Izei.

7. Cărți poștale cu tematică din Vadu Izei

Crăciun
la Vadu Izei

Muzicieni din Vadu Izei

8. Pliant „Programul agricol", 1999

FUNDATIA OVR "AGRO-TUR-ART"

Organizație neguvernamentală care promovează și organizează acțiuni de dezvoltare locală pentru valorificarea resurselor comunei Vadu Izei și a regiunii Maramureș prin activități de informare, formare și schimb de experiență în domeniul agriculturii, a creșterii animalelor, în cel artizanal și de turism în mediul rural.

OBIECTIVELE FUNDATIEI:

încurajarea inițiativei membrilor comunității pentru inițierea de programe de dezvoltare a localității, folosind resursele locale în interes comunitar și individual
mobilizarea tuturor forțelor și inițiativelor persoanelor fizice, agenților economici, specialiștilor în agricultură, cu scopul de a sprijini și dezvolta activitatea de agroturism
selectarea fermelor cu potențial agroturistic
asistență de specialitate pentru constituirea asociațiilor familiale care au ca obiect de activitate servicii agroturistice
pregătirea ofertei agroturistice
organizarea de cursuri de specialitate în domeniul meșteșugurilor tradiționale, a creșterii animalelor, a turismului rural.

h.p.i.

Fundația O.V.R. Agro - Tur - Art
4926, Vadu Izei, Nr.161, Maramureș, România.
Tel/Fax: 004 062 330171

nal

graphic design & printed by ...

finanțat de Heifer Project International

FUNDATIA O.V.R. "AGRO - TUR - ART"

REȚEA TURISTICĂ

VADU IZEI

PROGRAMUL VACILOR DE LAPTE

HPI SI PRINCIPIILE SALE

Heifer Project International (HPI) este o organizație creștină internațională, ecumenică, finanțată prin contribuții voluntare. HPI furnizează finanțare pentru achiziționarea de animale concomitent cu instruire și servicii asociate grupurilor de persoane care s-au organizat pentru a-și îmbunătăți propria viață. (Little Rock, Arkansas, S.U.A.)

Preocupare
Întreaga muncă a HPI se bazează pe credința că problemele globale pot fi soluționate dacă oamenii din întreaga lume sunt angajați în împărtășirea a ceea ce au și preocuparea pentru alții.

Transmiterea darului
Fiecare familie receptoare a unui animal semnează un contract de transmitere a primului produs femel unei alte familii.

Adevărata necesitate
În luarea deciziei finale asupra receptorilor de animale, membrii grupului stabilesc cine sunt cei nevoiași.

Participare și cooperare
Un grup eficient va beneficia de o conducere puternică și o bună organizare, fiind angajat în implicarea tuturor membrilor la luarea deciziilor.

Agricultura animalieră integrată
Furajele, apa, adăposturile, eficiența reproductivă și îngrijirea sănătății reprezintă elementele esențiale ale succesului în administrarea efectivelor de animale și trebuie să fie disponibile pentru șeptelul furnizat de HPI. Animalele trebuie să se integreze în celelalte activități ale fermei, fără a constitui o dificultate suplimentară pentru cineva anume sau pentru o fermă în general.

Instruire
Grupul decide asupra nevoilor proprii de instruire, persoanele din localitate fiind implicate ca instructori. Instruirea include sesiuni oficiale ca și neoficiale (vizite la ferme, demonstrații, schimburi).

Contabilizare
Grupul îi definește propriile necesități, stabilește scopurile și planifică strategii proprii de a-și atinge scopurile. HPI asigură instrucțiuni pentru planificarea proiectului (inclusiv procesul de transfer al darului), urmărirea receptorilor, a progresului fermierilor și realizarea autoevaluării.

HPI SI PRINCIPIILE SALE

Heifer Project International (HPI) este o organizație creștină internațională, ecumenică, finanțată prin contribuții voluntare. HPI furnizează finanțare pentru achiziționarea de animale concomitent cu instruire și servicii asociate grupurilor de persoane care s-au organizat pentru a-și îmbunătăți propria viață. (Little Rock, Arkansas, S.U.A.)

Coparticiparea femeilor și bărbaților
HPI încurajează coparticiparea femeilor și bărbaților în luarea deciziilor și la diviziunea profitului rezultat din proiect în corelație cu tradițiile culturale.

Nutriție și venit
Efectivele de animale contribuie direct la nutriția umană prin asigurarea proteinei de înaltă calitate și indirect prin asigurarea forței de muncă și a fertilizanților pentru agricultură. Șeptelul trebuie ales pentru a avea potențial pentru a deveni profitabil astfel încât să poată oferi garanții economice de lungă durată pentru educație, îngrijirea sănătății, locuințe și urgențe de orice tip.

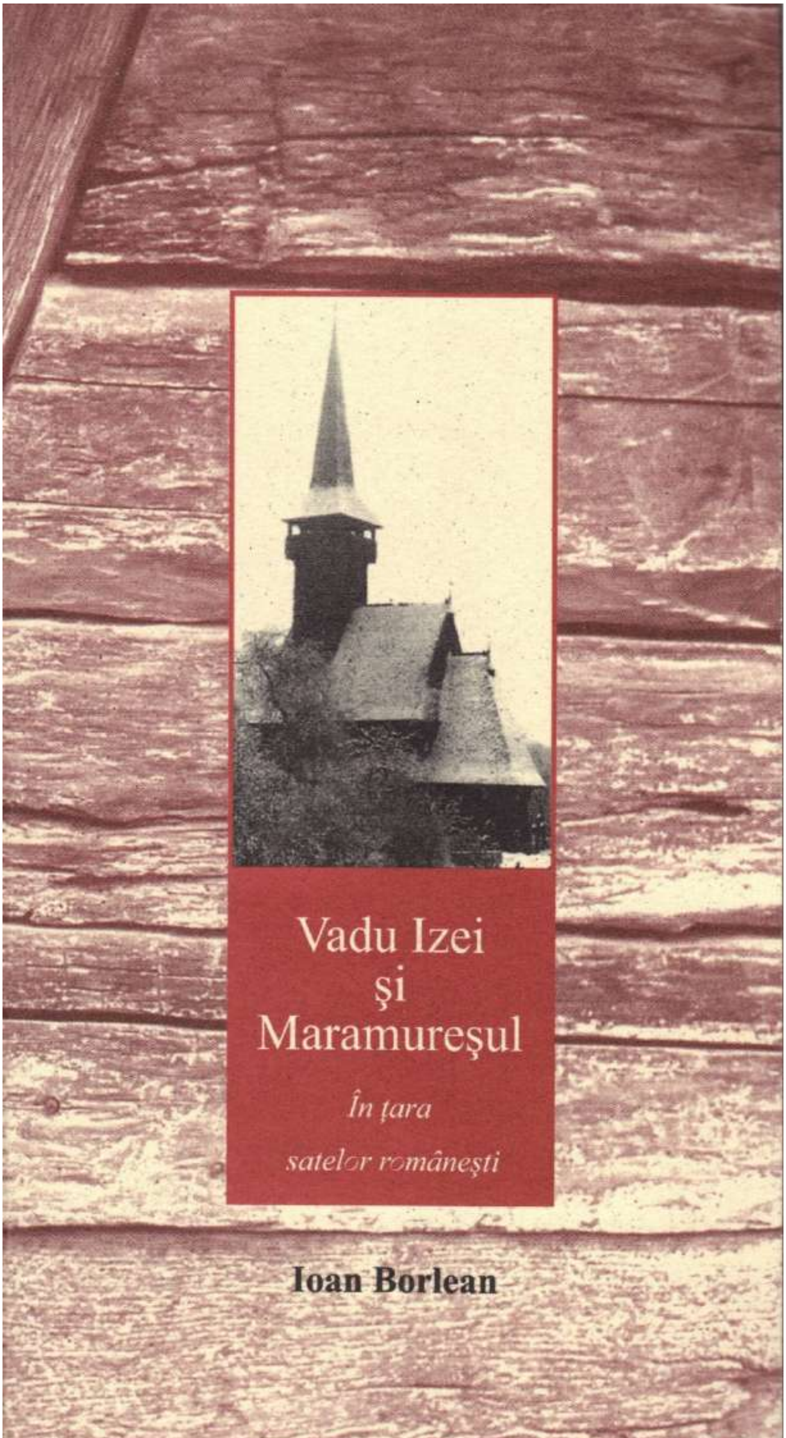
Ameliorarea mediului
Introducerea proiectelor HPI și a tehnologiilor aferente trebuie să amelioreze mediul, având un impact pozitiv asupra următoarelor: eroziunea și fertilizarea solului, sanitație, împădurire, biodiversificare, poluare, faună sălbatică, echilibru hidrologic.
În plus, proiectul nu trebuie să cauzeze nici o problemă mediului înconjurător.

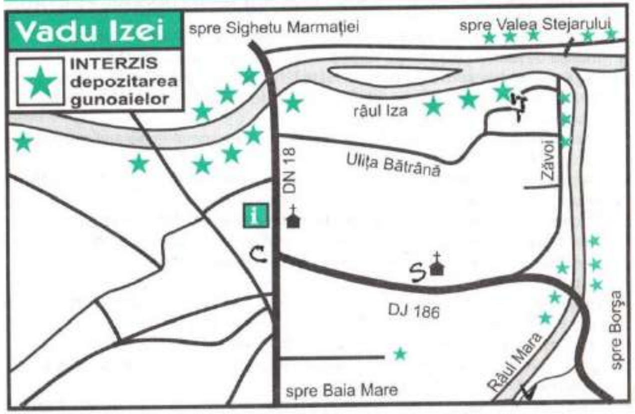
Preocuparea pentru familie
HPI preferă să susțină proiecte la care participă și prin care se întărește întreaga familie

Încrederea în propriile forțe
Deoarece HPI poate finanța proiecte doar pe o durată limitată, grupul trebuie să planifice eventual autoîntreținerea. HPI consideră că încrederea în propriile forțe se atinge cel mai ușor când grupul are activități diverse și găsește câteva surse de finanțare.

Heifer Project Internatio

9. Ghidul turistic „Vadu Izei și Maramureșul", 2000

Campania de sensibilizare a locuitorilor din Vadu Izei cu privire la protecția mediului înconjurător și a păstrării curățeniei în spațiile publice precum și educația ecologică este organizată de:

FUNDAȚIA O.V.R. "AGRO-TUR-ART" VADU IZEI

CU SPRIJINUL: Primăria și Consiliul Local Vadu Izei
Școala Generală Vadu Izei

ÎN COLABORARE CU: Societatea Ecologică Sighetu Marmației,
Societatea Ecologistă Maramureș,
Muzeul Maramureșean, secția Științele Naturii
Centrul de Ecologie Montană Moeciu de Sus,
Societatea Ecomond Sighetu Marmației
Inspectoratul pentru Protecția Mediului

SPONSOR: Fundația Robobank Olanda
Fundația Heifer Project International România

Responsabil de proiect: **Ioan Borlean, președinte al Fundației OVR "Agro-Tur-Art" Vadu Izei**

graphic design & print by ASKA GRAFIKA

Anul 2002 - Anul International al Eco - Turismului

VADU IZEI UN SAT TURISTIC UN SAT ECOLOGIC

"Pământul nu este proprietatea noastră ci un împrumut de la copiii noștri"

ARGUMENTE CONTRA INDIFERENȚEI

- "Munți" de gunoaie tind să ne sufoce! Avem șansa de a ne trezi înainte de a fi "sufocați" de gunoaie;
- În viitorul apropiat, din cauza creșterii masive a cantității de deșeuri menajere și a lipsei unui sistem de reciclare, spațiile de depozitare vor fi din ce în ce mai puține, iar taxele de salubrizare din ce în ce mai mari;
- Eu pot fi un bun exemplu pentru cei din jurul meu;
- Degeaba este curat în curtea mea dacă în jur se adună mormane de gunoi;
- Curățenia satului este oglinda locuitorilor săi;
- Este important ca satul în care trăiesc să fie pe placul celor care îl vizitează, mai ales în zilele noastre când se câștigă bine din turism;
- Curățenia în spațiile publice ale satului depinde în principal de locuitorii lui;
- Cheia unui bun comportament în natura este respectul pe care trebuie să-l dovedim față de natură;
- Cu cât vom arunca mai putin, cu atât vom plăti mai puțin;

Cheia unui bun comportament în natură este respectul pe care trebuie să-l dovedim față de tot ceea ce ne înconjoară.

10. Pliantul „Vadu Izei – un sat touristic un sat ecologic", 2002

CE DORIM:

- Educația ecologică a locuitorilor din Vadu Izei, în special a tinerilor;
- Protejarea sănătății locuitorilor prin eliminarea surselor de poluare a apei râurilor care ne înconjoară, a stratului freatic, a mirosurilor neplăcute și a imaginilor dezolante;
- Organizarea sistemului de colectare, triere, transport, depozitare;
- Asigurarea unui mediu natural sănătos și frumos pentru locuitori și turiștii care ne vizitează;
- Crearea unui model pentru rezolvarea acestor probleme și pentru celelalte comune din rețeaua H.P.I. România și Rețeaua O.V.R.;

CAMPANIA DE SENSIBILIZARE

1. Școala:

Campania de sensibilizare a copiilor și școlii va avea o influență directă asupra părinților lor și asupra altor membrii ai familiei. Este de la sine înțeles că educația copiilor față de problematica deșeurilor va avea o influență asupra comportamentului lor cand vor deveni adulți.
Acțiunea de educație și sensibilizare față de problemele mediului are drept obiectiv să permită copiilor să devină actori responsabili față de mediul înconjurător.
Este important ca elevii să devină conștienți de rolul lor și suntem convişi că mesajul va trece de la ei la părinții lor.

2. Agenți economici, agricultori,
membrii ai Fundației O.V.R. "Agro-Tur-Art"

Acestora le revine un rol important în această acțiune, acela de a demonstra prin puterea exemplului, că se poate face ceva pentru protejarea mediului înconjurător și păstrarea curățeniei în spațiile publice pornind de la ideea că "eu pot fi un bun exemplu pentru cei din jurul meu".

HAI SĂ OPRIM:

- poluarea apelor cu diverse deșeuri și substanțe chimice care pot produce distrugerea florei și faunei subacvatice precum și diferite afecțiuni persoanelor care fac baie în aceste ape (infecții dermatologice, oculare, etc.);
- poluarea aerului cu diferite substanțe toxice, fie rezultate în urma arderii deșeurilor din material plastic, cauciuc, vinilin, ebonită, fie în urma depozitării deșeurilor menajere în locuri neamenajate,care pot provoca îmbolnăviri ale organelor interne și cancer, sau cu alte substanțe chimice toxice;
- poluarea solului cu diferite substanțe chimice sau prin depozitarea deșeurilor menajere în locuri neamenajate;
- aruncarea la întâmplare a ambalajelor din hârtie, plastic, sticlă, coji de fructe, resturi menajere etc... dovedind lipsa de respect față de spațiile publice;
- lipsa de interes față de curățenia din spațiile publice aflate lângă curtea sau casa locuitorilor;
- mentalitatea de tipul: "de ce să fac eu curațenie în jurul gospodăriei mele când spațiul nu-mi aparține?!"; este de la sine înțeles că o persoană civilizată nu va constata numai curațenia din curtea ta ci și murdăria din jurul ei!

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ SE VA IMPLICA RESPONSABIL PENTRU:

- Organizarea de spații special amenajate pentru depozitarea deșeurilor;
- Trierea deșeurilor înainte de depozitare în vederea revalorificării;
- Organizarea transportului pentru toate tipurile de deșeuri (cele pentru revalorificare la centrele specializate, iar cele care nu pot fi revalorificate la groapa de gunoi special amenajată);
- Realizarea programului pe zile și străzi pentru preluarea gunoiului menajer și transportarea lui la groapa de gunoi;
- Amplasarea de tomberoane în spațiile puplice și în locurile aglomerate ale satului și golirea acestora în fiecare săptămână;
- Efectuarea de către reprezentanți ai administrației publice locale de controale în zonele aglomerate ale satului și pe malurile râurilor și amendarea persoanelor care nu respectă și nu protejează mediul înconjurător;
- Organizarea unui sistem prin care fiecare locuitor al satului să fie obligat să facă curățenie și în spațiul public din jurul gospodăriei sale;
- Educarea populației cu privire la produsele folosite în gospodărie; cumpărarea de produse cu cât mai puține ambalaje și care nu afectează sănătatea și mediul înconjurător;
- Educarea populației pentru realizarea de cât mai puține deșeuri; efectuarea de compost din deșeurile organice ce poate fi folosit ca îngrășământ.
- Compostul rezultat în urma descompunerii deșeurilor organice sub influența aerului este mai bogat în substanțe nutritive pentru plante decât orice îngrășământ artificial;
- Educarea populației și în special a tinerei generații în spiritul respectului față de natură și mediul înconjurător;

CALENDARUL ACȚIUNILOR

- Amplasarea de tomberoane și containere;
- Vizite pe teren și avertizarea scrisă a poluatorilor (gatere, horincii, crescători de animale, comercianți...)
- Aplicarea legii mediului.

**"CURĂȚENIA SATULUI
ESTE OGLINDA GOSPODARILOR SĂI!"**

Gheorghe Covaci

C I O A T Ă

Dă Doamne la lume bine

vadu izei
maramures

Gheorghe Covaci - Cioată

S-a născut la 20 martie 1926 la Vadu Izei, într-o familie de lăutari din tată-n fiu.

A început să învețe vioara de la vârsta de 8 ani. Pe când avea vârsta de 12 ani, cânta deja pentru dansul copiilor, împreună cu alți lăutari-copii, la hora satului si la nunți.

Își formează propriul taraf, mai mic sau mai mare, în funcție de împrejurări.

In 1967, în fruntea unui taraf de 8 instrumentiști, însoțește o echipă de dansuri si cântece populare a Căminului Cultural Vadu Izei, la București, câștigând cu orchestra locul I pe țară.

De atunci a fost invitat de nenumarate ori la București, de Institutul de Folclor si de Radiodifuziunea Română.

Susținând cu muzica sa felurite ansambluri, participă la o seamă de festivaluri folclorice internaționale: cu Ansamblul Artistic al Casei de Cultură din Vișeul de Sus câștigă in 1968 "Toporașul de aur" la Zakopane - Polonia, cu Ansamblul "Mara" al Casei de Cultură din Sighetu Marmației cucerește in 1976 "Colierul de Argint" (pentru dansuri) si cu taraful său "Discul de aur" la Dijon - Franta, cu Ansamblul Casei de Cultură din Vișeul de Jos obține in 1976 "Zeița de aur" la Efes - Turcia, iar cu Ansamblul "Mara" obține in 1981, in R. F. Germania Premiul European pentru Folclor, acordat de Fundația "Johan Gonfried Herder".

Totodată, Gheorghe Covaci - Cioată a fost distins, in repetate rânduri cu premiul I la diferite concursuri regionale si naționale. Intre altele, a cucerit in doua rânduri titlul de laureat al festivalului național " Cântarea României", in 1979 si 1981 .

Gheorghe Covaci - Cioată a fost cel mai de seamă lăutar al Maramureșului, cântând un ultim cântec la Vadu Izei in 1997, trecând apoi in lumea eternitatii universale, muzica lui însă, va rămâne alături de noi pentru totdeauna.

11. Prezentare CD audio, Gheorghe Covaci-Cioată și taraful din Vadu Izei, 2002

12. Prezentare CD audio, Maria Trifoi şi taraful din Vadu Izei, 2002

Gheorghe Covaci Cioată, Taraful din Vadu Izei

şi

Maria Trifoi

Mociriță cu trifoi

vadu izei
maramures

Maria Trifoi

S-a născut la 24 mai 1946 la Vadu Izei.

Încă elevă, acântat în cadrul formației Ciminului Cultural din localitate, cucerind o seamă de premii. Are înregistrări la radio şi televiziune, începând din 1962.

A participat la emisiunea TV de mare prestigiu şi popularitate "Dialog la distanță". A luat parte la festivaluri şi concursuri artistice, obținând numeroase premii.

Cu diferite formații folclorice, a participat la o seamă de turnee în județ şi în țară.

Distincții: ordinul "Meritul Cultural" - clasa a V-a.

Foarte bună cunoscătoare a folclorului din partea locului, Maria Trifoi deține un bogat repertoriu, autentic şi de valoare, îl cultivă cu sinceritate şi dăruire, într-un neaos spirit de interpretare, propriu graiului muzical maramureşean.

Cunoscutul cântec "Mociriță cu trifoi" a fost popularizat şi de cântăreața Angela Buciu, Narcisa Suciu şi altele.

Producător: Fundația OVR Agro-Tur-Art - Vadu Izei
Coordonator album, text prezentare şi foto: Ioan Borlean
Sunet şi mixaj: Victor Moldovan
Realizat cu sprijinul financiar al: Comitetul OVR Braine-Le-Comte - Belgia

Fundația OVR "Agro-Tur-Art" Vadu Izei
Vadu Izei, nr. 161, Maramureş, 437365, România
Tel/fax: 0040-0262-330171
E-mail: office@ovr.ro, Web site: www.vaduizei.ro

vadu izei maramureş

ansamblul de muzică şi dansuri tradiţionale

zori de ziuă

Melodii de joc şi voie bună

AUDIO COSTY CD 20

1.	Horea drumului	3,08
2.	De băut	3,00
3.	Tu nevastă ş-a me' dragă	1,25
4.	Mândruţ sir de rozmarin	1,43
5.	Joc de sărit	3,30
6.	Joc de învârtit	2,53
7.	Mamă dragoste curată	3,25
8.	Noi culegem cânepa	3,59
9.	Mult mă-ntreabă frunza-ngustă	1,52
10.	Câte fete-s cu teptare	1,15
11.	Mociriţă cu trifoi	2,29
12.	Tu mândruţă de demult	3,46
13.	Inimioară cu dor mult	2,24
14.	Supărată-i şi-a me' mândră	1,19
15.	Veseliţi-vă feciori	1,58
16.	De-ar si doru' vânzător	2,44
17.	Zori de ziuă se revarsă	3,14
18.	Mărg alungu' drumului	3,16

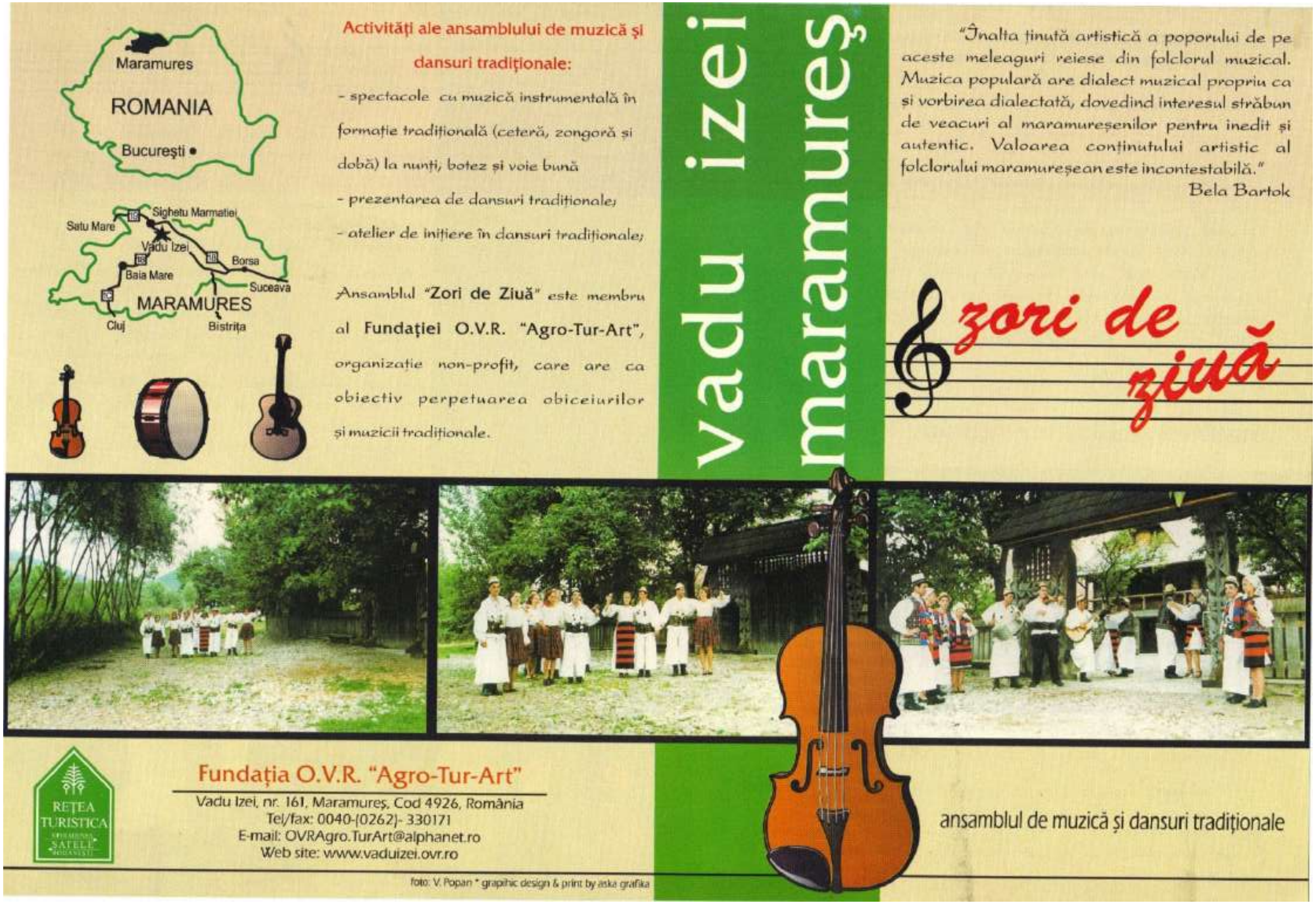
Victor Moldovan - ceteră
Adrian Benţa - zongoră
Ioan Codrea - dobă
Ana Şofronici - vocal: 7, 13
Maria Nemeş - vocal: 4, 16

Fete: Ileana Vârsta, Bianca Nemeş, Andreea Maxim, Anamaria Michnea (8,11)
Băieţi: Ilie Vârsta, Ioan Muntean, Vasile Ardelean, Andrei Maxim, Sandu Arba, Ioan Codrea (1, 5, 6, 9, 10, 12, 14, 18)
Fete şi băieţi: (3, 15, 17).

Ansamblul "Zori de Ziuă" este membru al Fundaţiei O.V.R. "Agro-Tur-Art", organizaţie non-profit, care are ca obiectiv perpetuarea obiceiurilor şi muzicii tradiţionale.

Fundaţia O.V.R. "Agro-Tur-Art"
Vadu Izei, nr. 161, Maramureş, Cod 4926, România
Tel/fax: 0040-(0262)- 330171
E-mail: OVRAgro.TurArt@alphanet.ro, Web site: www.vaduizei.ovr.ro

13. Prezentare CD audio, Ansamblul „Zori de Ziuă” din Vadu Izei, 2002

14. Pliantul, Ansamblul de muzica şi dansuri traditionale „Zori de Ziuă", 2002

Maramureşul este o străveche vatră de cultură și civilizație, cu o istorie dăltuită în lemn, în piatră, în suflet și verb. Ospitalitatea maramureșenilor, casele, porțile, obiceiurile, portul, **folclorul muzical**, peisajul, încântă orice călător care vine pe aceste plaiuri mioritice.

Situat la confluența râurilor Iza și Mara, **Vadu Izei** este un sat înconjurat de dealuri acoperite cu livezi, păduri de stejar și fag, ce coboară până la marginea satului. Apa verzuie a Izei, lin curgătoare și cea albastră a Marei șoptitoare, străbat lunci și zăvoaie pitorești.

Vadu Izei este cunoscut pentru **"Porțile** maramureșene" executate de Gheorghe Borodi, prin **poezia** lui Tiberiu Utan, a **desenelor** artistului Vasile Kazar, prin **cântecele Mariei Trifoi** și ale virtuosului violonist **Gheorghe Covaci-Cioată**.

ansamblul de muzică și dansuri tradiționale *zori de ziuă*

vadu izei - maramureş

Cântecul și jocul lor ne bucură prin vigoarea, autenticitatea, culoarea și calitatea artistică, ne ridică deasupra cotidianului, acordând încredere în virtuțile eterne ale Maramureșului, prin viziunea optimistă și senină asupra lumii, trăsături esențiale ale maramureșenilor.

"Înșiși lăutarii, compozitorii acestor melodii din Maramureș, trăiesc din generație în generație, într-un mediu cultural românesc, neinfluențat de nimic, creația lor muzicală nu este și nici nu poate fi străină. Lăutarul țăran cântă din ceteră (vioară), folosind de obicei o manieră specifică (ridicarea scoadaturii cu un ton mai sus decât acordul obișnuit LA SI bemol).

Nu cunoaștem vechimea, dar după spusele informatorilor care își confecționează singuri ceterile, ajungem înainte de anul 1700. *Ceterașul* (violonistul) este acompaniat de zongoră (chitară cu 2 - 4 coarde). Faptul că doba (toba) joacă un rol foarte important în viața muzicală a popoarelor care se află pe o anumită treaptă de dezvoltare, ne face să credem că ritmul a jucat și joacă un rol foarte important în executarea horelor (dansurilor). Deasupra dobelor s-a introdus "țângălăul" (un cinel din cupru sau aluminiu), care bătut contra-timp cu doba dă un efect deosebit, nelipsit la muzica de dans."

Tiberiu Brădiceanu

ansamblul de muzică și dansuri tradiționale *zori de ziuă*

- Animatorii acestui ansamblu sunt: Ion Codrea, Victor Moldovan și Ioan Muntean.
- Muzica lor, viguroasă și dinamică, poate fi ascultată la nunți și spectacole, repertoriul fiind muzica tradițională din Maramureș, melodia lor de suflet fiind "Zori de ziuă se revarsă".
- Grupul vocal și de dansuri tradiționale este format din: Ana, Florentina, Ilie și Ileana, Vasile și Bianca, Nelu și Anamaria, Sandu și Andreia, Vasile și Anuța... repertoriul lor fiind în special muzica și dansurile tradiționale din Maramureș.
- Acești minunați tineri au participat la mai multe festivaluri naționale și internaționale, dovedind virtuozitate și bucuria de a dansa și cânta, câștigând aplauze și simpatia publicului.

Vasile Rus-Vasâi

S-a născut la 4 noiembrie 1961 în Vadu Izei - Şugău. Începe să studieze vioara de la varsta de 13 ani cu Duma Vasile, continuând apoi singur să-şi perfecţioneze tehnica interpretând melodii din repertoriul fraţilor Petreuş şi al lui Gheorghe Covaci - Cioată.

Cântă la jocul satului, la nunţi, la stână şi de câte ori se iveşte ocazia.

A concertat pe scenele din Romania la Radio Cluj si Televiziunea Axa Tv.

Asigura acompaniamentul pentru cele patru CD muzicale ale solistei Ana Ardelean:"Cantece de dor si drag","Colinde din Maramures","Cine m-aude horind" si "Tinerete-am avut"

Este un mare admirator şi continuator al stilului de interpretare al lui Ion Covaci Diuriţa şi a melodiilor din Vadu Izei, Valea Tisei şi zona Apşa de peste Tisa.

Dragostea lui pentru muzica traditionala din Maramures şi valoarea repertoriului vor confirma în timp grandoarea acestui ceteraş.

"Taraful lui Vasai" este membru al Fundatiei OVR "Agro-Tur-Art" organizatie non-profit care are ca obiectiv perpetuarea obiceiurilor si muzicii traditionale din Maramures.

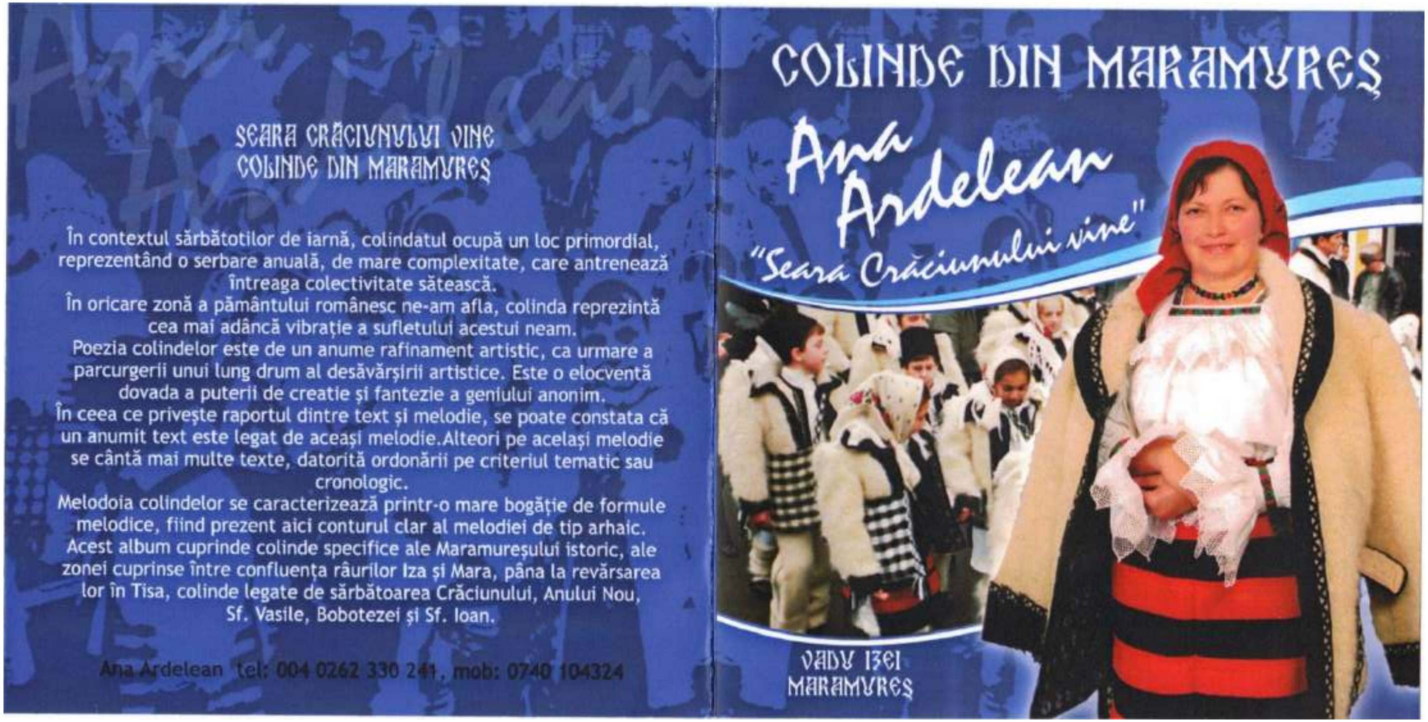
TARAFUL LUI VĂSÂI

„Hori de la stana"

VADU IZEI MARAMURES ROMANIA

15. Prezentare CD audio, Taraful lui Văsâi, 2008

16. Prezentare CD audio, Ana Ardelean și Taraful lui Văsâi, „Colinde din Maramureș", 2009

Gheorghe Godi

G U Ş I Ţ A

"Numa-odată oi adorni"

vadu izei
maramures

Gheorghe Godi GUŞIŢA

S-a născut la 22 martie1937 la Vadu Izei într-o familie de mari iubitori ai muzici. Era un om mic de înălţime, uscăţiv, modest şi de o mare omenie, apreciat deopotrivă de tineri şi vârstnici.

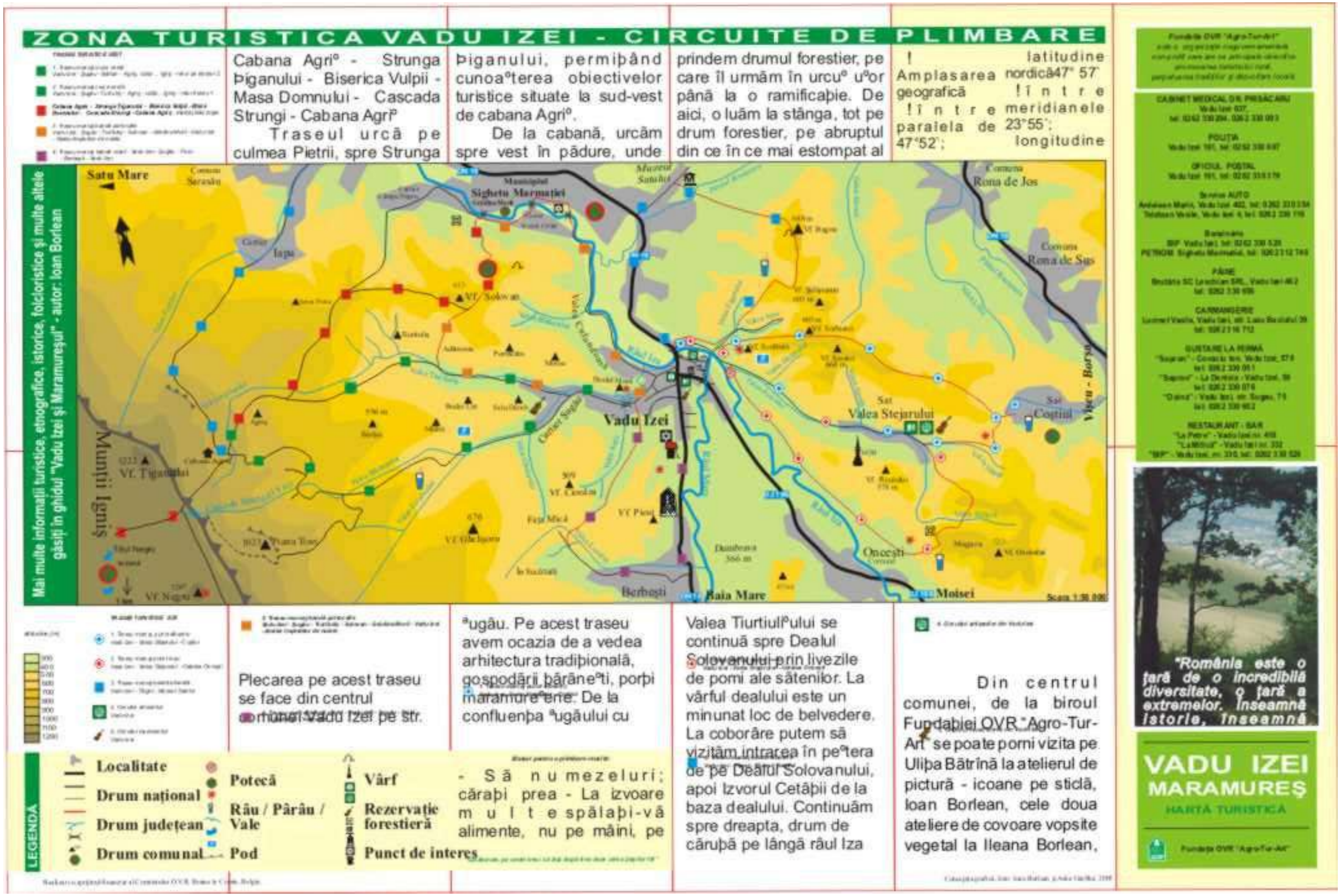
Se căsătoreşte de tânăr şi va avea 5copii: Mihai, Gheorghe, Mărioara. Învaţă de copil să cânte la ceteră. Cântă la jocul satului, la nunţi şi botezuri, la petrecerea oilor, la stână şi mai ales cântă la Grădina de Vară a lui Gheorghe a Moaşi din Zăvoi. Acordă cetera sus pentru a obţine o sonoritate maximă. Acompaniat la zongură de tatăl său Gheorghe Godi iar la dobă de Gheorghe Covaci ABABI, iar altă dată de Gheorghe Covaci SASU şi Gheorghe Michiş FRUNZILĂ. Atunci când copiii Mihai şi Gheorghe sunt mărişori, ei sunt cei care îl acompaniază la zongură şi dobă. Mihai este cel care prinde mestesugul viorii dându-i speranţă tatălui său că va deveni un bun ceteraş. Cel care va fi elevul său preferat şi va duce mai departe măestria cântecului din Vadu Izei este Ioan Covaciu BULEA.

Melodiile interpretate de GUŞIŢĂ sunt din Maramureş, Oaş (unde cântă adesea la nunţi) şi în special din Vadu Izei .Timbrul şi stilul de interpretare fiind tributary înaintaşului său Gheorghe Covaci GOADIOLA. Excelează în melodii mai molcome, profunde, sincere, dintr-o experienţă de viaţă grea în care cea mai mare bucurie sufletească era atunci când putea să aducă satisfacţia în inimile ascultătorilor săi prin muzica provocându-i la cântec şi dans.

Face parte din Taraful din Vadu Izei condus de Gheorghe Covaci CIOATĂ alături de care prezintă mai multe spectacole în Maramureş şi apoi la Bucureşti. Cu această ocazie va face şi primele înregistrări la Radiodifuziunea Romană în anul 1962. Puţine sunt însă înregistrările cu taraful compus din vioară, zongură şi dobă. Singura înregistrare cunoscută este aceasta realizată de Gheorghe a Moşi din Zăvoi BORLEAN la Grădina de Vară din Vadu Izei în anul 1968. Din această înregistrare muzicală am selectat melodiile şi soliştii cei mai autentici ai acelui moment.

Titlul albumului "Numa odată oi adurni" melodie profundă şi tristă vesteşte plecarea prematură în marea călătorie, la vârsta maturităţii creatoare muzicale în anul 1979.

17. Prezentare CD audio, Gheorghe Godi-Gușița și taraful din Vadu Izei, 2010

18. Harta turistică – Vadu Izei, « Circuite de plimbare », 2004

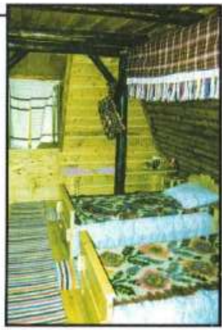
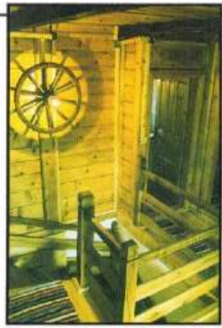
Harta turistică –Vadu Izei, « Circuite de plimbare », 2004

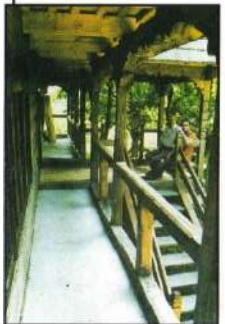
ANEXA 4. Turism rural la Vadu Izei

1. Pliantul „Casa tradițională Ileana si Ioan Borlean”, 2008

La maison de Ioan & Ileana BORLEAN

Cette pittoresque habitation se situe dans un très beau paysage entouré de collines, au confluent des rivières Iza et Mara.
Chaque chambre y dispose d'une superbe vue sur les pentes boisées et luxuriantes de la vallée.
Vos deux hôtes, Ioan et sa femme Ileana, sont membres du "Circuit des artisans de Vadu Izei".
Leurs œuvres et celles d'autres artisans locaux décorent les murs en bois naturel de la maison; une maison qui s'efforce de maintenir vivantes les traditions du Maramures, mais qui dispose aussi de tout le confort moderne.

Capacités d'hébergement:
- *8 personnes;*
- *4 chambres de 2 lits*

Repas:
- *petit déjeuner et dîner*

Langue parlée:
- *le français*

Commodités et services:
- *toilettes (3), salles de bains (3), téléphone (1), télévision par câble (1), machine à laver (1).*

Localitatea: VADU IZEI, **Cod:** 437365
Sediu: Strada Ulita Batrâna, nr. 704 B
Pensiune: Strada Zăvoi nr.689
Judetul: Maramures - ROMANIA
Tel/fax: 00 40 (0)262 330 228
Mobil: 00 40 (0)728 316 425
00 40 (0)744 285 036
Email: ioanborlean@yahoo.com
www.vaduizei.ro

IOAN BORLEAN

S-a născut la 15 martie 1958 la Vadu Izei, Maramureş, România.
Pictor în parte autodidact, sensibil, curios şi polivalent a păstrat în arta sa spiritualitatea şi modestia luminoasă a vechii Țări a Maramureşului.
El menține tradiția picturii din Maramureş şi Transilvania.
A participat la numeroase expoziții de grup în România, Belgia, Franța, Anglia.
Icoanele sale se găsesc în colecții particulare în România, Franța, Germnia, Belgia, Anglia, Italia, Spania, Olanda, Statele Unite ale Americii etc.
La cerere realizează stagii de inițiere în pictură pe sticlă.
Ioan Borlean este deasemenea un animator entuziast al Asociației Țara Maramureşului.
Muzeul Național de Artă şi Tradiții Populare din Franța prezintă pe simezele sale şi pe pagina de internet una dintre icoanele pe sticlă ale lui Ioan.

Icoane pe sticlă

o veche traditie românească

IOAN BORLEAN

2. Pliantul « Icoane pe sticlă – Ioan Borlean », 2008

ARTA SACRĂ A ICOANELOR

Arta sacră a icoanelor nu a fost inventată de artişti. Ea este o instituţie venită de la Sfinţii Părinţi, din tradiţia bisericii (al VII-lea Sinod).

Reprezentarea Domnului pe icoane în înfăţişarea Sa omenească slujeşte pentru convingerea ereticilor care pretind că El nu a devenit Om decât în închipuire şi nu în realitate. Frescele, icoanele, obiectele de cult care traiesc întru aceeaşi tainică viaţă sunt integrate misterului liturgic; niciodată o icoană nu poate fi înţeleasă în afara acestei integrări.

Icoana este sfinţită prin numele lui Dumnezeu şi prin cel al prietenilor Lui, pentru aceasta ea primeşte harul Domnului Dumnezeu. Acolo unde este numele Lui Dumnezeu este şi unul din locurile prezenţei Sale. Icoana este numele zugrvit, Hristos este chipul-Dumnezeu Cel nevăzut, astfel spus umanitatea Lui Hristos este icoana nevăzutei Sale dumnezeiri, ea este "văzutul Nevăzutului". Icoana Lui Iisus apare ca imaginea simultană a Lui Dumnezeu şi a omului, icoana Lui Hristos în integralitatea Lui, a Dumnezeului Om.

Fiul Hristos integral este "strălucire", "chip", "pecete", singura icoană a Lui Dumnezeu. Icoana sfinţilor numai pune problema hristologică a celor două naturi, ci pecea a celor două trupuri, pământesc şi ceresc. Corpul pământesc, îndumnezeit deja, este anticipat celui ceresc, icoana sugerând adevărutul chip pentru veşnicie pe care Dumnezeu îl contemplă, în această asemănare cu cerescul se află prezenţa ipostatică a unui sfânt. Nu icoana este frumoasă, ci adevărul care coboară în ea şi se înveşmântează cu farmecele ei.

Prin imperfecţiunea sa empirică, icoana sugerează desăvârşirea în filigran, aminteşte omului că el este chipul Lui Dumnezeu, înger în trup şi fiinţă cerească prin reacţia sa originară. Pe drept cuvânt, icoanele sfinţesc ochii celor care văd şi îi înalţă mintea la cunoaşterea mistică a Lui Dumnezeu. Lumina taborică face din icoană argumentul iconografic al existenţei Lui Dumnezeu. Niciodată omul nu a putut inventa icoana, dacă omul aspiră la Frumuseţe, e pentru că se scaldă deja în lumina ei, dacă omul se gândeşte la Dumnezeu, înseamnă că se gândeşte deja înăuntrul gândirii divine, că Dumnezeu se găseşte deja în el.

"Arta icoanei"-Paul Evdochimov

ISTORIC AL ICOANELOR PE STICLĂ

În ansamblul artei populare româneşti, pictura ţărănească pe sticlă reprezintă cea mai înaltă formă estetică de materializare a unor substraturi ancestrale de exprimare spirituala a frumosului din lumea reală şi din cea închipuită.

Ea s-a iscat condiţinată de apariţia manufacturilor primitive de fabricarea sticlei şi s-a dezvoltat pe o arie relativ restrânsă din hotarele actuale ale României şi anume în minunata Transilvanie.

Sec. al XVIII-lea îi marchează începuturile, iar sec. al XIX-lea îşi atinge apogeul calitativ, pentru ca în primele decenii ale sec. XX, odată cu transformarea radicală a vieţii şi mentalităţii ţăranului român, sa fie îndepărtat din natura majoră pe care a deţinut-o, bucurându-se de o altă căutare şi preţuire de astă dată din partea esteţilor şi conservatorilor de artă veche.

Culorile utilizate în mod măiestrit, vibrate, calde, sincere, constituie adevărate opere moderne ca mod de realizare putând fi asemănate cu cele a lui Mattise, Picasso şi Roald.

Desenul se limitează la liniile esenţiale care conservă principalele şi indispensabilele trăsături ale subiectului propus, simplificând formele la maxim. Utilizarea foiţei de aur în icoane duce la o lume ireală de deplină seninătate spirituală amintind de creaţiile meşterilor bizantini.

Compoziţia imaginilor din icoane este simplă, privirea fiind captată în centrul imaginii, un bun echilibru al formelor şi suprafeţelor colorate, elementele ce compun imaginea icoanei ocupând un loc mai mic sau mai mare în economia imaginii conform importanţei ierarhice sau semnificaţiei lor simbolice.

Prin forţa autenticităţii, umanismul formelor şi farmecului decorativ, coloritul strălucitor şi tradiţia acestui general de artă legat de viaţa poporului, icoanele pe sticlă merită toată admiraţia noastră.

"Pictura ţărănească pe sticlă" - Iuliana şi Dumitru DANCU

IMPRESII DIN EXPOZIŢIE

Inspirate din icoanele pe sticlă de Nicula, foarte răspândite în Maramureşul Voievodal, icoanele lui Ioan Borlean folosesc acelaşi al şcolii de Nicula. Cu o linie variată executată cu penelul, un colorit foarte asemănător cu cel specific acestei şcoli dar executate în culori moderne cu un timp de uscare rapid şi o mai bună aderenţă la sticlă. Ceea ce surprinde este faptul că pictura lui are un grad de spontaneitate, aproape necenzurat raţional, ca o "ţâpuritură" cum îi place lui să spună, dar care nu rămâne static ci tentează la eternitate în contradicţie totală cu lumescul şi reprezentarea figurativă a demonicului, care nu este altceva decât diavolul din noi, dar supus unei atente şi necesare cenzuri prin pioşenie sau rugăciune.

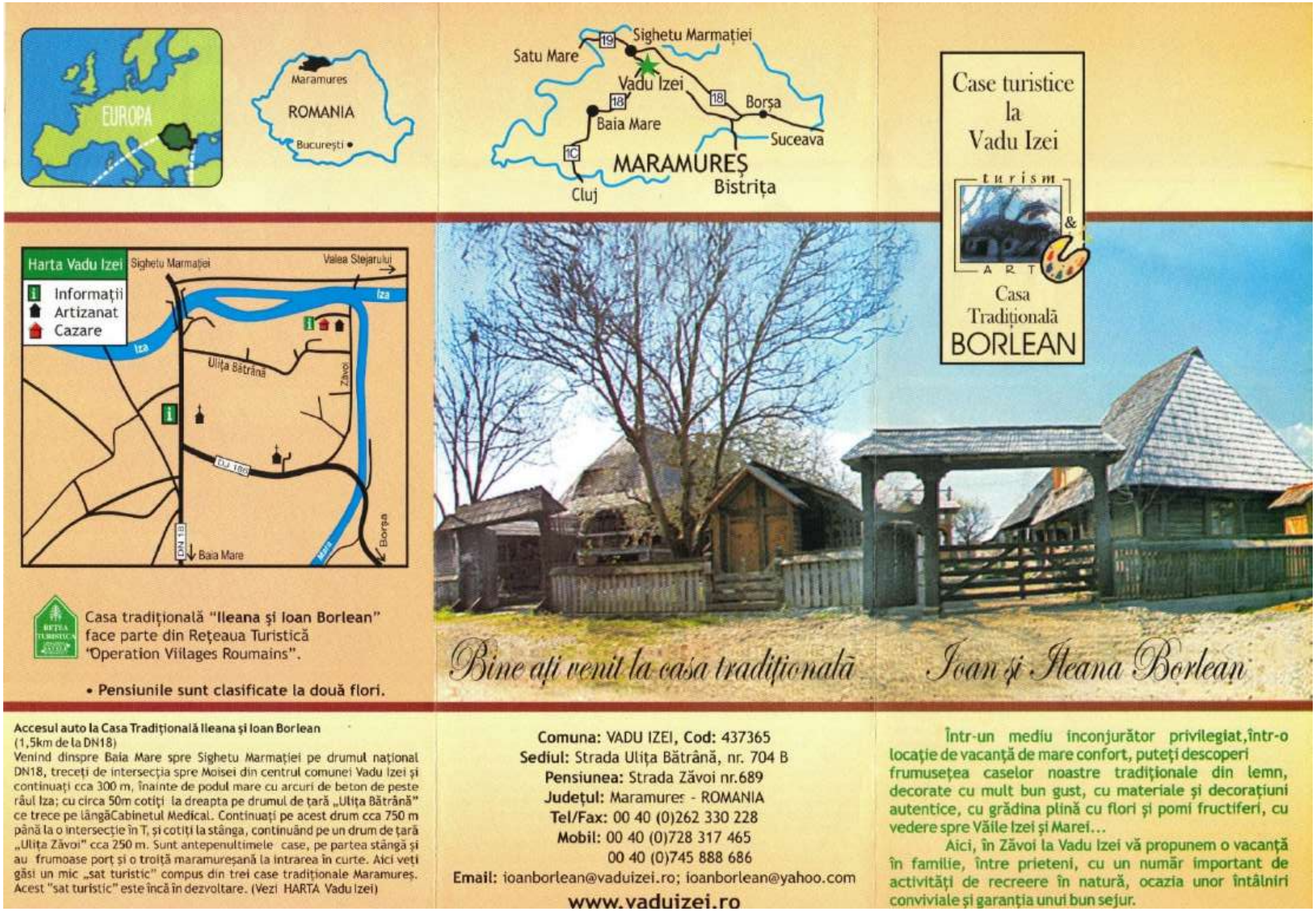
Icoanele pe sticlă sunt după cum bine se ştie o reprezentare biblică cu care ne-au învăţat meşterii populari, transpunerea biblică însăşi.

Supralicitarea ideii de icoană şi iconism poate deveni la un moment dat tautologică dar la Ioan Borlean transpare artistul care încearcă să uite de tautologic, dar nu de antecesorii.

În icoane ca "Sf. Gheorghe", "Înălţarea la Cer", "Naşterea Domnului Iisus", "Iisus şi viţa de vie", figura umană şi supraumană înconjurându-se întotdeauna de anumite stângăcii şi devieri de la forma perfecţiunii prin care acest stil eratic dobândeşte un aer organic şi viu.

"Linia realizată de mâna maiestrului manifestă în consecinţă abateri voite de la definiţia liniei, de aici aspectul insufleţit al acestui geometrism şi credinţa că cei care vor privi măcar o dată să-şi poată imagina că au scăpat de Păcate."

Iunie 1993 *Prof. Viorel IGNA* *Ziarul "CLIPA"*

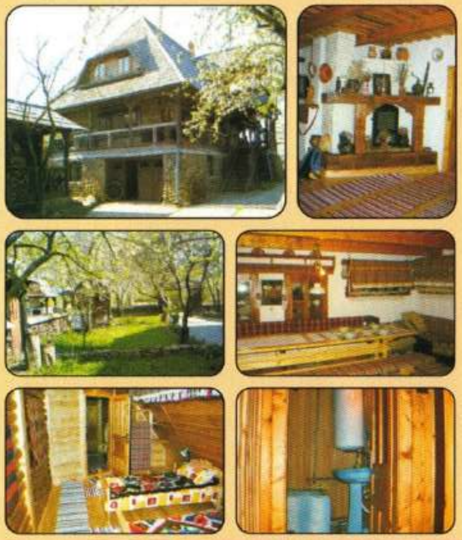

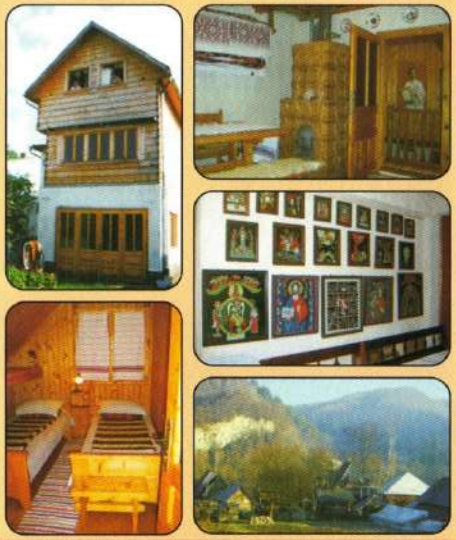
3. Pliantul-Case turistice la Vadu Izei, Casa tradițională Borlean

turism & ART Asociația Familiala "BORLEAN IOAN"

Casa Tradițională

O frumoasă casă tradițională din lemn, complet renovată, situată în Zăvoi la confluența râurilor Mara și Iza. Decorațiunile interioare sunt alese cu mult bun gust pentru a recrea atmosfera unei case autentice, maramureșene: covoare, obiecte de uz gospodăresc, ceramică. Icoanele pe sticlă sunt la loc de cinste și sunt realizate chiar de gazdă. Interioarele sunt deosebit de plăcute, jocul volumelor fiind bine studiat, iar grinzile și stâlpii de lemn dau o notă deosebită acestei case. Casa construită din lemn, în stil tradițional maramureșan are aproape un secol de existență.

Reamenajată și folosind spațiul din mansardă, a devenit o casă pentru oaspeții de seamă. La **parter** ne întâmpină camera de zi cu șemineul, decorată în stil tradițional pentru odihnă și servirea mesei,o bucătărie complet echipată și o baie modernă. Pensiunea noastră vă pune la dispoziție 8 locuri de cazare dispuse în 4 camere cu câte 2 paturi în **mansardă,** precum și două băi moderne și cerdacul care oferă o priveliște odihnitoare și încântătoare spre sat,râul Iza și dealurile din jur.

Casa Rustică

O mică și frumoasă casă modernă din lemn,anexă la casa familială, situată la capătul grădinii circa 60m de Casa Tradițională Borlean. Decorațiunile interioare sunt alese cu mult bun gust pentru a recrea atmosfera casei tradiționale din Vadu Izei: covoare, mobilier,icoane, ceramică. Icoanele pe sticlă sunt la loc de cinste și sunt realizate chiar de Ioan. **La parter** ne întâmpină sala de expoziție cu icoane pe sticlă. Printr-un hol de acces se urcă la **primul etaj** unde se află camera de zi cu șemineul. **Mansarda** se compune din hol și 2dormitoare cu câte 2 paturi individuale și sala de baie.Camerele sunt decorate cu bun gust în stil tradițional, geamurile casei oferă o priveliște încântătoare a satului și a dealurilor din jur.Încălzirea este centrală, cu lemne, asigurând căldura încăperilor.Apa caldă la baie este încalzită într- un boiler electric.**Masa** este servită în Casa Tradițională sau în Șopron atunci când este cald.Trecerea de la o casă la cealaltă se face prin grădină, pe o potecă pavată.

Casa Bunicului

O mică și frumoasă casă tradițională din lemn complet renovată, amplasată în fața Casei Tradiționale Borlean. Decorațiile interioare sunt alese cu mult bun gust pentru a recrea atmosfera **Casei bunicilor** mei: covoare, obiecte de uz gospodăresc, ceramică. Icoanele pe sticlă sunt la loc de cinste și sunt realizate chiar de Ioan. Câteva fotografii vechi ale bunicilor reprezintă iubirea și amintirea ce le-o ducem mai departe. Casa construită din lemn, în stil tradițional maramureșan are aproape un secol de existență.Reamenajată și folosind spațiul din mansardă a devenit o casă pentru oaspeții de seamă. La **parter** ne întâmpină holul de acces scară de acces la mansardă și baie modernă compusă din 3 încăperi (hol de acces în WC și la duș). **Mansarda** se compune din hol și două dormitoare cu câte 2 paturi individuale. Camerele sunt decorate cu bun gust în stil tradițional, iar cerdacul de la intrarea in casă oferă o priveliște odihnitoare și încântătoare a „Șopronului" și a cuptorului de copt pâinea, tipic vieții de la țară. Încălzirea centrală cu lemne, asigură căldura încăperilor și apă caldă la baie. Masa este servită în Casa Tradițională sau în Șopron atunci când este cald.

BIBLIOGRAFIA

Berindei, Mihnea, „Un elan de solidaritate europeană fără precedent”, *Revista 22,* 28.06.2005 la http://www.revista22.ro/operation-villages-roumains-1989----2005-1854.html (accesat 11–30.03.2014);

Borlean, I., „Vadu Izei de la tradiție la oferta turistică”, Vadu Izei, 1996;

Borlean, I. & Aska Grafika, „Harta turistică – Vadu Izei”, Sighetu Marmației, 2005;

Borlean, I, „Potențialul turistic al zonei etnografice Maramureș, al localitătii Vadu Izei și valorificarea sa de către Fundația O.V.R. Agro-Tur-Art prin agenția de turism”, Sighetu Marmației, 2000;

Bovon-Dumoulin, Jean și Martine, „Guide du Reseau OVR”, Imprimée en Suisse, 2002;

Bran, F. & colaboratorii, „Turismul Rural-Modelul European”, Editura Economică, 1997;

Covrig, M., „Curs-Management de proiecte”, amotion.pub.ro/oferta_educationala/.../MP_Curs,2007;

Coteț, Anamaria Ioana, „Marcheting în turism” Lucrare de Licență, UBB, Cluj-Napoca, 1999;

Ilieş, M., „Curs – Metode de cercetare în turism”, UBB, 2009;

Ilieş, Gabriela, „Țara Maramureșului – Studiu de geografie regional”, Presa Universitară Clujană, 2007;

Ilieş, M. & colaboratorii „Harta Turistică-Țara Maramureșului”, Sighetu M., 2002;

Istvan, D. & colaboratorii „Munții Gutâi”, Editura Sport Turism, București, 1990;

Mitrache, Șt. & colaboratorii, „Agroturism si Turism rural”, Bucuresti, 1996;

Otiman, P., I., „Dezvoltarea rurală în România”, Editura Agroprint, Timișoara, 1997;

Știru, V. & colaboratorii, „Turism în Maramureş”, Marco & Condor, Baia Mare, 2007;

Petrea, D. și Petrea Rodica, „Turism Rural”, Presa universitară Clujeană, 2001;

Rossel, H., Harta Rețelei turistice „Ghidul – Rețeaua Turistică OVR”, Imprimat în Elveția, 2002;

Tacu, A.P., Glavan, V. & colaboratorii, „Turismul rural românesc, actualitate și perspectivă”, Editura Pan Europa, Iași, 1999;

Vanhove, M. & colaboratorii, „Un utopie citoyenne”, Dix ans d'OVR 1989–1999, OVR Edition, Imprimerie de Namur, Belgia, 1999;

***Atlasul Republicii Socialiste Romania, Editura Academiei RSR, Bucuresti, 1974;

***ANTREC, RO, „Catalogul fermelor și pensiunilor agroturistice din România”, București, 1997;

***Documente din arhiva Fundației OVR „Agro-Tur-Art”, perioada 1995–2010;

***M.T.C.T, Autoritatea Națională pentru Turism, „Ghid de legislație în Turism”, 2007;

***Oficiul Județean de statistică – Maramureș, Fișa statistică a comunei Vadu Izei, 2010;

***Primăria Vadu Izei, „Fișa statistică sintetică a comunei Vadu Izei”, 2010;

*** Rapoartele Adunării Geneale a Fundației OVR „Agro-Tur-Art”, perioada 1995–2010;

Rețeaua Turistică OVR, „Harta Vadu Izei”, Marco & Condor, Baia Mare, 2007;

Rețeaua Turistică OVR, „Harta Țara Maramureșului”, Marco & Condor, Baia Mare, 2007;

http://www.oocities.com/heartland/hills/6761/guide/, 2010;

http://www.ovr.ro/Frameset%20Romanian.html, 2010;

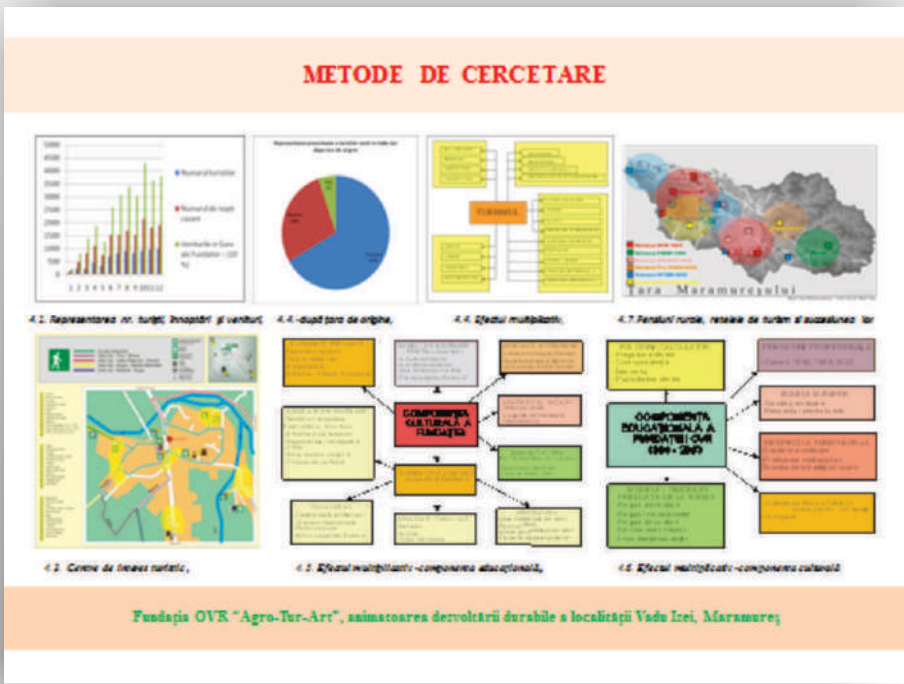
http://www.vaduizei.ovr.ro/Frameset%20Francais.html, 2011;

www.ruraltourism.ro, 2003;

www.turismrural.ro, 2003;

LISTA FIGURILOR

LISTA TABELELOR

ISBN 978-973-595-841-1